



KATOLIČKI LIST

vli. Marko

# ZVONIR

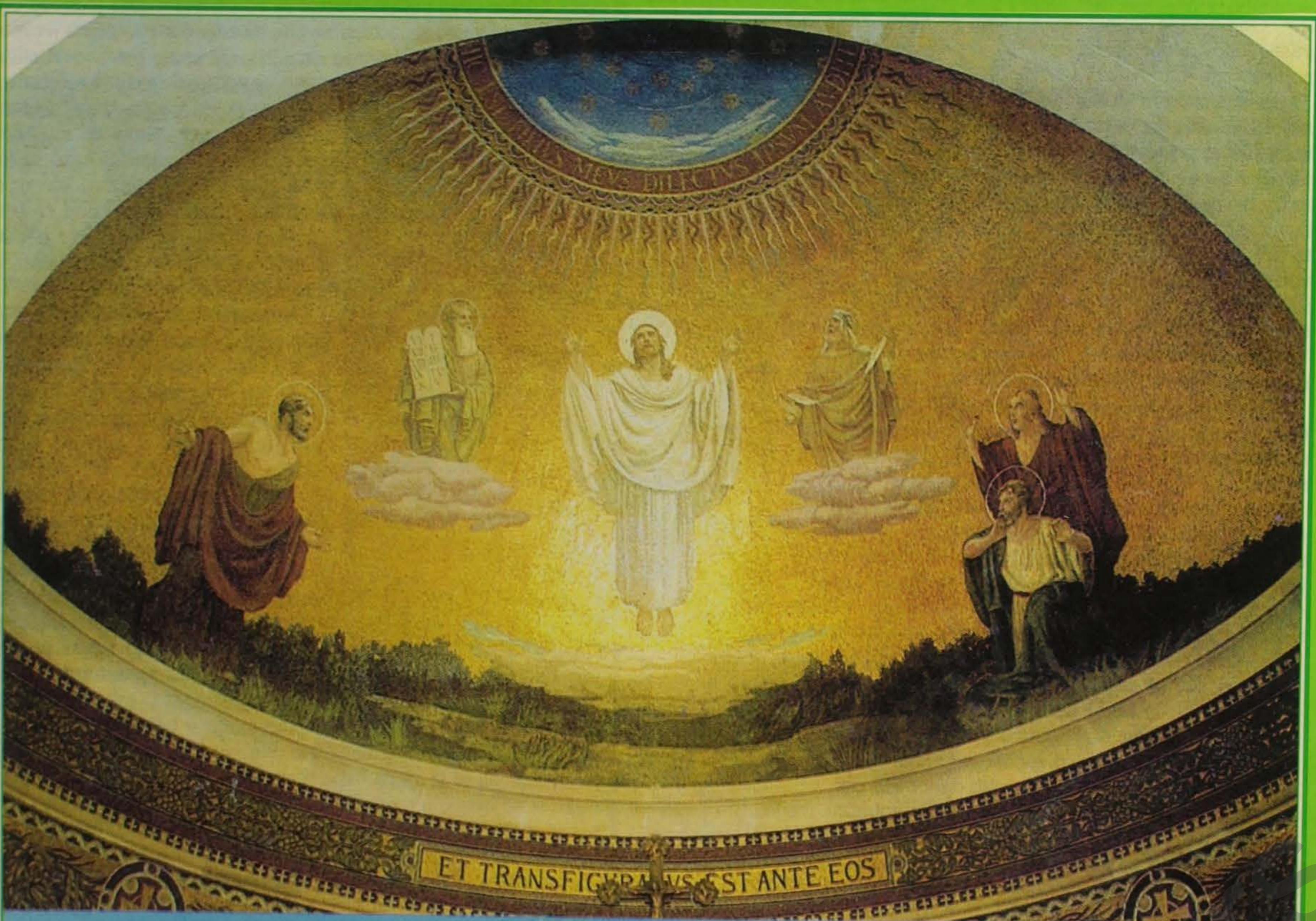


GODINA: VII

BROJ: 7 (69)

Subotica, srpanj (juli) 2000.

Cijena: 20,00 N. din.



BRDO TABOR:  
TRENUTAK NEBA NA ZEMLJI



## BRDO TABOR - MJESTO ISUSOVOG PREOBRAŽENJA

Isus je za svoje posebne susrete s učenicima birao ponajljepša mjeseta. Takvo mjesto je na poseban način brdo Tabor (588 m). "Ono je", kako to ističu vodiči kroz Svetu Zemlju, "po svojem neobično lijepom geografskom obliku i svojoj slikovitosti jedinstveno brdo u Palestini. Nema na svijetu mesta s kojega bi bio ljepši pogled od pogleda s Tabora!"

Popnimo se na to prekrasno, ali i sveto Brdo, i podsjetimo se čudesnog događaja iz života našeg Spasitelja kada se on pred svojim učenicima Petrom, Jakovom i Ivanom preobrazio i kad je Petar, zbog miline koju je doživio, rekao Isusu: "Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Načinimo tri sjenice: tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliju jednu..." Bila je to ujedno prigoda da Otac još jednom javno očituje da je Isus njegov ljubljeni Sin, da mu je u njemu sva milina i da ga svi trebaju slušati (usp. Mt 17,1-5; usp. Mk 9,1-7).

Brdo Tabor - trenutak neba ne zemlji! Isus je bio na putu u Jeruzalem. Ondje ga je čekala muka i smrt na križu. Znao je kako će to teško pasti njegovim učenicima i zato im je podario ovaj trenutak Neba da bi ih podsjetio da je to njegova budućnost, a ne križ i grob.

Isus je svojom mukom, smrću i uskrsnućem, spasio svijet i otkupio čovjeka! Ipak, znao je da će zemlja na kojoj živimo često naličiti na dolinu suza; a sam je rekao da nitko tko ne uzme svoj križ svaki dan i ne slijedi ga ne može biti njegov učenik. Stoga je, nakon svog uskrsnuća i uzašašća na nebo, htio ostati s nama do svršetka svijeta (Mt 18,20) i danomice nas voditi na brdo Tabor i drevati nam trenutak Neba, kako bismo ga mogli SLUŠATI i izdržati do kraja na njegovom PUTU LJUBAVI, do onoga časa kada će trenutak neba postati vječnost, jer će on "preobraziti naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svome slavnome!" (usp. Fil 3,21).

"Trenutak neba" Isus nam daruje u molitvi, na sv. misi, u bratskom zajedništvu, u smješku i stisku ruke; u čovjeku patniku a najviše u Euharistiji! U EUHARISTIJI, napose u PRIČESTI Isus je najbliži čovjeku.

Nedavno smo slavili svetkovinu Tijelova u zajedništvu sa cijelom Crkvom, a naša biskupija je proslavila svoj II. Euharistijski kongres! Trebao je on biti vrhunac jubilejskih događanja. No, ne mogu zanijekati činjenicu da nismo dovoljno uživali u tom "najdužem" trenutku Neba na zemlji! I kler, a i narod Božji, izgledao je (čast pojedincima) previše umorno i turobno, nezainteresirano i usiljeno, što se osjetilo i u tijelovskoj procesiji, koja je ove jubilejske godine bila samo oko katedrale. Za Euharistijski kongres, koji je okupio prenali broj svećenika i vjernika, nismo dovoljno učinili. Nismo više proslavili Gospodina u ovoj jubilarnoj, euharistijskoj godini i zahvalili mu za sve ono što je za nas učinio i što danomice čini, a propustili smo tako i priliku da od njega izmolimo nove i toliko potrebne milosti.

Volio bih da ovogodišnji blagdan Preobraženja (6. 08.) izazove u nama silnu želju da se "preobrazimo"! Da postanemo ZANOSNI i ODUSVLEJENI kršćani, koji će onda davati DIVNO SVJEDOČANSTVO svoje VJERE u KRISTA i svoje LJUBAVI prema SPASITELJU SVIJETA i OTKUPITELJU ČOVJEKA, koji je prije dvije tisuće godina "sišao s nebesa" da nam podari božanski život; da NEBO donese na zemlju!

Pred nama je još pola godine Velikog jubileja. Pred nama su još mnogi događaji koje možemo iskoristiti za to da dademo veći doprinos proslavi Velikog jubileja i uberemo još mnogo slatkih plodova ove Svetе godine - za bolje i ljepše sutra i za ostvarenje civilizacije ljubavi u svijetu, za kojom svi toliko čeznemo.

Dakle, naprijed! Potrudimo se da što više trenutaka pretvorimo u trenutke Neba! Bit će to milo Gospodinu, koji će onda sigurno danomice očitovati kako je jedini Spasitelj svijeta jučer, danas i uvijek!

Vjerujem da će Vam ovaj broj Zvonika, koji je pokušao "registrirati" sve "trenutke Neba" kako u općoj Crkvi tako i u našoj biskupiji, umnogome pomoći u tom nastojanju!

U silnoj čežnji i želji da stvarno tako bude, srdačno vas pozdravljam i pozivam da se ujedinimo svaki dan u molitvi na nakanu da se to dogodi!

vaš urednik

## PRISUTNOST KOJA LIJEĆI I OŽIVLJUJE

Često se pitamo, zašto Isus nije izlječio sve bolesnike, pomogao svim nevolnjicima, olakšao breme života svima koji su u to vrijeme patili? Možda se odgovor na to pitanje krije u događaju koji opisuje Marko evanđelist. Isus se našao usred "silnog svijeta", kako to Marko opisuje. U tom "silnom svijetu" sigurno je bilo mnogo bolesnih, zarobljenih grijehom, gotovo za sve njih Isus je mogao nešto učiniti. Pa ipak, usred tog "silnog svijeta" Isus je učinio samo dva čuda: jedno ozdravljenje i jedno uskrisavanje. A ostali? Otišli su svojim kućama onakvi kakvi su i došli. U jednostavnom ljudskom razmišljanju oni od Isusa nisu imali "ništa". Kako i zašto?

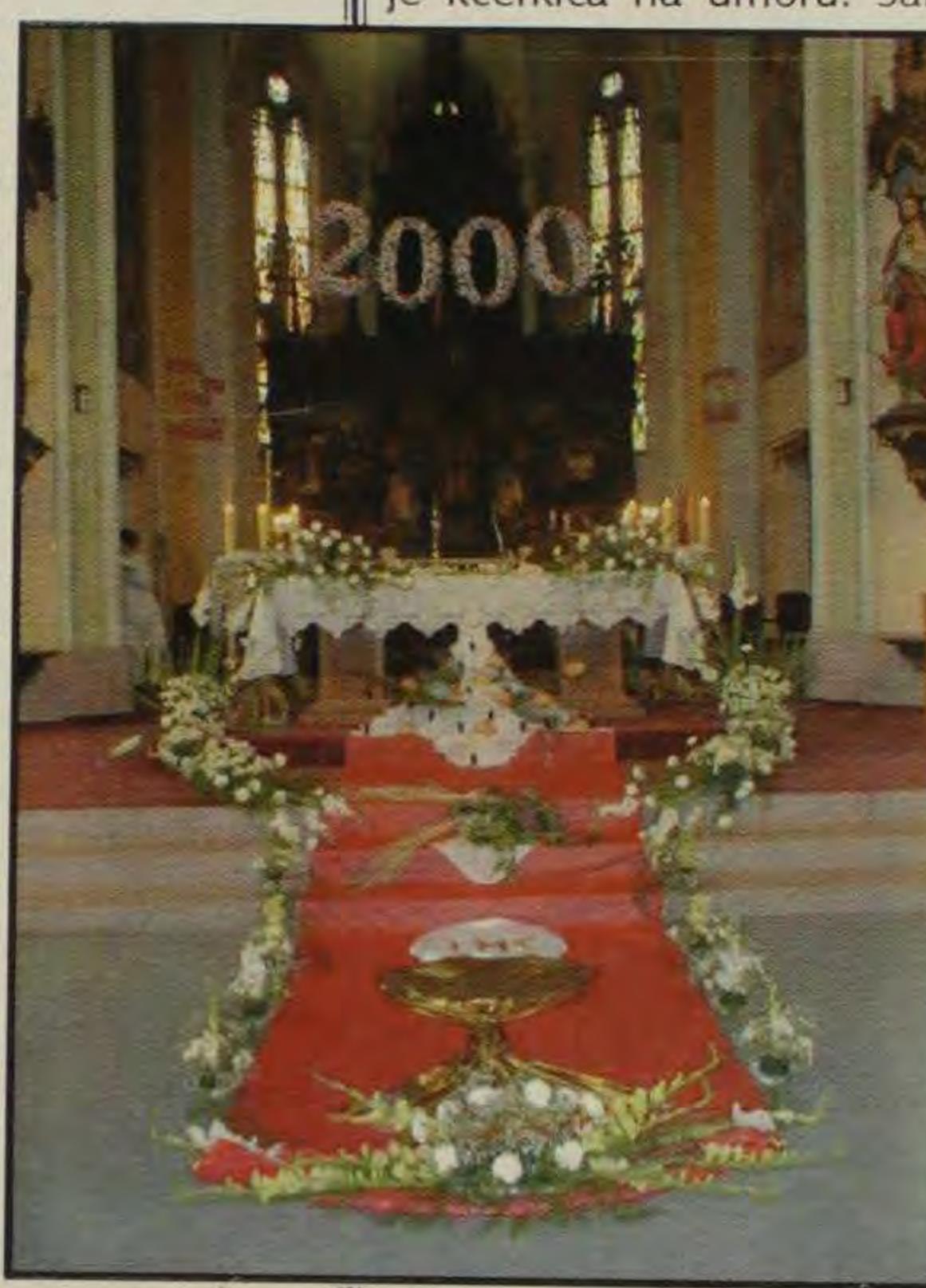
Odgovore na to pitanje mogu nam dati oni koji su usred tog "silnog svijeta" od Isusa nešto dobili. Događaj koji opisuje Marko (5,21-43) divan je primjer inkvizicije, uokvirenja. Ozdravljenje žene koja boluje od krvarenja uokvireno je događajem uskrsnuća Jairove kćeri. Tako je sve i počelo. Počelo je od usrdne molbe jednoga od nadstojnika sinagoge, a zvao se Jair, da Isus dođe k njemu jer mu je kćerkica na umoru. Samo onaj koji je imao bolesno vlastito dijete, pogotovo nasmrt bolesno, može razumjeti Markov izraz "usrdno ga moljaše". Jair vjeruje da mu Isus može pomoći a i zamišlja kako se to treba zbiti: Isus na njegovu kćerkicu treba staviti samo ruke i ona će biti zdrava. I doista, jer je hitno i nema okljevanja, Isus se odmah uputi s Jairom njegovoj kući.

No, sve skupa ne odvija se zamisljenim tijekom. Isus je krenuo ali tu je i silan svijet koji ga "pritišće" i ne da mu brzo naprijed a tu je još i jedna bolesna žena zbog koje će Isus trebati stati a vrijeme brzo odmice.

Zanimljiv je slučaj ove žene! Dvanaest godina boluje od krvarenja i stalno je "nečista" pa se nikome ne bi smjela ni primaknuti da i drugoga ne učini "nečistim". Zato je smislila svoj naum izvesti tajno da ne izazove zaprepaštenje drugih kako se uopće usudila takva doći među ljudi a gužva je velika i jedni druge "pritišću". Odlučila se primaknuti Isusu "odostraga" i - tako je mislila - dovoljno će biti da se samo dotakne njegove haljine i bit će zdrava. Toliko je vjerovala u njega. No nije sve tako glatko prošlo. Isus je osjetio "da je iz njega izišla sila". Apostolima je Isusovo pitanje ("Tko se to dotaknu mojih haljina?") čudno jer ga svi "odasvud pritišću" ali upravo na toj činjenici Marko gradi svoju teološku misao: nije dovoljna fizička prisutnost, nije dovoljno dotaknuti Isusa, ta "svi ga odasvud pritišću". Što je potrebno i bitno? Na to odgovara Isus kad kaže ženli: "Kćeri, vjera te tvoja spasila!" Potrebno je, dakle, u Isusu prepoznati tu božansku prisutnost koja liječi, potrebno je dotaći ga se s vjerom!

Jairova se stvar pogoršala. Vrijeme je isteklo. Dolaze njegovi ukućani sa strašnom porukom za jednoga oca: "Kći ti je umrla. Čemu dalje mučiti učitelja?" Oni ne vjeruju da Isus dalje išta može učiniti. Vjerojatno se pokolebao i Jair. Zato ga Isus hrabri: "Ne boj se! Samo vjeruj!" Sada se traži još veća vjera! I Jairova vjera zadobila je svoju nagradu: njegova je kćerkica oživljena. Isus ju je vratio u život! Kolika je snaga vjere! U čemu je, dakle, tajna? Isus je prisutnost Božja koja ozdravlja i oživljuje. Ali da bi se to i za nas dogodilo, potrebna je naša vjera! Vjera je taj put, taj kanal kroz koji prema nama poteče ozdravljenje i život ako vjerujemo u Isusa, ako u njemu prepoznajemo tu božansku prisutnost koja liječi, ozdravlja i oživljuje. A zašto onda odlazimo bolesni od Isusa, ostajemo poput onog mnoštva koje ga "odasvud pritišće"? A pričest? Nije li to najdublji i najprišniji dodir s njime?

Tadej Vojnović, ofm



HVALA G. BLAŠKU GABRIĆU I ŠTAMPARIJI "GLOBUS" NA KUNSTDRAK PAPIRU ZA KORICE ZVONIKA U 2000. GODINI

Piše: mr. Andrija Kopilović

**9. 07. 2000. - 14. NEDJ. KROZ GODINU**

Ez 2,2-5; 2 Kor 12,7-10; Mk 6,1-6

**NAVJESTITELJ UNATOČ SVEGA**

Čovjek koji je inače slabašan i grešan pada katkada u napast obeshrabrenosti i pobune protiv samog Boga kome zatvara svoje srce. Ta tvrdoča je čovjekova slabost i njegova ohola samodostatnost. U takvom duhovnom raspoloženju nalazi se i Ezekiel. Da bi mogao narodu koji je klonuo duhom progovoriti, u njega ulazi snaga odozgo - Duh koji snagu daje. Glavna tema svjedočanstva i navještaja je ukazivanje na tvrdoču srca, na grijeh, na slabost, na promašenost, na nevolje... Ali, ne dotući čovjeka nego ga podići činjenicom da ga Bog ni takvog ne napušta. Prisustvo proroka je znak da je Bog među njima iako ih taj prorok nemilosrdno žigoše zaslужenim kvalifikacijama. Za očekivati je da će snaga Duha u proroku i milost obraćenja u narodu urođiti obraćeničkim plodom. Konkretna primjena ove poruke na naše prilike je: Jao nama ako nam iz naših redova nestanu i svećenici, te nas prestanu ukoravati; jer najgora kazna Božja je kada je čovjek ostavljen, kada je prepušten samom sebi i kada nema pastira koji će ga snagom Duha Božjega, makar i koriti ali ipak biti znak da se za zajednicu ipak stara Bog. "Ve soli!" - jao napuštene nima!

**16. 07. 2000. - 15. NEDJ. KROZ GODINU**Am 7,12-15; Ef 1,3-14;  
Mk 6,7-13**POSLANJE**

Liturgija današnje nedjelje suočava nas sa činjenicom Božjega poslanja. Evangelje govori o poslanju dvanaestorice a prvo čitanje o poslanju proroka Amosa. Zbog neslaganja s vjerskom hijerarhijom Amos je istjeran iz svetišta u Betelu. On jasno i otvoreno očituje svijest o svome proročkom poslanju. Nepredviđeno od Boga odabran, vjeran svom poslanju, on je slika Krista i svih onih koji su morali radi Krista uz nemiravati "dobromisleće". Već smo se više puta u razmišljanjima na našim susretima sreli s činjenicom da je poslanje za službu u Crkvi uvijek Božji izbor, njegovo odabranje i da je on onaj koji zapravo šalje. Nijedna služba u Crkvi se ne događa u ime onoga koji obnaša službu, nego u ime Boga u čijoj je službi. Radi toga crkvena služba ne podnosi tzv. prilagodbu, podilaženje, popuštanje ili liniju manjega otpora. Biti poslanik u crkvenoj službi znači biti beskompromisno opredijeljen za Krista i onda kada taj navještaj nadmašuje i sposobnosti pa i sam način života poslanika. On i onda mora navještavati Krista kada ga u svojoj slabosti ne može do kraja slijediti, jer nije u službi svojoj nego Kristovoj. I njega, kao i zajednicu, uzemiruje Kristova zahtjevnost ali jedino evanđeoski radikalizam rađa sigurnošću vjere: "Bog je s nama".

**23. 07. 2000. - 16. NEDJ. KROZ GODINU**

Jr 23,1-6; Ef 2,13-18; Mk 6,30-34

**BOG SE BRINE ZA SVOJE STADO**

Osuđujući nesavjesne pastire koji napuštaju narod, Bog naviješta da će on doći i brinuti se za svoje ovce. To mesijansko prošto u punini je ostvareno u Isusu, dobrom Pastiru. Bilo bi posve krivo ako bismo naše razmišljanje pretvorili u ispruženi prst žigosanja pojedinih pastira koji i danas u Crkvi ne obnašaju svoje poslanje dovoljno autentično, sveto i božanski. Svaki pastir, od naroda uzet i za narod postavljen ostaje u tom narodu. Makar je uzet iz svijeta, nije mu promijenjena narav da bude bezgrešan. Za svoju grešnost on će odgovarati. Daleko više, daleko strože nego što nam je to moguće čak i zamisliti. Stoga u kršćanstvu stalno treba moliti za svetost pastira. Ali, ono što je poruka ove liturgije je činjenica da će unatoč njihovih slabosti, ipak preko njih Isus, jedini dobri Pastir, spašavati svoj narod. I zato je današnje čitanje upućeno zajednici koja nikada ne smije gubiti

povjerenje u Krista pastira, radi slabosti i pogrešaka svojih pastira, jer u konačnici pastir je samo Krist, a svi njegovi suradnici u svećeništvu su mu više ili manje blizi, a od zajednice dobrano ovisi koliko će oni biti autentični i sveti. Neka Gospodin podari da u našim zajednicama pomognuti molitvom, svi, i pastiri i narod rastu prema Kristovu svećeništvu, u svetosti i milosrđu.

**6. 08. 2000. - BLAGDAN PREOBRAŽENJA GOSPODNE**

Dn 7,9-10.13-14; 2 Pt 1,16-19; Mk 9,2-10

**ISTINSKA STVARNOST**

Isusovo preobraženje se zabilježilo neposredno pred njegovu mukom. Ono označuje hod u njegovu slavu koja se ostvaruje vazmom. Taj čovjek - Isus Krist - nije samo čovjek. Smrt nad njim ne vlada. Tom porukom slavimo i mi svoje preobraženje. Ono je započelo našim krštenjem i neprestano se ozbiljuje i usavršuje sve dok se ne "pomoli Danica u našim srcima". Svijetu koji čezne za spasenjem, mirom i jedinstvom, prorok Danijel očituje tajanstveni naum. Bog nam daje obećanje posvemašnje preobražbe. Po književnoj vrsti, Danijel gleda; zanešen je onim što vidi, jer vidi stvarnost, koja je ustvari objava, a objava je istina koja dolazi od Boga. Vidi kao prorok i vidi kao vjernik. Vjernik se viđenjem hrani, a prorok za viđenje svjedoči. Ono što on kao prorok doživjava, prenosi kao poruku onima koji ga slušaju. I nama je data proročka vizija u svemu onome što čitamo u Pismima, a u primanjima sakramenata dan nam je predokus onoga što je u Pismima napisano. Kršćanin dakle ima i viđenje i iskustvo a onda i zadatak svjedočenja da smo narod nade i preobraženja kako bismo u kušnjama izdržali te snažnije davali svjedočanstvo, jer je i apostolima očitovano Preobraženje radi snage križa. I nama je danas i ista potreba i ista poruka i ista zadatak.

od pukog čina sažaljenja. Znak je to ljubavi Božje prema svome narodu. To umnažanje kruha navještaj je čuda koje će Isus učiniti za svoj narod, a o kojem danas razmišljamo u evangeliju. Elizej je čovjek Božji i to je poznato u Izraelu. Kruh je i hrana i znak. Dijeliti kruh s nekim znak je ljubavi i zajedništva. Nahraniti nekoga kruhom znak je ljubavi i milosrđa. Kada bi, dakle, nestalo onoga što zapravo kruh znači, slijedila bi duhovna smrt čovjeka. Umnažanje kruha je poruka da Bog nikada neće prestati činiti čudo da bi umnožio u nama dobrotu, milosrđe i ljubav i tako uzdržao čovjeka u onome u čemu on kao čovjek živi i raste i bez čega ne može, a to je ozračje ljubavi. Umnažanje kruha je dokaz, ali i nama zadatak koji trebamo slijediti. Naime, nitko od nas nije "prikraćen" umnažati ljubav u svojoj sredini i tako biti u službi Elizeja, u njegovu poslanju. Kako bi bilo divno kada bi o svakom kršćaninu, radi djelotvorne ljubavi, mogli mirne duše reći: ovo je čovjek Božji.

**30. 07. 2000. - 17. NEDJ. KROZ GODINU**

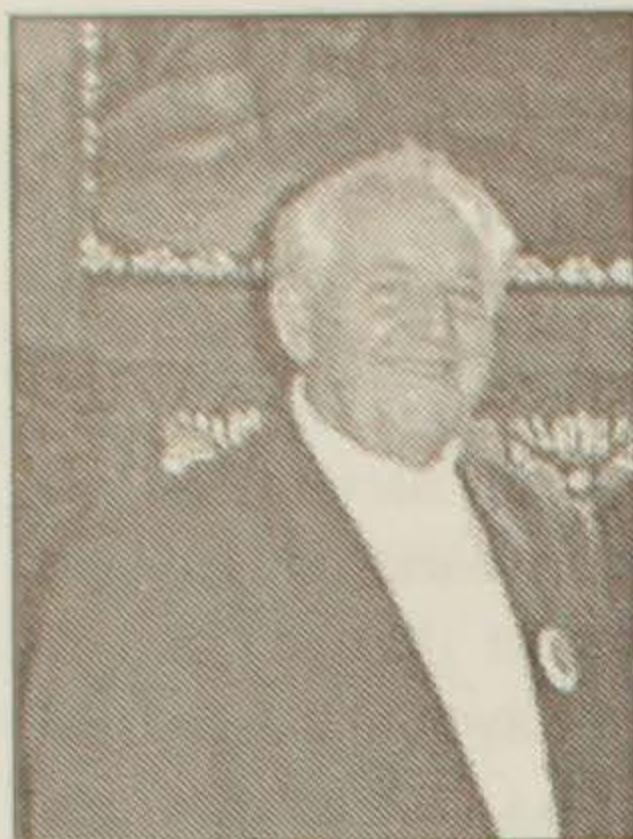
2 Kr 4,42-44; Ef 4,1-6; Iv 6,1-15

**KRUH ZA ŽIVOT SVIJETA**

Život kršćanina se hrani jednim kruhom, koji ga pritjelovljuje Sinu Božjem. To otajstvo euharistije navješteno u Bibliji, sakrament je jedinstva i ljubavi, koji u Crkvi kao u jednom Tijelu okuplja sve Kristove udove.

Postupak proroka Elizeja više je

od umnažanja kruha. Znak je to ljubavi Božje prema svome narodu. To umnažanje kruha navještaj je čuda koje će Isus učiniti za svoj narod, a o kojem danas razmišljamo u evangeliju. Elizej je čovjek Božji i to je poznato u Izraelu. Kruh je i hrana i znak. Dijeliti kruh s nekim znak je ljubavi i zajedništva. Nahraniti nekoga kruhom znak je ljubavi i milosrđa. Kada bi, dakle, nestalo onoga što zapravo kruh znači, slijedila bi duhovna smrt čovjeka. Umnažanje kruha je poruka da Bog nikada neće prestati činiti čudo da bi umnožio u nama dobrotu, milosrđe i ljubav i tako uzdržao čovjeka u onome u čemu on kao čovjek živi i raste i bez čega ne može, a to je ozračje ljubavi. Umnažanje kruha je dokaz, ali i nama zadatak koji trebamo slijediti. Naime, nitko od nas nije "prikraćen" umnažati ljubav u svojoj sredini i tako biti u službi Elizeja, u njegovu poslanju. Kako bi bilo divno kada bi o svakom kršćaninu, radi djelotvorne ljubavi, mogli mirne duše reći: ovo je čovjek Božji.



RAZGOVOR SA MONS. LOUROM CINDORIJEM

# KOD BISTRičKE GOSPE U SUBOTICI

Ove godine blagdan Marije Majke Crkve i blagdan sv. Antuna Padovanskog slavio je s nama dragi nam gost mons. Lovro Cindori, upravitelj hrvatskog marijanskog svetista u Mariji Bistrici. On je tom prigodom našem Listu i hrvatskoj redakciji Radio Subotice dao sljedeći intervju.

- \* Sa Suboticom i Bačkom sam povezan još iz bogoslovske dana
- \* Utvrdio sam prijateljske veze

- Da li s radošću dolazite u Suboticu i na sjever Bačke?

● **Mons. Lovro Cindori:** Dolazim s radošću u Suboticu i u Bačku i srdačno pozdravljam sve slušatelje Radio Subotice kao i čitatelje Zvonika. Ovdje imam mnoge prijatelje i s ovim krajem vežu me lijepo uspomene. Prije dvadeset godina propovijedao sam u katedrali sv. Terezije, za veliku devetnicu o blagdanu Bezgrešnog Začeća Majke Božje. S nekim kolegama iz Bačke priateljujem još iz bogoslovske dana. K njima smo dolazili mi sa zagrebačke strane na godišnje susrete: proslave naših matura, proslave godišnjica našeg svećeništva, i tako sam ja, a i moje kolege, uvijek radosno dolazio u Suboticu. Zato mi je ovaj dolazak u Suboticu vrlo drag.

- Kako ste ovoga puta doživjeli Suboticu, vjernike i uopće atmosferu koja vlada u našem gradu?

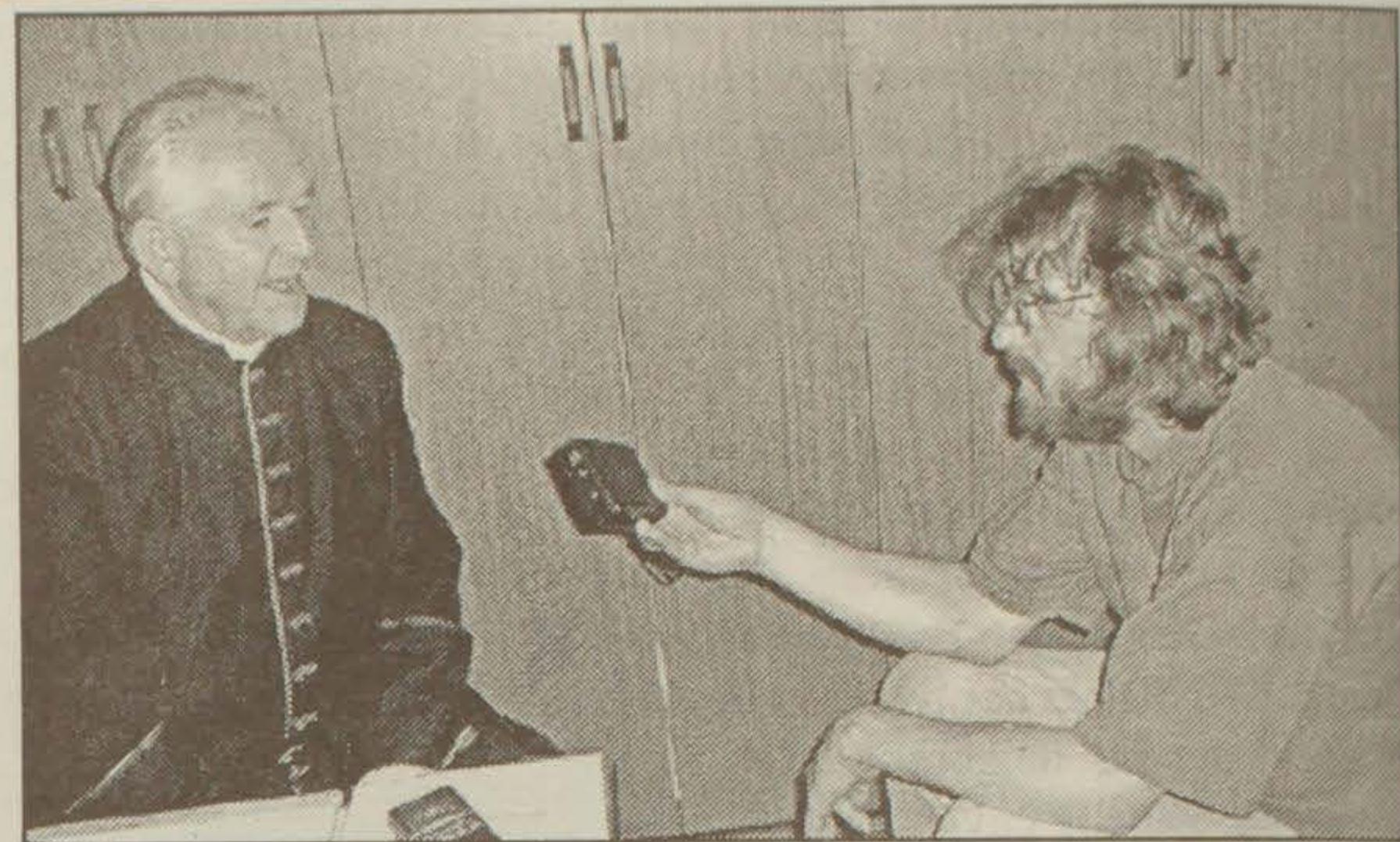
● **Mons. Lovro Cindori:** Vjernike, kao i samu Suboticu doživio sam vrlo upečatljivo. Utvrdio sam svoje prijateljske veze. Zatim, vidim koliko je narod ovdje sačuvao vjeru! Iskusio sam njihovu pobožnost, video kako se rado ispovijedaju i mole, u crkvi pjevaju...

A različitost jezika i vjera koje se na ovom prostoru nalaze doživio sam na koncertu koji se održao u katedrali na blagdan Duhova navečer. Tamo se očitovala vrlo lijepa veza i susretljivost ljudi, što je najvažnije u našim prilikama. Da se ljudi poštaju, da poštaju jedni drugima vjeru, i njihovu slobodu... to je jedini mogući način suživota na jednom prostoru kao što je i prelijepi grad Subotica.

- \* Hodočašća - višestoljetna veza Bačke i Marije Bistrice
- \* Svima - od najmanjeg djeteta do najstarijeg čovjeka - molim i želim Božji blagoslov

- Rijetke su prilike da subotički vjernici i župnici ugošćuju svoje kolege iz Hrvatske. Pored toga što ste rekli da vas vežu osobna prijateljstva sa nekim subotičkim župnicima, što poznajete grad, koji su još razlozi, možda dublje religiozne naravi, koji vas nukaju da posjetite ove katoličke vjernike, da tako kažemo u dijaspori?

● **Mons. Lovro Cindori:** Marija Bistrica i Bačka povezane su već dugo hodočašćem. Andrija Palković iz Sombora pješice je hodočastio u Mariju Bistrigu prije više od dvjesto godina. On je dva tjedna pješacio do Marije Bistrice "noseći pokoru i križ Isusa Krista na sebi, za svoj narod i svoju vjernost". To je početak hodočašća iz Bačke u Mariju Bistrigu i, mislim, da se zato isplatilo doći i danas; to me je ponukalo da se i ja zaputim na ovo hodočašće iz Hrvatske, iz Marije Bistrice, pa da, prošavši



U razgovoru s Tomislavom Žigmanovom za Radio Suboticu

kroz Sombor, dođem u Suboticu i s ljudima podijelim radost vjere, pjesme, molitve i ove propovijedi koju sam izgovorio, želeći im samo Božji blagoslov, i želeći mir njima, njihovim obiteljima i svim ljudima grada Subotice od najmanjeg djeteta, do najstarijeg čovjeka. Svima želim zagovor Majke Božje.

- Došli ste na proštenje u ovu našu marijansku crkvu posvećenu Mariji Majci Crkve. Znači li to da Crkva u Hrvata u ovoj jubilarnoj godini ima neki jedinstveni program marijanskih pobožnosti?

● **Mons. Lovro Cindori:** Među svim programima koji stoje na raspolaganju vjernicima, što ih je objelodanio vatikanski ured za sav kršćanski, katolički svijet, pa programi koji se događaju u Svetoj Zemlji, Isusovoj domovini, mislim da ovaj blagdan Marije Majke Crkve objedinjuje također ovaj jubilejski program, jer je Marija Majka Kristova, Majka utjelovljene Riječi Božje. I papa Ivan Pavao II, govoreći u svojoj enciklici o otajstvu utjelovljenja, želi pomiriti sav svijet s Kristom i predstaviti Majku Mariju kao Majku svih ljudi i Majku Crkve. Drago mi je da sam za ovaj njezin blagdan mogao biti u Subotici, upravo u župi Marije Majke Crkve i proslaviti ga s vjernicima ove župe i cijelog grada a u zajedništvu s Papom i cijelom Katoličkom Crkvom.

- \* Svake godine "devetnica" hrvatskog naroda u Mariji Bistrici

- Možete li nam nešto reći kako se u najpoznatijem marijanskom svetištu među Hrvatima proslavlja ova dvijetisucičita godina kršćanstva?

● **Mons. Lovro Cindori:** U Mariji Bistrici smo uskladili program prema općoj Crkvi, potrebama zagrebačke nadbiskupije, i programima biskupija koje su sada odijeljene od zagrebačke nadbiskupije tj. varaždinskoj i požeškoj, s tim da se sačuva ustaljeni program hodočašća Majci Božjoj Bistričkoj. No, Marija Bistrica postaje središnje svetište svih Hrvata u domovini i u svijetu. Mi imamo svoje ustaljene programe u svojem kalendariju od Bijele nedjelje pa sve do posljednje nedjelje listopada, dokle službeno traju hodočašća. To je jedna velika duhovna obnova hrvatskoga naroda kao i svih hodočasnika koji dolaze ondje. Ta su hodočašća vezana, uz, nekako bi se moglo reći, okvirno devet velikih događaja. Od Bijele nedjelje, Duhova, svetkovine sv. Petra i Pavla, te onda svi marijanski blagdani od Velike do Male Gospe, pa sve do nedjelje Krista Kralja nabrojali

## BLAGDAN MARIJE MAJKE CRKVE

U ponedjeljak 12. lipnja subotička župa Marija Majka Crkve proslavila je svoje proštenje. Za ovaj blagdan vjernici ove župe, kao i mnogi vjernici iz grada pripremili su se devetnicom. Svaku večer je bila najprije služba riječi i propovijed na mađarskom jeziku a potom sv. misa i prigodna propovijed na hrvatskom jeziku. Okvirna tema ovogodišnjih propovijedi bila je **Marija i Euharistija**.

Na sam blagdan sv. mise su bile u 7,30 sati na mađarskom jeziku, u 9,30 na hrvatskom - misa za majke i djecu te svečana misa proštenja u 18 sati. Ovu sv. misu predvodio je upravitelj hrvatskog nacionalnog marijanskog svetišta Marija Bistrica mons. Lovro Cindori. Pozdravljajući dragog gosta župnik domaćin mr. Andrija Kopilović zahvalio mu je što je ovom svetištu Marije Majke Crkve darovao kip crne bistrice Gospe kao i pomoć za uređenje svetišta ove crkve.

U svojoj zanosnoj propovijedi mons. Lovro Cindori osvijetlio je Marijinu istaknutu ulogu u Crkvi i podsjetio na dugogodišnju povezanost subotičke biskupije i bistričkog svetišta u koje su nekoć vjernici ove biskupije hodočastili u velikom broju. On je izrazio nadu da će to uskoro ponovno biti moguće.

Posvjedočio je također da hodočašće bačkih Hrvata nikada nije skinuto iz programa hodočašća u Mariju Bistricu te da je on uvijek onoga dana kada su trebali biti hodočasnici iz Bačke služio sv. misu za vjernike u Bačkoj a uvijek se na toj misi našla i nekolicina bivših Bačvana.

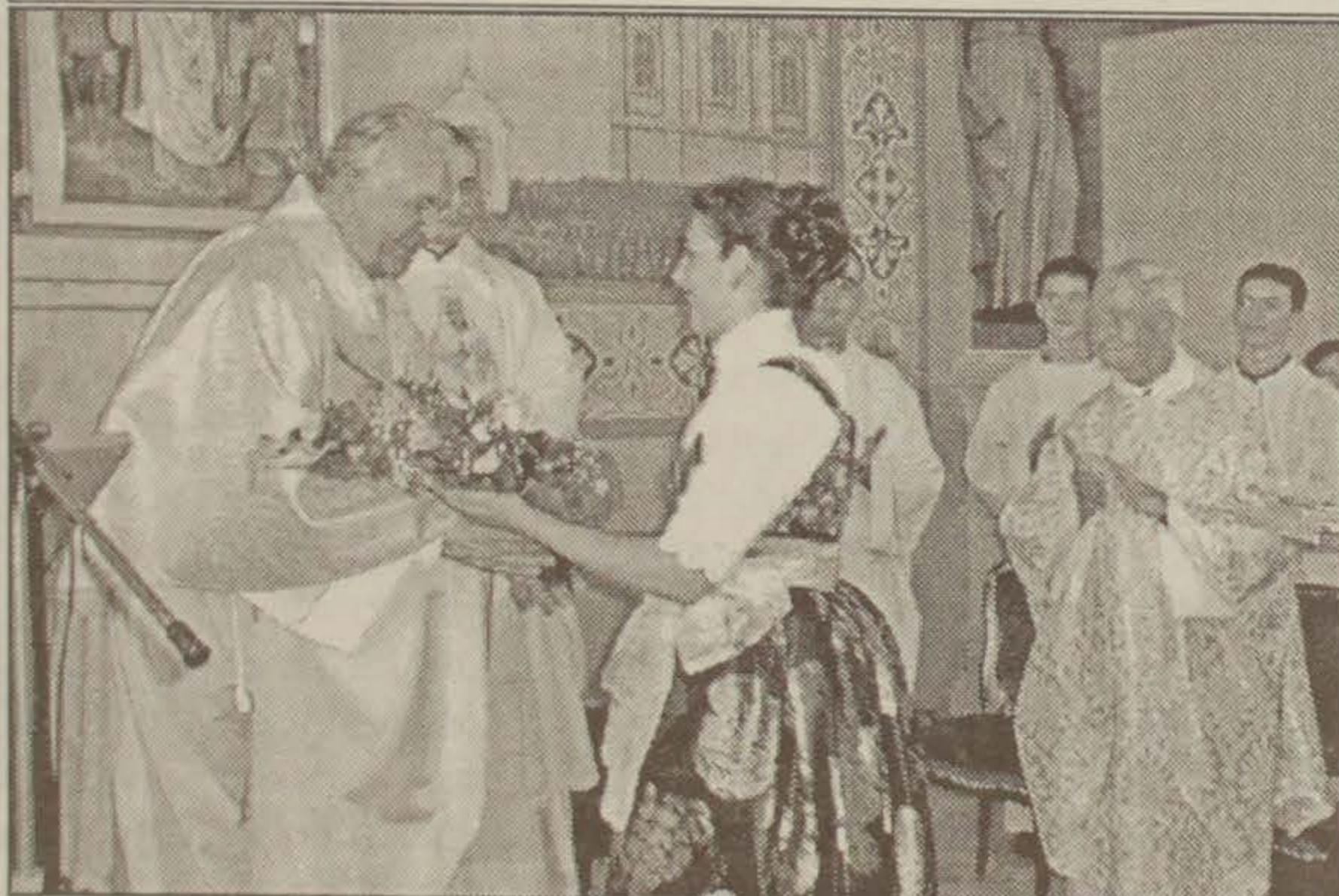
Na misi je pjevao župni zbor pod ravnjanjem s. Imakulate Bajić a na misi je bila nazočna i konzulica subotičkog Generalnog konzulata Republike Hrvatske dr. Jasmina Kovačević.

Na koncu misse mladići i djevojka obučeni u bunjevačku narodnu nošnju predali su dragom gostu prigodne darove.

Na mađarskom jeziku propovijedao je Károly Szungyi, župnik subotičke župe sv. Marije.

Usprkos velikoj žezi, na ovo slavlje okupio se veliki broj vjernika ove župe kao i drugih gradskih župa.

A. A.



Ljubazni domaćini su darivali dragog gosta

smo devet velikih blagdana te smo tako stvorili jednu devetnicu koju obavlja hrvatski narod kao svoju duhovnu obnovu...

\* **Hodočašće bačkih Hrvata nije brisano iz programa ni za vrijeme rata**

\* **Kroz otvorena vrata granica - ponovno u Mariju Bistricu**

- Da li u tom svom programu hodočašća u Mariju Bistricu ima mesta i za hodočasnike koji dolaze iz Bačke?

● **Mons. Lovro Cindori:** Bački hodočasnici su zapravo povlaštenici svetišta Majke Božje Bistrice, jer već stoljećima, kao što sam napomenuo, hodočaste u Mariju Bistricu, a u posljednjih dvadesetak godina su dolazili i sa svojim biskupom,



Radost poslije koncerta u katedrali je očita

poštovanim, vrijednim mons. Matišom Zvekanovićem, svojim svećenicima, redovnicima, časnim sestrama, i sve do ovih zadnjih godina rata kada se nije moglo prijeći granicu; no, ni tada nisu brisani iz programa hodočašća. I ja sam uvijek posljednje subote i nedjelje u mjesecu rujnu, i kad nisu došli hodočasnici iz Bačke, služio sv. misu za njih i za mir na ovim prostorima. I nadam se da će se ostvariti program jubilarne godine: OTVORITE VRATA KRISTU, i da će onda na taj način doći do pomirenja te će se uskoro granice potpuno otvoriti... To znači i države i narodi, otvorite vrata svoja, dopustite ljudima neka krenu u široki svijet, neka se doživi sloboda, vjera, neka se doživi sve ono što čovjeku treba, što je vlastito njegovo duši. Tako se ja posebno nadam da će i hodočasnici Bačke ponovno dolaziti kroz otvorena vrata svojih granica u Mariju Bistricu.

### \* Hodočastio sam Bistričkoj Gospi u Suboticu

- Kakav osjećaj imate kada pogledate ovaj bistrički kip u ovoj župi, ovdje u Subotici?

● **Mons. Lovro Cindori:** Za mene je bio izvanredan doživljaj kad sam došao i stupio u crkvu Marije Majke Crkve, pa ugledam na visini oltara u prekrasnom suncu kip Majke Božje Crne, one prave bistrice i povijesne koja je okružena sa dvanaest zvijezda... Ostao sam onako djetinje i pouzdano pred njom u molitvi, pa sam rekao - Majko Marijo bistrčka, budi i ovdje ono što si u Mariji Bistrici, vjerna zaštitnica tisuća hodočasnika, prati i štiti i ove hodočasnike ovdje u Bačkoj u Subotici. Pa sam i sebe preporučio kao hodočasnika koji sam iz Bistrice došao da budem ovdje pod njezinim okriljem, i molio sam joj se i preporučivao ovdje još nekako pouzdanije... Na mene je učinio taj oltar, ta crkva jedan divan dojam. Uistinu, to je jedan novi put kojim je krenula Crna Bogorodica iz Marije Bistrice.

\* **Veličanstveno glazbeno veče u katedrali**

\* **Ljudima treba dati slobodu i mir, pa će biti blagoslova ovoj zemlji...**

- Možete li nam reći što ćete reći svojim župljanima, svojim kolegama i uopće javnosti u Hrvatskoj kad se vratite kući?

● **Mons. Lovro Cindori:** Ja se vraćam iz Bačke sa puno dojmova. Nisam se nadao da ću naći sredinu punu života, punu vedrine barem ondje gdje sam ja bio. Ljudi se kreću, ljudi druguju i razgovaraju, narod živi, on ide naprijed... U crkvi sam doživio predivne susrete, molitvene, isповijedne, i sve ono što čovjek u sebi nosi, druženje, a duhovski koncert subotičkih zborova u katedrali za mene je bio veliki doživljaj, pravo otkriće. Bilo je to jedno veličanstveno glazbeno veče u kojem je došla do izražaja različitost nacija, vjera, pjesama... Tako sam doživio da ljudi nose isto srce, da oni slave istoga Boga, samo im treba dati mir, dati im slobodu da sve to ostvare na najljepši svoj, ljudski i kršćanski način i onda će biti mira i blagoslova u ovoj zemlji.

*Razgovarali: Tomislav Žigmanov i Andrija Anišić*

# 47. MEĐUNARODNI EUHARISTIJSKI KONGRES

U skladu sa željom Svetoga Oca na vrhuncu Svetе godine u nedjelju 18. lipnja u Rimu je započela proslava 47. Međunarodnoga euharistijskoga kongresa pod geslom "Isus Krist, jedini Spasitelj svijeta, kruh za novi život" koja je trajala do 25. lipnja.

Proslava Kongresa započela je molitvom Večernje svetkovine Presvetoga Trojstva koju je na Trgu Sv. Petra u Vatikanu predmolio Papa. U molitvi je sudjelovalo više od 50.000 vjernika, većinom članova drevnih katoličkih udruga posvećenih euharistijskome sakramantu, koji su prije početka molitve sudjelovali u svečanome ophodu ulicama Rima.

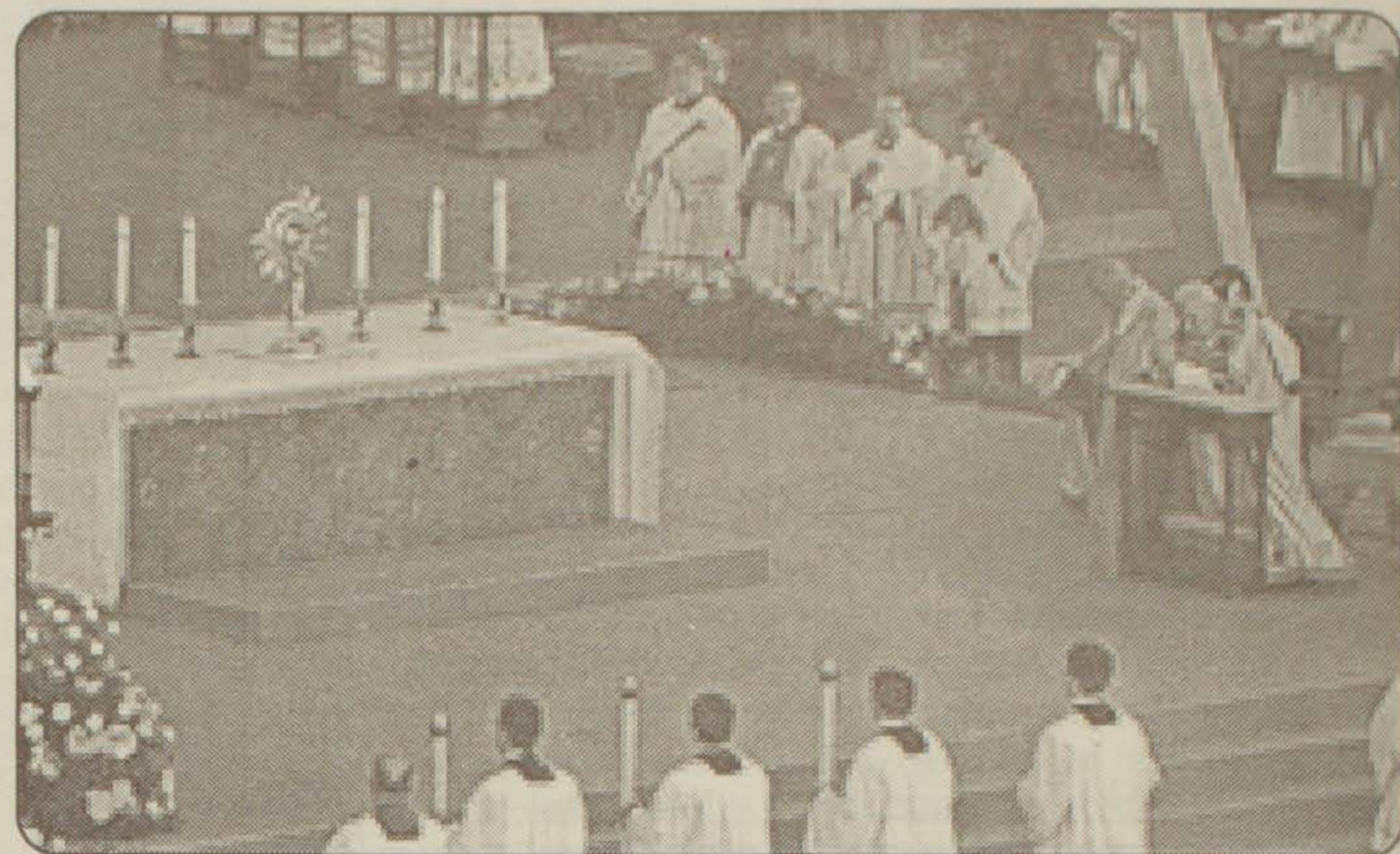
"U srcu Jubileja, dok započinjemo ovaj tjedan posvećen euharistijskome kongresu, upiremo svoje oči u Utjelovljenje, taj povijesni događaj koji označava puninu našeg spasenja", rekao je Papa u tijeku molitve. "Podjele i razilaženja nažalost još uvijek nagrđuju Tijelo Kristovo i priječe kršćane različitim vjeroispovijesti da dijele isti euharistijski kruh", rekao je Papa. On je stoga pozvao katolike diljem svijeta da "s nama podijele ove trenutke uzvišene euharistijske duhovnosti". "S Euharistijskog kongresa", istaknuo je Papa, "do nas dopire poziv da obnovimo našu vjeru u stvarnu Kristovu prisutnost u oltarskome sakramantu." Crkva, sabrana na toj proslavi, "upravlja danas svoj pogled prema Dvorani posljedne večere i ostaje u dubokome klanjanju. Ona ponovno proživiljava veliko otajstvo Utjelovljenja, usmjeravajući svoju pozornost sakramantu u kojem nam Krist daje spomen svoje muke". "Klanjamо ti se", uskliknuo je Papa na kraju, "istinsko Tijelo Kristovo, prisutno u sakramantu novoga i vječnog saveza, živi spomene otkupiteljske žrtve."

## Euharistija je neizmjerni dar ljubavi

Kongres, koji se u Rimu slavio cijeli protekli tjedan pod geslom "Isus Krist, jedini Spasitelj svijeta, Kruh za novi život", zaključen je svečanim "Statio Orbis" ispred vatikanske bazilike Sv. Petra. Zajedno s Papom misu zaključenja Kongresa slavilo je trideset kardinala, šezdesetak biskupa i tisuću svećenika koji su hodočastili u Rim upravo radi proslave Kongresa. Uz tisuće vjernika okupljenih na Trgu sv. Petra na misi je sudjelovalo i 10.000 djece koja su ove godine primila sakrament Euharistije.

"S ovoga Trga želimo ponoviti muškarcima i ženama trećeg tisućljeća izvanredni navještaj: Sin Božji postao je čovjekom za nas i prino se u žrtvi za naše spasenje. On nam daje svoje tijelo i svoju krv kao hranu novog života, božanskoga života koji više nije podložan smrti", rekao je Papa u svojoj propovijedi. "S ovoga susreta", istaknuo je Papa, "vraćamo se osnaženi u apostolskom i misionarskom poslanju. Neka sudjelovanje u Euharistiji učini strpljivim u kušnji vas bolesne; vjerne u ljubavi, vas oženjene; ustajne u svetim nakanama, vas zavjetovane osobe; snažne i velikodušne, vas draga djeco prvpričesnici i osobito vas draga mladeži, koji se pripremate osobno preuzeti odgovornost za budućnost."

U sklopu tjedne proslave Kongresa u četvrtak 23. lipnja svećano je proslavljena svetkovina Tijelova. Na misi, koju je Papa slavio u zajedništvu s oko 50 kardinala, 250 biskupa i 500 svećenika ispred bazilike Sv. Ivana Lateranskog, sudjelovalo je više od 60.000 vjernika iz Rima i hodočasnika. Inače s proslavom te svetkovine u ovoj Svetoj godini podudarala se, uz



proslavu Međunarodnoga euharistijskog kongresa i proslava Jubileja vjeroučitelja.

Dok je u svojoj katehezi na općoj audijenciji u srijedu istaknuo povezanost između euharistije i poslanja, Papa je na toj misi govorio o dubokoj povezanosti Euharistije sa Kristovom spasenjskom prisutnošću u svijetu. "Krist - jedini Gospodin jučer, danas i uvjek - želio je povezati svoju spasenjsku prisutnost u svijetu i povijesti sa sakramentom Euharistije. Htio je postati razlomljeni kruh kako bi se svaki čovjek mogao nahraniti njegovim životom, sudjelovanjem u sakramentu njegova Tijela i njegove Krvi", rekao je Papa u propovijedi. Kristove riječi o Euharistiji mogu se teško razumjeti no ne smiju se zbog toga krnje tumačiti. /.../

U molitvi vjernika molilo se i za praštanje dugova najsironijim zemljama. Na završetku misnoga slavlja upriličen je svečani tijelovski ophod kroz Via Merulana do bazilike Sv. Marije Velike. Na početku procesije išli su predstavnici različitih bratovština odjeveni u svoje tradicionalne odore, zatim vitezovi Svetoga Groba, tisuće vjernika, kardinali, i biskupi. Na kraju procesije Papa u posebnom automobilu.

U tijeku tjedne proslave Kongresa u Rimu je priređen i niz događanja. Tako je svakoga dana u jednoj od rimskih bazilika predstavljena kateheza o Euharistiji. Svoja razmišljanja o Euharistiji sudionicima Kongresa iznosili su brojni kardinali i nadbiskupi među kojima pariški nadbiskup Jean-Marie Lustiger te bečki kardinal Christoph Schönborn. Uz to u rimskim crkvama i bazilikama priređivana su bdjenja i pokornička bogoslužja a na Papinskoj svećilištu Urbanianum u utorak 20. lipnja održan je kongres na temu "Euharistija i Lice nad licima - Krist". Računa se da je na tjednim proslavama Kongresa sudjelovalo ukupno više od 350.000 vjernika. /IKA/

*U četvrtak 22. lipnja, na Tijelovo, Sveti Otac je predvodio misno slavlje ispred bazilike sv. Ivana Lateranskog, a euharistijska je procesija s 80 tisuća vjernika potom prošla kroz Via Merulana do bazilike sv. Marije Velike, dajući još jednom javno svedočanstvo da je euharistijski Isus, Krist koji je ulicama Rima prošao u pokaznici služeći se nogama svojih vjernika, doista središte kršćanskog života. /GK/*

# II. EUHARISTIJSKI KONGRES SUBOTIČKE BISKUPIJE

*U Subotici je od 26. do 30. lipnja održan II. Euharistijski kongres Subotičke biskupije. I Subotička biskupija, kao i sve biskupije svijeta, razumjela je da je u godini Velikog jubileja Euharistijski kongres vrhunac jubilejskih događanja. Stoga je u pet dana priređeno nekoliko različitih događanja kako bi se na razne načine iskazalo štovanje Presvetom Sakramentu, ali i da bi se produbilo poznavanje ovog uzvišenog otajstva naše vjere.*

## Teolozi o Euharistiji

U ponedjeljak 26. lipnja u velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće započeo je s radom II. Euharistijski kongres. Kongres je započeo pjevanjem jubilejskog himna u izvođenju zbora župe sv. Jurja pod ravnjanjem s. Blaženke Rudić, te pjevanjem poznate mađarske euharistijske pjesme "Gyözelemröl énekelyen". Kongres je svečano otvorio subotički biskup dr. Ivan Pénzes, na početku jednodnevnog "znanstvenog skupa" u nazočnosti biskupijskog Odbora za proslavu Velikog jubileja, lijepog broja vjernika, svećenika, redovnika i redovnica te dragih gostiju među kojima su bili biskupi mons. dr. Antun Škvorčević, požeški biskup, i mons. dr. Miklós Beer, pomoćni biskup ostrogonski. Skupu su prisustvovali gradonačelnik Subotice Kasza József, generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici dr. Jasmina Kovačević, veleposlanik R. Mađarske u Beogradu dr. János Tóth kao i drugi uglednici kulturnog i društvenog života grada.



Visoki gosti na otvaranju Euharistijskog kongresa na čelu s g. Kaszom

## Crpimo snagu iz izvora spasenja...

Otvarami Kongres, u svom pozdravu, biskup Pénzes je među ostalim rekao: "Ovim Kongresom želimo ponajprije dati slavu svemu Bogu koji nam je darovao godinu Velikog Jubileja da se u njoj susretimo kao zajednica, kao Crkva, da svjedočimo to zajedništvo i obnovljeni crpimo iz izvora spaseњa - iz Presvete Euharistije... Svjesni smo da Euharistijski kongres možemo slaviti u vrlo skromnim okolnostima radi mnogo vanjskih i unutarnjih poteškoća. No, ono što činimo, činimo iskreno i ponizno. Želimo posvjedočiti u ovome vremenu i svoju vjeru i svoju kulturu i svoj kršćanski identitet na ovim prostorima. Euharistija je središte našega života i zato je ovaj Kongres središte našeg slavljenja Velikog jubileja..."

Pozdrave ovom "znanstvenom skupu" i Euharistijskom kon-

gresu uputili su Bela Ivković, u ime Foruma hrvatskih institucija i organizacija Vojvodine, mr. Josip Ivanović u ime Hrvatskog akademskog društva te dr. Jasmina Kovačević i dr. János Tóth.

Slijedila su dva predavanja prijepodne i dva predavanja poslijepodne. Biskup Škvorčević i Beer održali su predavanja na temu: "Isus Krist jedini spasitelj svijeta - Kruh za novi život" i "Da život imaju". Zbog skučenog prostora sažimam sadržaj njihova predavanja u dvije rečenice. U svojim predavanjima biskup Škvorčević je među ostalim ustvrdio da je bit Euharistije "darivanje" i stoga bi svaki kršćan trebao biti "Euharistija" - živa hvala Bogu i dar drugima, jer se Isus predaje za nas u kruhu, koji postaje njegovo tijelo, i u vinu, koje se pretvara u njegovu krv.

Biskup Beer je istaknuo kako je svaka sv. misa svojevrstan euharistijski kongres jer sadrži sve bitne elemente ovakvog kongresa, od okupljanja do blagovanja.

Znanstveni skup završen je u katedrali-bazilici sv. Terezije sv. misom koju je predvodio domaći biskup mons. dr. Ivan Pénzes.

## Djeca i euharistija

Dva dana euharistijskog kongresa ispunila su djeca. U utorak su se na svoj kongres okupili vjeroučenici Mađari (oko 300 djece) a u srijedu vjeroučenici Hrvati (450 djece). Djeca su imala program primjeren svojoj dobi. (Opširni izvještaj sa ovog susreta čitate na Dječjim stranicama).

## "Roditelji duhovnih zvanja" i Euharistija

U četvrtak su se na svoj jubilejski susret okupili roditelji svećenika, redovnika, redovnica, bogoslova, sjemeništaraca i kandidatica. Na početku susreta pozdravio ih je predsjednik biskupijskog Odbora za Veliki jubilej mr. Andrija Kopilović, a potom su se roditelji kao i prisutni svećenici, redovnice, bogoslovi i sjemeništarci podijelili u jezične skupine. Roditelji Hrvati imali su prigodno predavanje u velikoj dvorani Katoličkog kruga, a roditelji Mađari u sjemenišnoj kapelici. Prigodna predavanja održali su im mons. Stjepan Beretić i mr. Szungyi László, župnik iz Temerina. Od 15 do 16,30 sati svi zajedno su se našli na druženju u sjemenišnoj blagovaonici gdje ih je pozdravio rektor sjemeništa mons. Josip Miocs. Poslije ugodnog i veselog razgovora i druženja svi su prešli u katedralu gdje je sv. misu za njih i njihovu djecu kao i za pokojne roditelje naših svećenika prikazao biskup dr. Ivan Pénzes.

## 48 sati klanjanja

U utorak i srijedu, punih 48 sati u kapeli Crne Gospe u franjevačkom samostanu bilo je "vječno klanjanje". Iz sata u sat smjenjivali su se na klanjanju vjernici subotičkih župa a noćne sate ispunili su mladi pripadnici raznih molitvenih zajednica. Zajednička nakana ovog klanjanja bila je za uspjeh Kongresa i za potrebe naše biskupije.

## Četiri biskupa na završetku Kongresa

Svečani završetak II. Euharistijskog kongresa Subotičke biskupije bio je na svetkovinu Srca Isusova, 30. lipnja. U 9 sati

u nazočnosti biskupa dr. Pénzeza, mons. Mihovil Zolarek, župnik iz Selenče, slavio je misu na slovačkom jeziku. Toga dana u 10 sati bila je svečana kongresna misa na hrvatskom jeziku; od 13 do 14 sati bilo je zajedničko klanjanje u katedrali na jezicima biskupije; u 16 sati Jakob Pfeifer, župnik odžački i apatinski, slavio je Euharistiju na njemačkom jeziku, također u nazočnosti biskupa, a u 17 sati bila je svečana kongresna biskupska misa na mađarskom jeziku.

Sv. misa na hrvatskom jeziku započela je svečanom ulaznom procesijom. Iz doma biskupije prisutni biskupi i svećenici, predvođeni djevojkama u bjelini s euharistijskim simbolima i mnogim mladima u bunjevačkim narodnim nošnjama te ministrantima i svečanom asistencijom pošli su u katedralu, gdje je subotički biskup predvodio svečanu Euharistiju u nazočnosti novog beogradskog nadbiskupa-koadjutora mons. Stanislava Hočevara te biskupa đakovačkog i srijemskog mons. Marina Srakića i mons. Đure Gašparovića, pomoćnog biskupa đakovačkog i srijemskog.

Na početku sv. mise okupljene vjerниke te ugledne goste pozdravio je biskup domaćin. On je među ostalim rekao: "Započinjemo svečano bogoslužje Euharistijskog kongresa Subotičke biskupije. Neka je blagoslovjen Bog, koji nam je dao milost doživjeti ovaj svečani i znakoviti susret s njim u tajni Presvete Euharistije, najveće ljubavi njegova Srca... Dok zahvaljujem Bogu, kao vaš brat i pastir, srdačno pozdravljam naše drage goste koji s nama zajedno suslave ovu Euharistiju... Moto našeg Kongresa je: "Da život imaju"! Neka nam ovom svetom Euharistijom dobri Bog podari život koji On želi u nama i po nama nastaviti u ovoj našoj biskupiji. Blagoslovjen vaš dolazak u ime Gospodnje. Neka Gospodin, jedini Spasitelj svijeta, podari svima kruh za novi život...".

## Isus je došao da nam dade ŽIVOT

Prigodnu propovijed održao je biskup Srakić. On je, tumačevši smisao kršćanskog života, ustvrdio: "Mi slavimo Veliki jubilej, 2000 godina od Kristova rođenja. U kršćanstvu je najvažnije ono radi čega je Sin Božji došao na svijet. Isus je sam rekao radi čega je došao na svijet. U svom poznatom govoru o dobrom pastiru rekao je između ostalog: 'Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju!' (Iv 10,10). Toj bi Isusovoj riječi trebalo posvetiti veću pozornost. Trebalo bi je napisati velikim slovima. To je osnovna svrha Kristova dolaska na svijet: davati ljudima život, uskrisivati mrtve. Nemojmo ovog puta misliti najprije na Lazara, udovičina sina, ili Jairovu kćerku. Ne radi se o tome. On je došao radi jednog drugog života, radi božanskog života u čovjeku. /.../. Zato, biti kršćanin znači nositi u sebi taj božanski život, tj. život samoga Boga Stvoritelja i Otkupitelja. Bog u meni! U bijednoj potleušici moje osobnosti živi Bog je postavio svoj šator. /.../."

Biskup Srakić je zatim protumačio kako nam Isus daje taj život po krštenju, drugim sakramentima a napose po Euharistiji, a onda je posebnu poruku ovog Kongresa uputio mladima i obiteljima! Mladima je, navodeći riječi Ivana Pavla II. rekao: "Dragi mladi prijatelji! Jeste li otkrili Krista koji je život? Svatko od vas želi živjeti život u njegovoj punini. Vi živite poneseni velikim nadama, tolikim lijepim programima za budućnost. Ne

zaboravite, ipak, da se prava punina života nalazi samo u Kristu, umrlom i uskrsnulom za nas. Samo je Krist sposoban do dna ispuniti dubine ljudskoga srca. Samo on daje snagu i radost življenja i to usprkos svakog ograničenja ili vanjske zapreke. Da, otkriti Krista je najljepša avantura vašega života. No nije dovoljno jedanput ga otkriti. Svaki put kad ga otkrijemo osjećamo poziv da ga sve više ponovno tražimo, još više upoznajemo po molitvi, sudjelovanju u sakramentima Crkve. I to je naša najveća obaveza kao što je jako dobro shvatio sv. Pavao kad je napisao: 'Ta meni je živjeti Krist'. /.../

Krist je kruh za život svijeta. Za život obitelji, te božanske ustanove, nenadomjestive zametne stanice naroda i Crkve, najidealnije sredine u kojoj ljudska osoba može i fizički i duhovno sazrijevati. Roditeljima, a ne znanstvenicima Bog je povjerio ljudski život da ga u brzi i ljubavi rađa i čuva... Bog je postavio obitelj da bude prva odgojiteljica svoje djece. Vaše odgojno pravo i odgojna dužnost, dragi roditelji, jest nešto bitno,

jer je to povezano s prenošenjem života: ono je nešto izvorno i prvobitno u odnosu prema odgojnoj zadaći drugih. Vaš je odgoj nešto nezamjenjivo i neotuđivo. Vašu djecu može netko drugi pričuvati, ali ih nitko umjesto vas ne može odgojiti. Vi ste prvi pozvani da s pouzdanjem i odvažnošću oblikujete svoju djecu za temeljne vrednote ljudskoga života. U društvu uzdrmanom i razrovanom napetostima zbog nasilnih sukobljavanja, vi ste pozvani u njih usađivati osjećaj za istinsku pravdu, za pravu ljubav, prožetu iskrenom pažnjom i nesebičnim služenjem drugima. Vaša roditeljska i očinska kuća prva je škola društvenosti...", istakao je biskup Srakić, navodeći riječi Papinog pisma "Obiteljska zajednica".

U zaključku svoje propovijedi on je postavio pitanje: Odakle nam snage da u ovom svijetu živimo kako valja. Odgovorio je: "Euharistijski Krist ostao je među nama da bude hrana na našem životnom putovanju. Mi kršćan-



Provincijal pozdravlja djecu na njihovom Euharistijskom kongresu

ski život uspoređujemo s hodom, putovanjem. Da čovjek može putovati, potrebna mu je energija, životna energija... Današnji čovjek kršćanin osjeća se kronično umornim. Putujući ovim svijetom osjeća se kao da na nogama vuče olovo, osjeća se bezvoljnim, beživotnim. Teško se oduševljava, ideali ga ne privlače... Trebalo bi pronaći nove snage. Trebalo bi je naći u KRUHU ŽIVOTA što nam ga je Isus ostavio u svojoj oporuci. Ovaj dan je poziv koji nas budi iza sna, umora s pozivom: USTANI I JEDI!"

Mladi u narodnim nošnjama predmolili su molitve vjernika i prinijeli na oltar darove za misu.

Na ovoj misi četrnaestoro odraslih vjernika iz župe sv. Roka prvi put je blagovalo Kruh života. Oni će ovaj dan posebno pamtititi.

Ova sv. misa i Euharistijski kongres završio je pjesmom zahvalnicom koji su svi sudionici oduševljeno pjevali te blagoslovom s Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Sv. misu na mađarskom jeziku također je služio biskup Pénzes u zajedništvu s pomoćnim biskupom ostrogonskim, koji je održao i prigodnu propovijed. I ovo slavlje ukrasili su mlađi u mađarskim narodnim nošnjama, a tri djevojčice su bile na prvoj pričesti.

Andrija Anišić

# Događanja u Subotičkoj biskupiji

Tribina u Somboru

## LAICI U CRKVI

Svibanjska tribina, održana u nedjelju 21. u župi sv. Križa u Somboru, govorila je o "Poslanju laika u Crkvi i društvu". Predavač je bio vlc. Franjo Ivanković, župnik iz Tavankuta. On je na početku predavanja objasnio da je laik - vjernik koji nema hijerarhijsku službu u Crkvi. Svatko od nas krštenjem postaje svećenik, prorok i dionik Kraljevstva Božjeg. Mi smo svi svećenici, jer svećenik je onaj koji prinosi nešto Bogu, a mi prinosimo sebe. Proroci smo jer svojim životom naviještamo Kraljevstvo Božje. Svakome od nas je Bog dao poslanje u Crkvi. Svatko od nas je dio organizma i mora obavljati svoju dužnost. Laici mogu ispunjavati svoj apostolat na različitim mjestima u župi, obitelji i društvenoj zajednici. Ono što je posebno naglašeno je da se ne smijemo zatvarati, već da moramo imati osjećaje za potrebe drugih i da je naš glavni zadatak širiti Božje Kraljevstvo. Svatko od nas bi trebao sebi postaviti pitanje: "Koju bih ja ulogu mogao vršiti?" jer, kako je apostol Pavao rekao u poslanici Korinćanima, "Različiti su dari, a isti Duh; i različite službe, a isti Gospodin" (1 Kor 12,4-5).

Monika Vekonj

## JUBILEJSKI KONGRES PRIPADNIKA DUHOVNIH POKRETA

U subotu 10. lipnja u Subotici je održan jubilejski kongres pripadnika duhovnih pokreta Subotičke biskupije. Oko 600 pripadnika deset različitih duhovnih pokreta po prvi put se našlo zajedno sa željom da u ovoj godini Velikog jubileja zajedno slave Gospodina za njegova veličanstvena djela i da se međusobno bolje upoznaju. Kongres se održao pod geslom: "Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje...".

Susret je započeo u crkvi sv. Jurja gdje su sve srdačno dočekali župnik István Dobai i župljani ove župe. Najprije je prisutne pozdravio mr. Andrija Kopilović, predsjednik biskupijskog Odbora za proslavu Velikog jubileja, a potom subotički biskup mons. dr. János Pénzes. Zatim su svi prisutni zapjevali radosno "Aleluja" i čuli navještaj evanđelja po Marku o Isusovom nalogu učenicima da pođu u vascijeli svijet propovijedati njegovu Radosnu vijest. Slijedilo je predavanje Lászla Pose, župnika iz Bečeja, na temu: "Značaj i poslanje duhovnih pokreta u Crkvi".

Predstavili su se zatim sljedeći duhovni pokreti: Karizmatički pokret, Djelo Marijino (Fokolari), Neokatekumeni, Pokret "Vjera i svjetlo", Mladež euharistijskog pokreta (MEP), zatim molitvene zajednice nadahnute Taizéom, Plavi križ, Molitvene zajednice "Betlehem" i "Dominik", Molitvena zajednica župe Marije Majke Crkve iz Subotice te zajednica "Emanuel".



Boga slave i obitelji s bolesnom djecom

Zajedništvo ovoga dana pridonio je i skromni agape, kada su sudionici ovoga Kongresa bratski međusobno podijelili hranu koju su sa sobom ponijeli, naravno sve uz pjesmu i srdačno prijateljevanje.

Drugi dio i vrhunac kongresa održao se u katedrali-bazilici sv. Terezije. Uz pjevanje duhovskog himna "Dođi Duše Presveti...", s prigodnim transparentima, sudionici Kongresa ispunili su katedralu gdje je bilo Euharistijsko slavlje koje je predvodio biskup mons. dr. János Pénzes, koji je održao i prigodnu homiliju. S njim su suslavili svećenici različitih župa u kojima djeluju navedeni pokreti. Poslije propovijedi bila je obnova Krsnih obećanja, a u molitvi vjernika predstavnici duhovnih pokreta molili su za Crkvu, Papu, biskupe i svećenike, za duhovna zvanja, za obitelji i mlade, za bolesnike, za evangelizaciju, jedinstvo kršćana, apostolat, za obraćenje i mir, za ovisnike...

Poslije pričesti, kojoj su pristupili svi sudionici ovog Kongresa, u šutnji su u svom srcu prebirali sve ono što su toga dana čuli i vidjeli i zahvalna srca veličali Gospodina za njegovu ljubav...

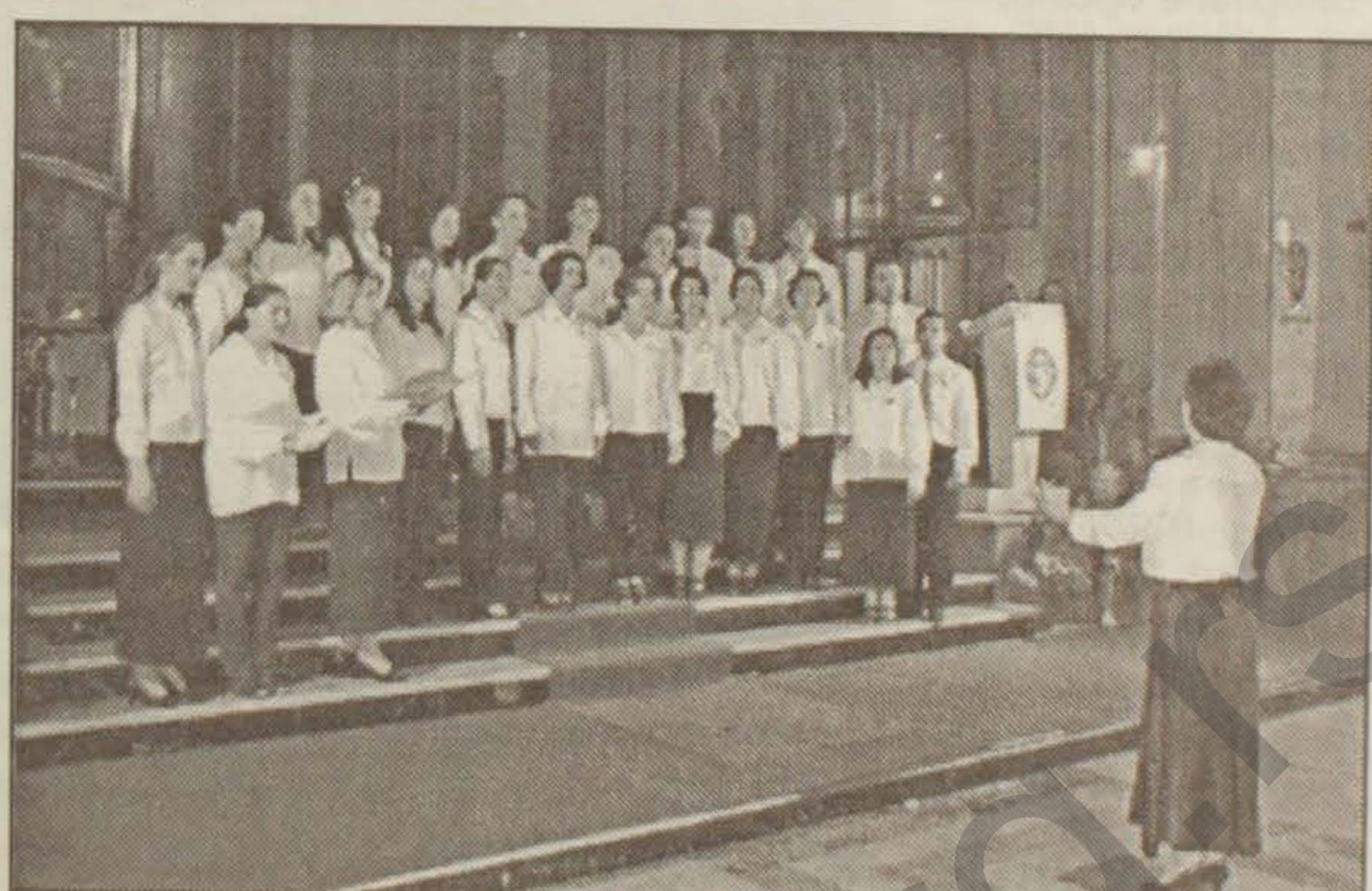
Na koncu mise svi su izmolili Vjerovanje na nakanu sv. Oca, kako bi zadobili jubilejski potpuni oprost.

Bio je to doista dan što ga "učini Gospodin", dan u kojem su jednim Duhom okupljeni i u istom Duhu slavili Gospodina različiti duhovni pokreti, željni svojim životom i riječima naviještati evanđelje u trećem tisućljeću kršćanstva.

A. Anić

## ČETVRTI SVEČANI KONCERT SUBOTIČKIH ZBOROVA

U organizaciji Glazbenog odjela "Dr. Josip Andrić" Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici, u nedjelju na svetkovinu Duhova, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije održan je četvrti svečani koncert subotičkih zborova. Na početku je sve zborove kao i brojnu publiku pozdravio u ime organizatora mr. Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta.



Zbor mlađih župe sv. Roka po prvi put na koncertu

Broj zborova se svake godine povećava pa je ove godine nastupilo 14 zborova i to: Katedralni zborovi "Albe Vidaković" (Hrvati) pod ravnjanjem s. Mirjam Pandžić i "Sv. Terezija" (Mađari), pod ravnjanjem mons. Józsefa Miocsa, zatim zborovi župe Sv. Roka (župni zbor - pod ravnjanjem s. Silvane Milan i zbor mlađih pod ravnjanjem Irene Križak), Sv. Jurja, pod ravnjanjem s. Blaženke Rudić, zbor župe Isusovog Uskrsnuća pod ravnjanjem Nele Skenderović; Muški kamerni zbor udruženja penzionera pod ravnjanjem Mátyása Murenyija; Mješoviti zbor udruženja penzionera i Ženski kamerni zbor pod ravnjanjem Pétera Varge, Ženski omladinski zbor pod ravnjanjem Mátyása Murenyija, Zbor "Sv. Jovan Zlatousti" (zbor pravoslavne crkve

## Događanja u Subotičkoj biskupiji

Vaznesenja Gospodnjeg) pod ravnanjem Dragane Ristić; Mješoviti zbor "Musica viva" iz Čantavira pod ravnanjem Eve Gubene, Mješoviti zbor Srpskog kulturnog centra "Sv. Sava" pod ravnanjem Veselina Jevtića te Kamerni zbor "Pro musica" pod ravnanjem Eve Gubene.

I na koncu zajednička, sada već tradicionalno završna pjesma svih zborova "Canticorum iubilo" G. F. Handla pod ravnanjem Józsefa Miocsa.

Ovaj četvrti svečani koncert subotičkih pjevačkih zborova bio je pravi duhovski događaj, jer su ljudi različitih jezika i vjera slavili Boga pjevanjem, tom njemu osobito dragom molitvom.

Svim voditeljima zborova mr. Andrija Kopilović uručio je plaketu priznanja za sudjelovanje na ovom koncertu u godini Velikog jubileja.

A. Anišić

ČLANOVI UREDNIČKOG VIJEĆA ZVONIKA  
DOBILI PRIZNANJA

### BELA GABRIĆ POČASNI GRAĐANIN MR. ANDRIJA KOPILOVIĆ "PRO URBE"

Odlukom Skupštine općine Subotica, koja je zasjedala 21. lipnja, zvanje "Počasni građanin" dobit će Bela Gabrić, profesor i poznati kulturni radnik, i Zoltan Devavari, pisac i povjesničar književnosti. Veliko je to priznanje kojim se zaokružuje dugo-godišnje samoprijegorno zalaganje profesora Gabrića na očuvanju kulturne baštine našeg naroda. Uredništvo "Zvonika" mu od srca čestita na ovom priznanju!

Ponosni smo što je još jedan član uredništva "Zvonika" dobio priznanje za svoj rad. Mr. Andriji Kopiloviću, predsjedavajućem Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost i prorektoru Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije, dodijeljeno je priznanje "Pro urbe". Isto priznanje dobio je još jedan katolički svećenik, preč. Imre Ehmann, zatim Milivoj Mijatov, paroh i arhijerejski namjesnik subotički, dr. Milan Kekanović, docent i znanstveni pronalazač, Feliks Lajko, kompozitor, te Udruženje za prirodnu hranu "Terra's" Subotica.

Uručenje diploma i plaketa bit će 1. rujna na svečanoj sjednici Skupštine općine.

K. Č.

### PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. ANTUNA

U subotičkom franjevačkom samostanu u utorak 13. lipnja svečano je proslavljen blagdan sv. Antuna, tog omiljenog sveca cijelog svijeta, i Subotičana također.

Uoči blagdana bila je misa za bolesnike a na sam blagdan svečana sv. misa na hrvatskom jeziku u 8,30 sati. Misu je predvodio biskup mons. dr. Ivan Pénzes a propovijedao je mons. Lovro Cindori, župnik iz Marije Bistrice. Svečanu sv. misu na mađarskom jeziku također je predvodio biskup Pénzes na kojoj je i propovijedao. Kao i svake godine, i ove godine je ovaj blagdan u drevni subotički franjevački samostan okupio mnoštvo vjernog naroda. U ovoj jubilarnoj godini biskup Pénzes je proglašio franjevačku crkvu za blagdan sv. Antuna oprosnom crkvom. /Zv/

### PROŠTENJE U TAVANKUTU

Župna crkva u Donjem Tavankutu utemeljena je prije 90 godina i stavljena je pod zaštitu Srca Isusova. Prekrasna i velika crkva, koja je ponos svih Tavankućana, bude posve ispunjena vjernicima samo nekoliko puta godišnje. Proštenje je događaj koje slavi cijelo selo. Toga dana u našu crkvu dođu mnogi gosti koji su povezani s Tavankutom bilo porijeklom bilo rodbinski.

Ove godine proštenje se slavilo u nedjelju 2. srpnja. Prekrasan sunčan dan omogućio je svim vjernicima da mogu doći u crkvu na proštenje. Dan uoči proštenja u crkvi je bila prilika za sv. Ispovijed kako bi se župljani mogli sami pripremiti za slavljenje ovog važnog događaja u našoj župi.

Na proštenje je jutarnju sv. misu predvodio vlč. Marinko

Stantić, koji je prije pola godine u našoj crkvi slavio svoju Mladu misu, a sada vrši službu kapelana u crkvi Srca Isusova u Subotici. Svečanu sv. misu proštenja predvodio je preč. Andrija Anišić, župnik župe sv. Roka u Subotici i glavni i odgovorni urednik "Zvonika". Uz njega su bili mjesni župnik Franjo Ivanković i vlč. Marinko Stantić. U svojoj propovijedi preč. Anišić je govorio o Božjoj ljubavi prema čovjeku. Vrhunac Božjeg čovjekoljublja očitovao nam se u Isusu Kristu koji je najvrijedniji spasonosan dar ljudima. Na koncu propovijedi propovjednik je podsjetio na važnost međusobnog oprštanja bez kojega je nezamisliv ljudski život.

Tavankućani su poslije sv. mise nastavili slaviti proštenje u svojim obiteljima radujući se dragim gostima. //P./

### HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU U JUBILEJSKOJ GODINI

Samo sam u dubini srca priželjkivala da u jubilejskoj, 2000. godini kršćanstva pohodim Svetu Zemlju. Znam da je to velika želja i zapravo vrhunac svih putovanja kršćana. Zahvaljujući Božjoj providnosti i mojem suprugu, koji je također bio hodočasnik na ovom putovanju, moja se želja ostvarila.

Grupu hodočasnika iz Subotice, Beograda, Sente, Novog Sada, Temerina, Bača i ovog puta vodio je naš o. Tadej Vojnović iz Novog Sada. Putovanje je trajalo od 28. svibnja do 4. lipnja i sigurno će svima nama ostati u sjećanju za cijeli život.



Trenuci predaha u Svetoj Zemlji

Svi hodočasnici posjećuju ista mesta i moglo bi se reći da ništa novo ne možeš ispričati. A ipak, za svakog od nas je bio pravi doživljaj posjetiti u Betlehemu skromnu špilju, prepoznatljivu po srebrnoj zvijezdi i latinskom nazivu "Ovdje se od Djevice Marije rodio Isus". U susjednoj špilji imali smo sv. misu; ponovno smo doživjeli Božić, pjevali smo božićne pjesme gledajući Dijete Isusa u jaslama; dijete koje je razlog proslave Jubileja 2000, simbol naše nade i radosti. Molili smo za svu djecu svijeta, za sve majke, za mir u svijetu, našoj domovini, za mir u srcima ljudi i ostale pojedinačne nakane (bilo je i suza). Svi smo bili ujedinjeni u molitvi.

Na Jordanu, rijeci u kojoj je kršten Isus, i mi smo obnovili svoje krštenje. Bio je to poseban doživljaj. Zakoračili smo u rijeku a o. Tadej nam je polio glavu vodom. Budući da smo kršteni kao mala djeca, čina krštenja se i ne sjećamo, ali sam sigurna da ćemo obnovu krštenja pamtit do kraja života.

Posjet Kalvariji, Maslinskoj gori, Kristovom grobu, Crkvi Očenasa, kapeli Dominus flevit, brdu Tabor i drugim mjestima također su doživljaji koji ostavljaju neizbrisive tragove.

Hodajući Kristovim stopama, stopama apostola i prvih kršćana, produbila sam i učvrstila svoju vjeru za što sam neizmjerno zahvalna Bogu. Dugo će se još taložiti doživljaji u svima nama.

Marija A.

## OŽENJENI ĐAKON U ŽUPI SV. JURJA



Dakon  
Ladislav  
pričešće  
svoju  
suprugu

Župa sv. Jurja u Subotici bila je 27. lipnja ove godine na osobit način posvećeno mjesto jer je toga dana, a na svoj imendan, Karó László, po rukama subotičkog biskupa dr. Ivana Pénzesa primio đakonsko ređenje. Ovu sv. misu su uzveličali Pastoralno vijeće, pjevači i vjeroučna djeca, kojima je László već pet godina vjeroučitelj.

Karó László je rođen 1949. godine u Subotici. Završio je gimnaziju, a radi u Severu.

Pokojni roditelji, majka Gizela i otac Antal, dali su svom sinu prvo svjedočenje vjere. O svom vjerničkom životu ovako govori:

- Od malih nogu išao sam u crkvu. Pohađao sam vjeroučnu i ministirao u crkvi Svete Marije na Halaškom putu kod g. Gerea. On me i pitao u mojim mlađim godinama hoću li ići u sjemenište, ali ja sam želio svoju obitelj. Imam jednu kćer, a evo ispunila mi se želja da budem i u crkvi blizu oltara. Prije sedam godina dobio sam dozvolu za pričešćivanje, a pet godina držim vjeroučku. Upisao sam se i na Teološko-katehetski institut, u prvo vrijeme ne razmišljajući što će raditi. Ali vidim da puno treba raditi da se ljudi okrenu prema Bogu. Žao mi je naše omladine koja često zaluta u sekte.

Uz podršku moga župnika Dobai Istvána primio sam od gospodina biskupa red đakonata i tu vidim ispunjenje životnoga cilja.

Čestitamo novom đakonu i molimo Gospodina da ga blagoslovi u njegovu radu.

K. Č.

## KRIZMA U KATEDRALI

Subotički biskup mons. dr. János Pénzes na svetkovinu Duhova podijelio je sakrament sv. Potvrde pod misom u 8 sati (mađarski) i pod misom u 10 sati (hrvatski). Tako je subotička mjesna Crkva osvježena s 426 nova "punoljetna kršćanina". U slavlju sv. Potvrde sudjelovalo je i na jednoj i na drugoj misi mnoštvo naroda Božjega. /Zv/

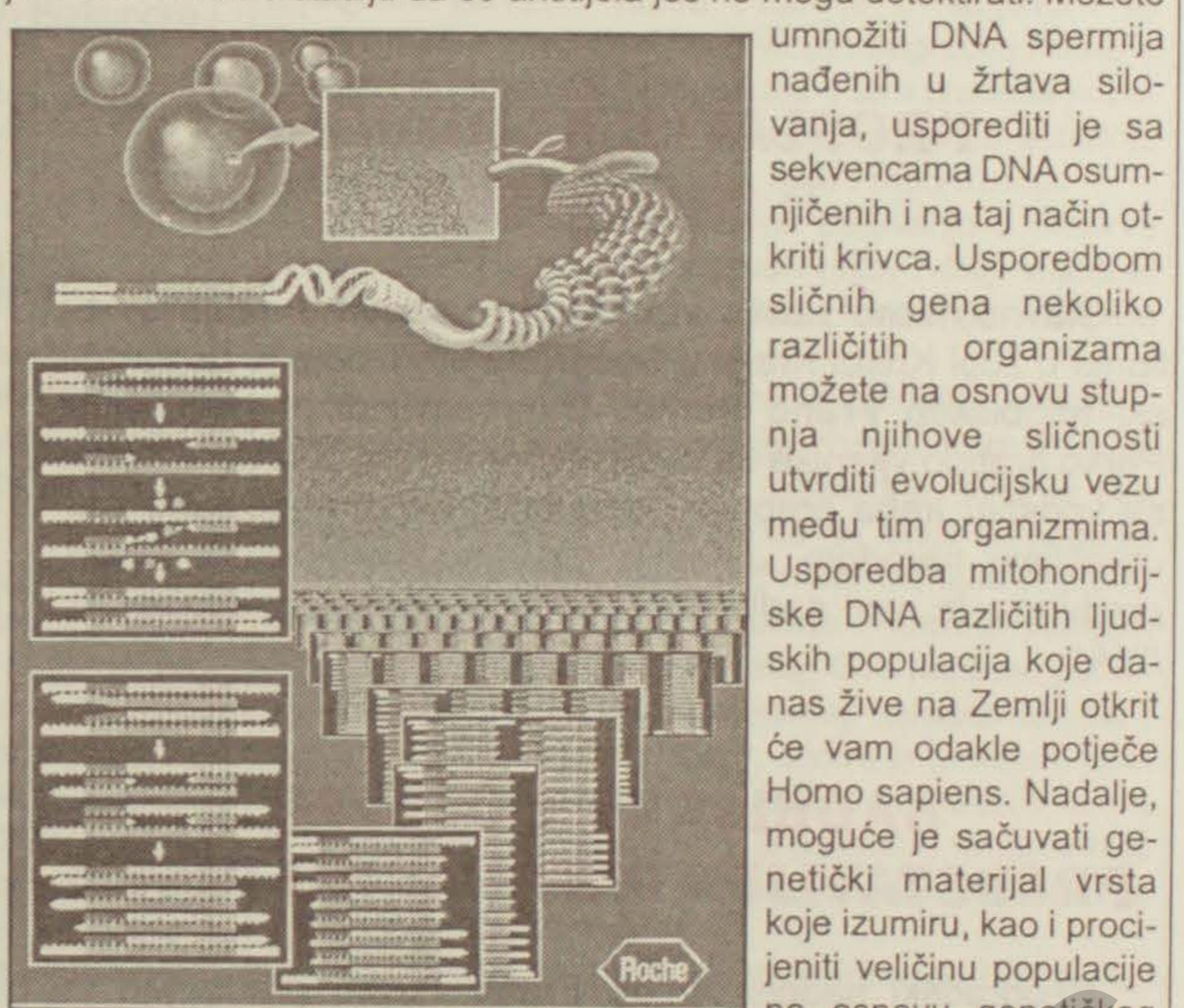


## KUHINJA GENA

Upoznali smo se s nekoliko osnovnih genetičkih pojmove te je sada logično reći par riječi o primjeni molekularne genetike koja je u današnje vrijeme vrlo raznolika. Zvuči kao SF ali te tehnike su već duže vrijeme sasvim realna i obična svakodnevica svjetskih (a i naših) laboratorijskih.

Svaki put kad se stanica podijeli ona replicira (udvostruči) svoju DNA. U tehnici nazvanoj amplifikacija (umnožavanje) gena, genetičari jednostavno posude staničnu mašineriju zaduženu za kopiranje DNA i kopiraju željeni komadić DNA. Nakon svega nekoliko sati od jednoga jedinog dobiju milijune kopija svoga komadića kojega sada mogu proučavati. Ovu revolucionarnu tehniku razvio je Karl Mullis 1985. godine i nazvao je lančana reakcija polimeraze (PCR-polymerase chain reaction). Tehnika je izuzetno jednostavna i brza. Trebaju vam dva kratka, laboratorijski načinjena komadića DNA (zovemo ih "početnice" ili "primeri") koji okružuju gen koji vas zanima (znači određe mu početak i kraj). Zatim uz najpogodnije uvjete dodate građevne elemente za novu DNA (nukleotide) i enzime, čiji je posao opetovano replicirati primere i genetički materijal između njih. To je (naravno, do krajnosti pojednostavljeno) tajna recepta za dobivanje gena!

Ova, danas nezaobilazna tehnika vrlo je brzo našla primjenu u širokom spektru ljudskoga djelovanja. Nabrojat ću samo nekoliko primjera. Koristeći PCR možete npr. amplificirati i na taj način okriti genetički materijal HIV-a (virusa koji izaziva AIDS) u ljudskoj krvi kada je infekcija u tako ranome stadiju da se antitijela još ne mogu detektirati. Možete



umnožiti DNA spermija nađenih u žrtava silovanja, usporediti je sa sekvencama DNA osumnjičenih i na taj način otkriti krvca. Usporedbom sličnih gena nekoliko različitih organizama možete na osnovu stupnja njihove sličnosti utvrditi evolucijsku vezu među tim organizmima. Usporedba mitohondrijske DNA različitih ljudskih populacija koje danas žive na Zemlji otkrit će vam odakle potječe Homo sapiens. Nadalje, moguće je sačuvati genetički materijal vrsta koje izumiru, kao i procijeniti veličinu populacije na osnovu genetičkog materijala iz kože, dlake, sline ili izmeta organizama. PCR vam omogućuje da umnožite DNA iz mozga 7000 godina stare mumije ili fosila dinosaure. Isto tako, umnažanjem stanične DNA ljudskoga preembija koji se sastoji od svega 8 stanica, možete dijagnosticirati cističnu fibrozu, odrediti spol tek (u laboratorijskim uvjetima) oplođene ljudske jajne stanice, utvrditi očinstvo, otkriti prisutnost DNA sekvenci virusa koji izaziva neke vrste raka i još mnogo mnogo toga. Jeste li znali npr. da su geni djelomični krvci za poremećaj u spolnosti i alkoholizam? Možda niste čuli da od oca naslijedujete majčinske osjećaje prema svojoj djeci? Humani genomski projekt koji uključuje sekveniranje i mapiranje cijelokupnoga ljudskog genoma pri kraju je. Uskoro ćemo imati odgovore na mnoga, dugo postavljana pitanja a postavit će se i mnoga nova.

Strahovito puno toga se zna ali još je puno više toga što treba otkriti, razjasniti, primijeniti. Veliki je to izazov čovječanstvu, ali još je veće zadovoljstvo sa postignutim, zar ne?

Danijela Poljuha  
dipl. ing. molekularne biologije

## PROSLAVA ANTUNOVA U BEOGRADU

U crkvi Sv. Antuna u Beogradu u utorak 13. lipnja svečano je proslavljen blagdan sv. Antuna Padovanskoga. Prijepodnevno misno slavlje predvodio je beogradski nadbiskup **Franc Perko**. U propovijedi se nadbiskup Perko osvrnuo na život i djelo sv. Antuna kazavši kako je svetac iskazao ustrajnost u kušnjama života i ispunjavajući volju Božju uždigao se u očima naroda. Popodnevno misno slavlje predvodio je nadbiskup koadjutor **Stanislav Hočevar**. /IKA/

## ASTANAK SVEĆENIČKOGA VIJEĆA

Svećeničko vijeće Beogradske nadbiskupije sastalo se u srijedu 14. lipnja u Nadbiskupskom domu kako bi upoznalo novoga nadbiskupa koadjutora **Stanislava Hočevara** s problemima u župama Beogradske nadbiskupije. Glavni problemi su među ostalim raspršenost vjernika te nedostatak novčanih sredstava. /IKA/

## PROSLAVLJENI DUHOVI U BEOGRADU

Glavno misno slavlje na blagdan Duhova u nedjelju 11. lipnja u župi Krista Kralja u Beogradu predvodio je beogradski nadbiskup **Franc Perko**. U propovijedi je nadbiskup Perko hrabrio vjernike da budu otvoreni Duhu Svetome čijem se vodstvu treba prepustiti ne samo narod, nego i oni koji upravljaju narodom. Jutarnju misu na slovenskom jeziku predvodio je novi nadbiskup koadjutor **Stanislav Hočevar**. /IKA/

## NADBISKUP HOČEVAR PREDSTAVLJEN PATRIJARHU PAVLU

Beogradski nadbiskup **dr. Franc Perko** predstavio je beogradskog nadbiskupa koadjutora **Stanislava Hočevara** srpskom patrijarhu **Pavlu** u subotu 17. lipnja u prostorijama patrijarhije. Patrijarh Pavle pozdravio je dolazak nadbiskupa koadjutora u Beograd. Nadbiskup Hočevar istaknuo je kako se veseli što može dan prije uvođenja u novu službu pozdraviti poglavara pravoslavnih vjernika i time izraziti povezanost sa sestrinskom Crkvom.

Nadbiskup Perko tom je prigodom srpskopravoslavnom patrijarhu predložio da se nekim zajedničkim ekumenskim činom obilježi jubilarna godina. U kraćem su razgovoru dotaknuta još neka pitanja od zajedničkog interesa.

## REAKCIJE NA OŠTEĆENJE MANASTIRA NA KOSOVU

Pravoslavni manastir Visoki Dečani na Kosovu oštećen je 22. lipnja u granatnom napadu, objavili su srpskopravoslavni

izvori. Kako je pojasnio glasnogovornik KFOR-a za to područje, na okolicu manastira ispaljeno je devet projektila, no nije bilo ranjenih. Razlozi napada, te stupanj materijalnog oštećenja još se, rekao je glasnogovornik, ispituje. Također se ispituje je li napad na samostan bio namjeran ili je samostan slučajno pogoden.

Na napad su odmah reagirali pravoslavni biskupi u Sjedinjenim Američkim Državama. Oni su uputili apel Ujedinjenim narodima, vlasti SAD-a, te međunarodnoj zajednici da zaštite sve nealbansko stanovništvo, posebno kršćane na Kosovu. Napadima na nealbansko stanovništvo, te na kršćanske crkve i građevine, zatrt će se kulturna nazočnost kršćana na tome području, stoji u apelu. Istodobno su biskupi pohvalili zauzimanje katoličkih i muslimanskih vjerskih poglavara za zaštitu svih stanovnika Kosova, te za mir u regiji. /IKA/

## NOVE KATOLIČKE ŠKOLE NA KOSOVU

Katolička Crkva na Kosovu proširit će pastoralnu skrb i humanitarni rad na područjima koja su najviše stradala u ratu, rekao je katolički biskup **Marko Sopi** kojemu je sjedište u Prizrenu u razgovoru za austrijsku katoličku agenciju "Kathpress". U rujnu će se otvoriti dvije katoličke škole, od kojih će jedna biti srednja škola pedagoškog smjera. "Ulaganjem u obrazovanje stvorit će se i uvjeti za budućnost i normalni život", rekao je biskup, zahvaljujući Crkvi u Europi na dosadašnjoj pomoći i moleći ih da i dalje pomognu pot hvate Crkve na Kosovu. Biskup Sopi je pohvalio i katoličke svećenike, redovnike i redovnice na Kosovu koji su unatoč svim ratnim nedaćama ostali uz svoje vjernike. Na Kosovu živi oko 60.000 katolika, a skopskoprizrenska biskupija ima 35 svećenika i 70 redovnica. Prema biskupovim riječima, u svome radu katolički svećenici, redovnice i redovnici nisu ometani ni od pravoslavnih ni muslimanskih stanovnika Kosova. /IKA/

## POSJET SESTARA MILOSRDNIĆA BISKUPU GAŠPAROVIĆU

Sestre milosrdnice Sv. Vinka Paulskog iz Zemuna posjetile su pomoćnoga đakovačkog i srijemskog biskupa i generalnog vikara za Srijem **Đuru Gašparovića** u Petrovaradinu u utorak 27. lipnja. Na susretu se razgovaralo o dosadašnjem djelovanju redovnica u Srijemu i nekim pogledima u budućnost. Riječ je o zalaganju milosrdnica u sklopu Caritasa za Srijem, osobito što se tiče duhovne pomoći potrebnima: starijim osobama, bolesnima, siromašnima a isto tako spremnosti okupljanja vjernika u njihovu samostanu u Zemunu u skladu s njihovim redovničkim djelovanjem.

Biskup Gašparović je izrazio suglasnost s prijedlozima redovnica a sam je istaknuo i još neke druge pastoralne, duhovne i kulturne djelatnosti u koje bi se sestre također mogle uključiti.

Sa sestrama iz Zemuna bile su s. **Monika Kolić** i s. **Danijela Blažević** koje rade u bolnici u Osijeku a ovi su dana u Srijemu u posjetu svojim redovničkim sestrama. /IKA/

## UMRO NADBISKUP TAMARUT

Riječko-senjski nadbiskup dr. Anton Tamarut umro je 28. lipnja u 68. godini života od posljedica moždanoga udara.

Nadbiskup Anton Tamarut rođen je 1. prosinca 1932. godine u Novalji na otoku Pagu. Osnovnu školu pohađao je u rodnom mjestu, a daljnje školovanje nastavio je u Nadbiskupske dječačkom sjemeništu u Zagrebu, te u Biskupsom sjemeništu u Pazinu. Visoku bogoslovnu školu pohađao je u Rijeci i Pazinu od 1953. do 1957. godine. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1957. u Novalji gdje je 7. srpnja iste godine slavio svoju Mladu misu. Od 1957. do 1962. godine vršio je službu duhovnog pomočnika u Malom Lošinju, a s početkom rada II. vatikanskog koncila 1962. godine poslan je na studij u Rim gdje je do 1966. godine pohađao Pravni fakultet na Papinskoj sveučilištu Gregoriani i Liturgijski institut na Papinskoj Ateneu sv. Anzelma. Stekao je doktorsku diplomu iz crkvenog prava i diplomu magisterija u liturgici.

Od 1967. do svoje smrti vršio je službu profesora liturgike na Teologiji u Rijeci. U Krčkoj je biskupiji imenovan vicedekanom 1967. godine i osobnim tajnikom biskupu Karmelu Zazinoviću. Od 1973. do 1976. godine bio je župnik u Puntu, a od 1976. do 1979. godine vršio je službu rektora u Bogoslovskom sjemeništu u Rijeci. Nakon toga 1979. godine imenovan je kancelarom pa generalnim vikarom Krčke biskupije, a 1980. godine i prepozitom Stolnoga kaptola.

Šibenskim biskupom imenovan je 5. veljače 1986., a zaređen je u šibenskoj katedrali 16. ožujka 1986. Obavlja službu biskupa šibenskog od 1986. do 1987. Riječko-senjskim nadbiskupom koadjutorom imenovan je 4. prosinca 1987., a u tu je službu uveden 20. siječnja 1988. godine. Službu riječko-senjskog nadbiskupa preuzeo je 13. siječnja 1990. godine. U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji član je Stalnog vijeća HBK, predsjednik Liturgijskog vijeća te član Biskupske komisije za Hrvatski papinski zavod Sv. Jeronima u Rimu. /IKA/

## MONS. MARIN BARIŠIĆ NOVI SPLITSKO-MAKARSKI NADBISKUP

Papa Ivan Pavao II. imenovao je 21. lipnja mons. dr. Marina Barišića, dosadašnjeg pomoćnog biskupa, novim nadbiskupom Splitsko-makarske nadbiskupije, priopćeno je iz Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj. Istovremeno Sveti je Otac prihvatio zahvalu na službi, zbog navršene dobi, dosadašnjeg splitsko-makarskog nadbiskupa Ante Jurića.

Mons. Barišić rođen je 24. ožujka 1947. godine u Vidonjama kraj Metkovića. Srednju školu pohađao je u Dubrovniku i Splitu, a teološki studij započeo je u Splitu te ga nastavio u Rimu. Nakon diplome iz teologije studij je nastavio na Lateranskom sveučilištu, a potom na Biblijskom institutu na Gregoriani u Rimu gdje je doktorirao iz biblijske teologije. Za svećenika je zaređen 14. srpnja 1974. godine, a nakon povratka sa studija od 1978. do 1979. godine obavljao je službu prefekta u Nadbiskupsom sjemeništu u Splitu. Od 1979. do 1993. godine vršio je službu župnika župe Pohođenja BDM u Splitu. Od 1981. godine, pored župničke, vrši i profesorsku službu na Teologiji u Splitu gdje je predavao svestopisamske predmete. Za pomoćnog biskupa Splitsko-makarske nadbiskupije imenovan je 3. kolovoza 1993. godine, a za biskupa je zaređen 17. listopada iste godine. /IKA/

## CRKVA POZDRAVLJA RAZOTKRIVANJE LJUDSKOG NASLJEDA

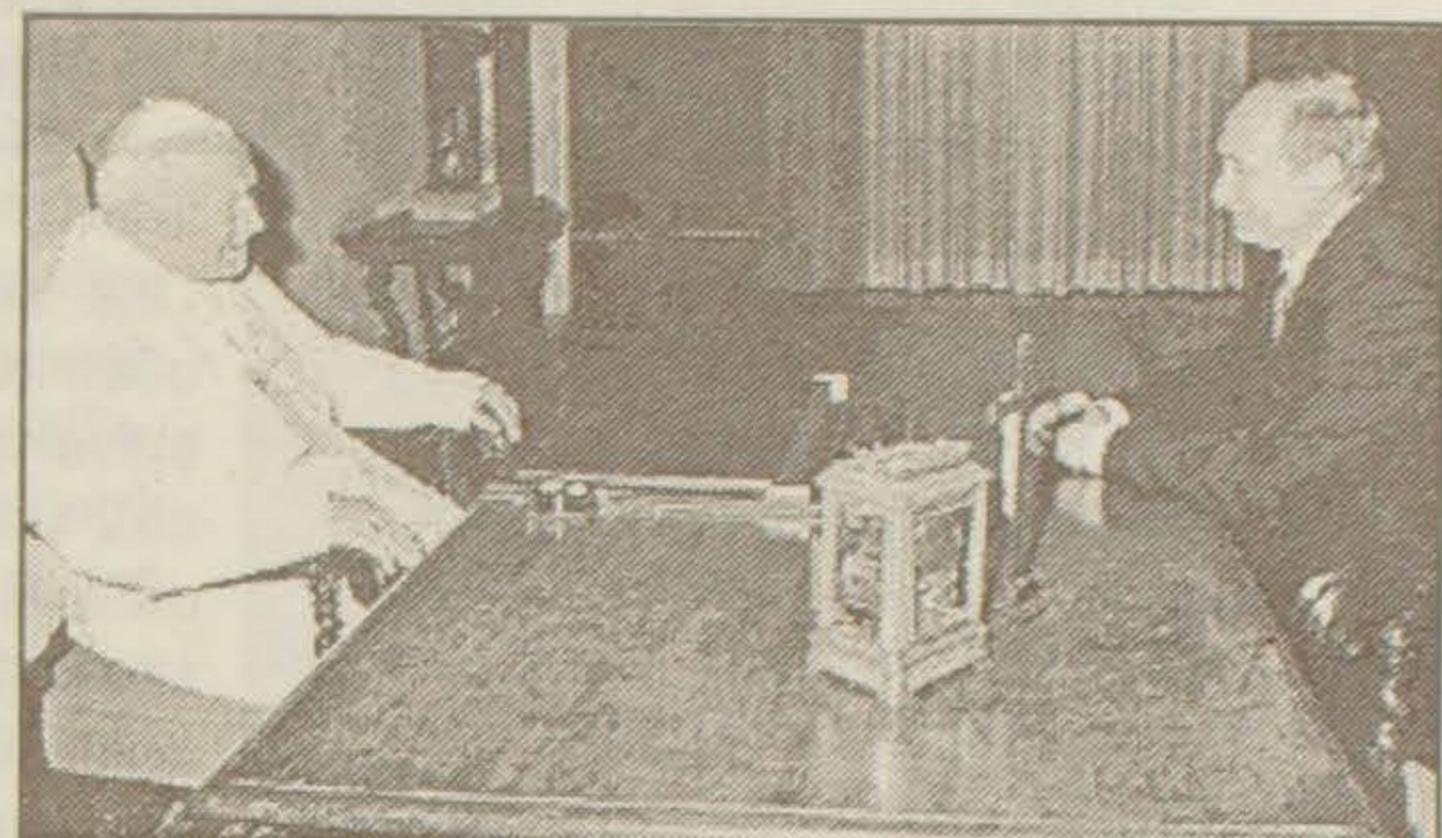
Razotkrivanje mape ljudskog genetskog koda, već sada označenog kao otkriće stoljeća, pozdravile su i vodeće osobe Katoličke Crkve; istovremeno upozoravajući kako se treba čuvati da te značajne spoznaje ne budu zloupotrebljene.

U ponedjeljak su znanstvenici iz tri dijela svijeta priopćili da je humanigenom projekt (HPG) razotkrio 97 posto ljudskih gena. Time je stvoren temelj za liječenje do sada neizlečivih bolesti, objasnili su znanstvenici.

Vatikanski stručnjak za bioetiku biskup Elio Sgreccia te je znanstvene rezultate označio kao izvanredna postignuća, usporedivši ih s otkrićem novoga kontinenta ili prvim letom oko zemlje. U razgovoru za Radio Vatikan u utorak on je rekao kako se nuda da će novo otkriće olakšati određivanje i liječenje nasljednih bolesti ili će pomoći ranom otkrivanju tumora. Pritom je mons. Sgreccia upozorio na opasnost selekcije zdravih i bolesnih osoba - za iskoristavanje ili za neku vrstu ljestvice vrijednosti ljudskoga života na temelju genetskih karakteristika. Sada dolazimo do toga ne samo da branimo privatno područje ljudskoga života, nego također i primjenu novih spoznaja. Za to su potrebni zakoni koji će urediti primjenu rezultata novih istraživanja, rekao je Sgreccia. /IKA/

## PAPA PRIMIO PUTINA

Papa Ivan Pavao II. u ponedjeljak 5. lipnja primio je u audijenciju ruskoga predsjednika Vladimira Putina. Na kraju polsatnog susreta, koji je bio označen kao privatni, s Putinom su kraće razgovarali i državni tajnik Svetе Stolice kardinal Angelo Sodano, vatikanski "ministar vanjskih poslova" nadbiskup Jean-Louis Tauran, a sudjelovao je i ruski ministar vanjskih poslova Igor Ivanov.



Ruski predsjednik Vladimir Putin u razgovoru s Papom

Prema izjavama vatikanskoga glasnogovornika Joaquina Navarro-Valla Putin je u razgovoru sa Svetim Ocem predočio "novu viziju integracije Rusije u Europu" te je naglasio ulogu koja u tom procesu pripada Svetoj Stolici. Putin je posebno istaknuo suradnju Vatikana i Moskve u pitanjima mira i razoružanja.

U pogledu mogućeg Papina putovanja u Moskvu Navarro-Valls je rekao kako ruski poziv i dalje vrijedi te je u tijeku proces dijaloga između Ruske pravoslavne crkve i Katoličke Crkve.

U nedjelju prije susreta ruski patrijarh Aleksij u Moskvi je na novinarsko pitanje, hoće li se možda još ove godine sresti s Papom, odgovorio kako to nije isključeno. Ali "susret takve vrste ne smije se dogoditi samo pred TV kamerama, već mora biti tako pripremljen da donese konkretne rezultate". Ruski je patrijarh rekao kako između njega i Svetog Oca trenutno postoji korespondencija u smislu mogućeg "susreta na vrhu". U slučaju da se susret ostvari, dodao je patrijarh, to bi moralno biti povezano s potpisivanjem deklaracije kojom bi se označili konkretni izlasci iz pojedinih teškoća koje su opterećivale odnose između Ruske pravoslavne crkve i Katoličke Crkve.

Ta je izjava u vatikanskim krugovima bila protumačena kao znak da Papin posjet Moskvi principijelno ostaje moguć, ali nije vjerojatno da bi se on mogao dogoditi u 2000. godini. U tom se smislu u jednom drugom kontekstu u razgovoru za Radio Vatikan izjasnio glasnogovornik Svetе Stolice Joaquín Navarro-Valls. On je rekao kako se zbog prenatranog programa u Svetoj godini ovog časa više ne planira nikakvo novo Papino putovanje.

Papu su u Rusiju već prije pozvali nekadašnji predsjednik Mihail Gorbačov i Boris Jeljin, ali do sada je taj posjet redovito zapinjao zbog otpora Ruske pravoslavne crkve.

Ruska pravoslavna crkva u utorak 6. lipnja izrazila je zadovoljstvo činjenicom da predsjednik Putin u razgovoru s Papom nije iznio svoj vlastiti poziv u Rusiju. To je bila "mudra odluka", citirala je ruska tiskovna agencija Itar-Tass u utorak jedan izvor iz Patrijarhije. Putin je razumio da se to pitanje mora razmotriti u kontekstu općih odnosa Katoličke i Ruske pravoslavne crkve. Taj je izvor potvrdio da je susret Patrijarha i Pape "još uvijek predmet diskusije", ali da vrijeme još nije sazrelo. /IKA/

27. srpnja

# Sveti Klement Ohridski

(+916.)

- vjeran učenik svete Braće Ćirila i Metoda ● pretrpio velike progone ●
- svetac pjesničkoga talenta ● otac makedonskog i bugarskog pjesništva ●
- učeni biskup na Ohridskom jezeru ● uvijek vjeran glagoljici ●
- ništa protiv čirilice ● do u duboku starost neumorni radnik ●
- sve za slovo ● do smrti za svjetlo evangelja ●

## Zahvaljujući progonstvu širila se čirilo-metodska kultura

Veliko djelo svetih slavenskih apostola Ćirila i Metoda imalo je brojne neprijatelje. U samoj Moravskoj je bilo političkih i crkvenih snaga koje su se svom snagom protivile slavenskom bogoslužju. Mržnja prema Metodovom djelu je najviše došla do izražaja kad je Metod 885. godine umro. Smjesta je počeo otvoreni progon njegovih učenika. Biskup danas slovačkoga grada Njitre bio je Wiching. Sastavio je lažna pisma kojima je optuživao svetoga Metoda najoštije osuđujući slavensku liturgiju. Bezočno je tvrdio da je ta pisma pisao sam Papa. Metodove učenike su zatvarali, progonili i mučili. Mlađe učenike su prisilno odveli u Mletke da ih tamo prodaju u roblje.

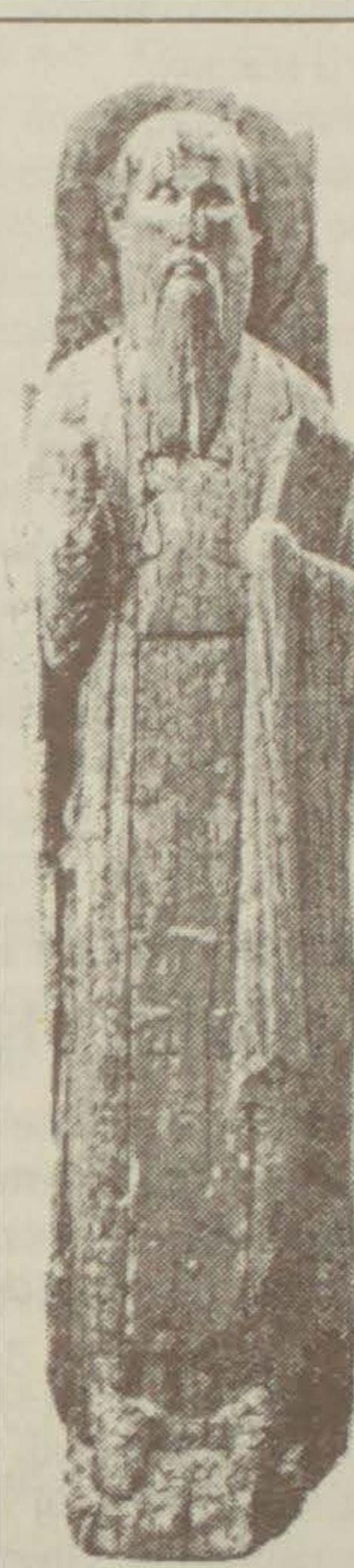
## Učenici Ćirila i Metoda u Hrvatskoj

Neki su od njih tako došli kao robovi u ruke visokih carigradskih službenika. Neki od učenika svetoga Ćirila i Metoda su se raspršili po Hrvatskoj. Tamo su udarili temelje za slavensku liturgiju. Tako se počela razvijati hrvatska glagoljica. U nekoliko hrvatskih biskupija sve do danas održalo se bogoslužje rimskoga obreda, ali ne na latinskom već na staroslavenskom jeziku. Neki od učenika svete braće su dospjeli u Carigrad. Tamo su služili Bugarima i Rusima. Jedan od Metodovih učenika bio je Gorazd. On je imao naslijediti Metoda na stolici panonskih nadbiskupa. Bježeći pred progonteljima, došao je u Češku ili Poljsku, te je i tamo procvala čirilo-metodska kultura.

## Čirilo-metodske ideje u Makedoniji i Bugarskoj

Bježeći pred svojim progonteljima, Metodovi učenici Naum Angelar i Klement su preko Beograda došli do bugarskoga kneza Borisa. Lijepo ih je primio kao kršćanske vjerovjesnike. Angelar je umro iscrpljen od putovanja. Onda je sveti Klement počeo djelovati oko Ohridskoga jezera u Makedoniji, a sveti Naum u Albaniji. Sveti Klement je nastavio raditi

kao i sveta braća. Oko sebe je okupio učenike. Učio ih je slavenskoj pismenosti udarajući tako osnove makedonskoga jezika i pismenosti. Bio je uvjeren da se svjetlo evangelijske knjige s grčkoga na staroslavenski jezik. Da bi te knjige bile pristupačne bar navjestiteljima, valjalo ih je obučiti u čitanju i pisanju tada još novoga pisma: glagoljice. Sveti Klement se uvijek držao glagoljice, dok je u istočnoj Bugarskoj nastalo posebno pismo prozvano čirilica. Tako se pokazao tolerantnim i zauzetim kulturnim djelatnikom.



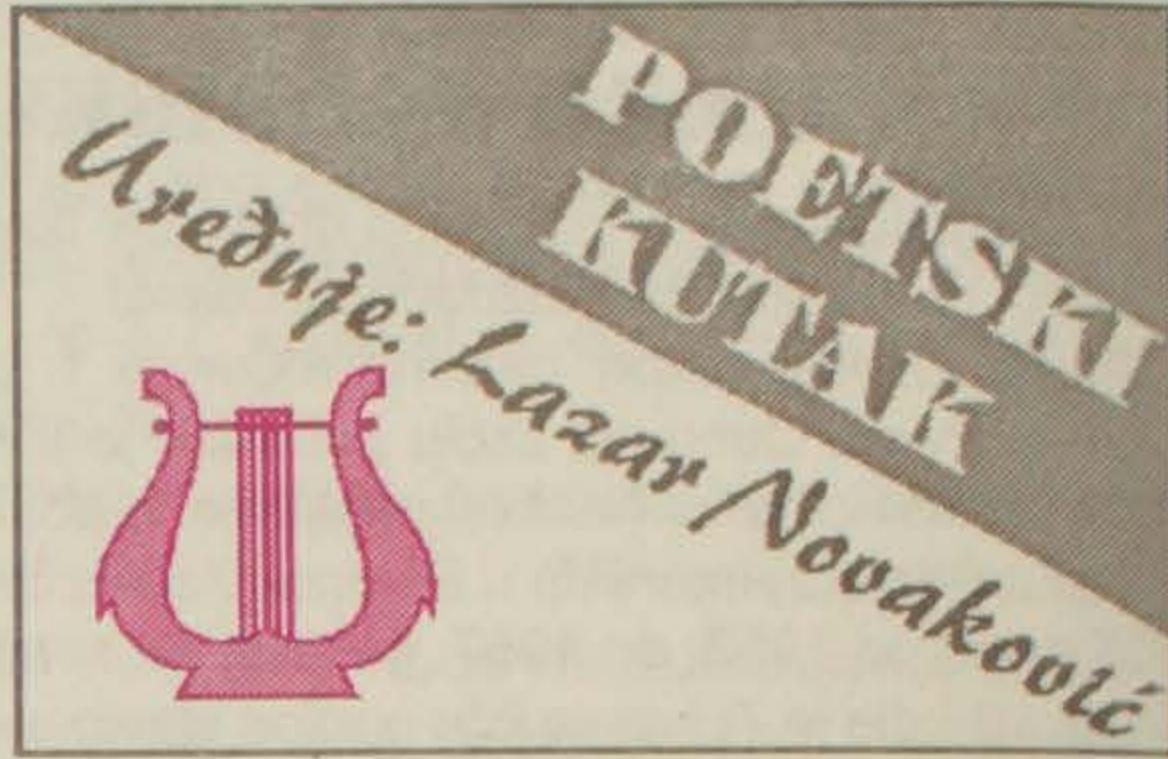
Sv. Klement Ohridski, skulptura iz XIV. st.

## Do smrti za slovo i evangelje

Sveti Klement je postao biskupom na području Ohridskoga jezera, dok je njegov prijatelj Naum umro 910. godine. Sveti Klement je doživio duboku starost kad je 916. godine umro. Zaslužio je veliko štovanje ne samo makedonskoga već i bugarskoga naroda. Ta je dva slavenska naroda zadužio prijevodom liturgijskih pjesama s grčkog na staroslavenski jezik.

Sveti Klement ohridski je svjedok kako za Isusovo ime i za evangelje valja trpjeti. Sveti Klement je pravi zaštitnik studenata književnosti, bogoslova, progontenih ljudi, misionara i svih onih koji se bave slovom.

Prema: Augustin Blazović, Sveci u crkvenom ljetu, III. dio, Beč-Željezno 1974, str. 136-137.



Šime Škrabola rođen je 12. 08. 1954. u selu Grbe. Klasičnu gimnaziju završava u Zadru a teološki fakultet u Splitu. Zaređen je za svećenika franjevačke provincije sv. Jeronima u Zadru.

Pisanjem se bavi od gimnazijskih dana. Suradnjava u književnoj reviji Marulić. Zbirka "Čežnja duše" objavljena mu je 1997.

## HTIO BIH

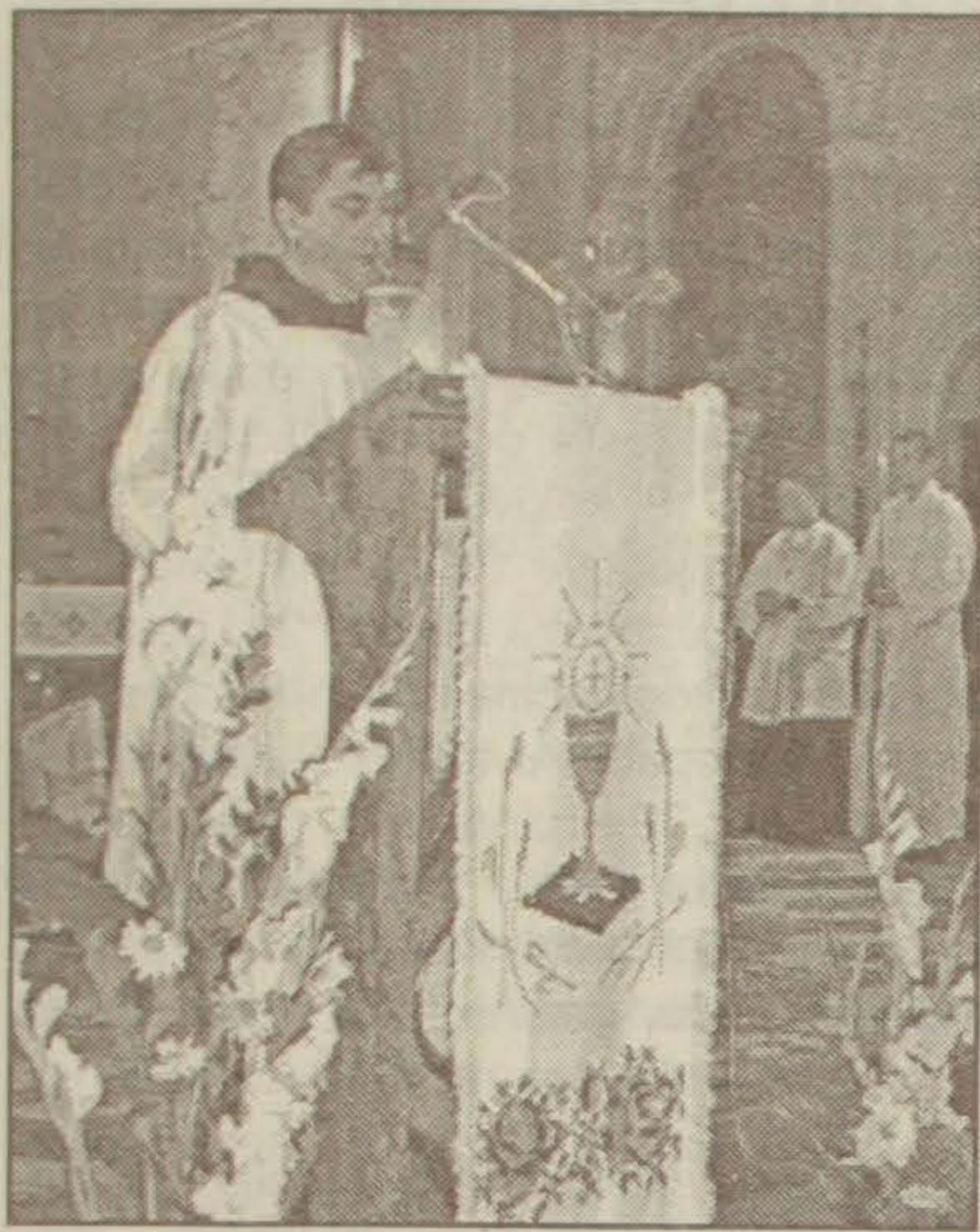
Zvijezde skinuti s neba  
Da osvijetle sve noći života  
Sunce da zađe u svaki mračni kut  
Mjesec da svijetli danju i noću  
Osvjetljavajući mrkline  
i umornih puta hod  
Kada teturaju nesigurne noge  
tražeći svoj put  
Da ljiljani obijele prljave i bijedne  
Da kiša pada u pravi čas  
blago ljubeći žedne  
Da sova ne narušava noćni mir  
Da bolesnici mirno snivaju svoj san  
Da gladni više nikada ne upoznaju glad  
Da žedni nikada ne osjete žed  
Da nemirni spavaju svoj mir  
A umirući da su spremni put neba hod  
Htio bih da svi ljudi nađu svoj put

Šime Škrabola

## U mjesecu srpnju slave imendan:

1. Ester, 2. Oto, 3. Toma, Tomislav, 4. Elizabeta, Izabela, 5. Ćiril i Metod, 6. Marija, 9. Veronika, 10. Amalija, Alma, 11. Benedikt, Beno, Olga, Rahela, 12. Suzana, Mislav, 13. Henrik, 14. Kamilo, Miroslav, 15. Vladimir, Bonaventura, Dobroslav, Roland, 16. Karmela, Elvira, 17. Hedviga, Jadviga, 18. Arnold, 19. Justa, Rufina, Makrina, 20. Ilija, Margareta, 21. Danijel, Lovro, 22. Magdalena, Manda, 23. Brigita, 24. Kristina, 25. Jakov, Kristofor, 26. Ana, Joakim, 27. Klement, Natalija, 28. Viktor, Beato, 29. Marta, 30. Petar, 31. Ignacije

# DAN O. GERARDA TOME STANTICA



Prior karmeličanskog samostana o. Mato Miloš

I ove godine je u karmeličanskom samostanu u Somboru, 23. i 24. lipnja, svečano obilježen **Dan o. Gerarda Tome Stantica**. Ove godine ovaj dan su priredili zajedno Odbor Subotičke biskupije za proslavu Velikog jubileja i poglavarstvo karmeličanskog samostana u Somboru.

Na ovo slavlje okupio se lijepi broj hodočasnika iz raznih župa Subotičke biskupije kako Hrvata, tako i Mađara, Slovaka i Nijemaca. Ovim slavlјem obilježena je 44. obljetnica smrti Sluge Božjega o. Gerarda, a bila je to prigoda da se još više produbi i proširi štovanje o. Gerarda te da se Bogu upute žarke molitve za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Sv. misu i prvog dana (mađarski) i drugog dana (hrvatski) predvodio je subotički biskup mons. dr. Ivan Pénzes sa tridesetak svećenika i redovnika Subotičke biskupije.

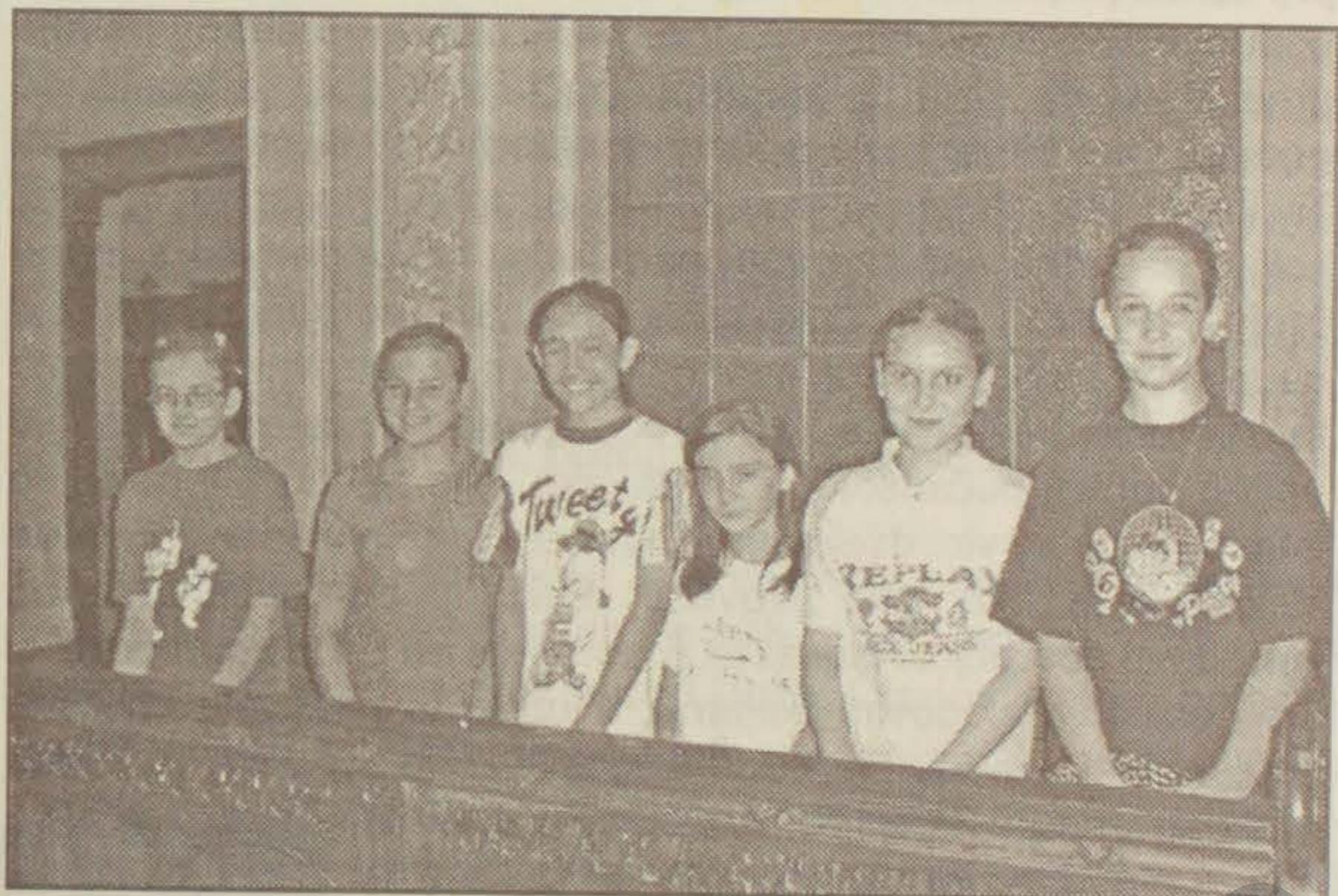
Propovijed na mađarskom jeziku održao je mr. Szungyi László, temerinski župnik a na hrvatskom mr. Andrija Kopilović, župnik subotičke župe Marije Majke Crkve. On je u svojoj propovijedi istakao osobito dvije posebne kreposti o. Gerarda a to su njegovo isticanje Božjeg milosrđa i Božje nježnosti prema grešnicima, koje je on tako čudesno posredovao satima strpljivo ispovjedajući, te njegovu ljubav prema Presvetoj Euharistiji, jer je svaki dan rano ujutro, dok su još svi spavali u samostanu, hrlio pred svehtohranište na klanjanje da ondje prikupi snagu i blagoslov za dan pred sobom.

Na koncu mise biskupu, svećenicima i sabranim vjernicima i hodočasnicima zahvalio je na prisutnosti prior o. Mato Miloš. On je prisutne vjernike još jednom potaknuo da čitajući njegov životopis i njegove misli, koje imamo u objavljenim knjigama ali i u svakom broju katoličkog lista "Zvonik", produbljuju svoje štovanje o. Gerarda te da mu se utječu u svojim potrebama i o dobivenim izvanrednim milostima obavijeste Vicepostulaturu.

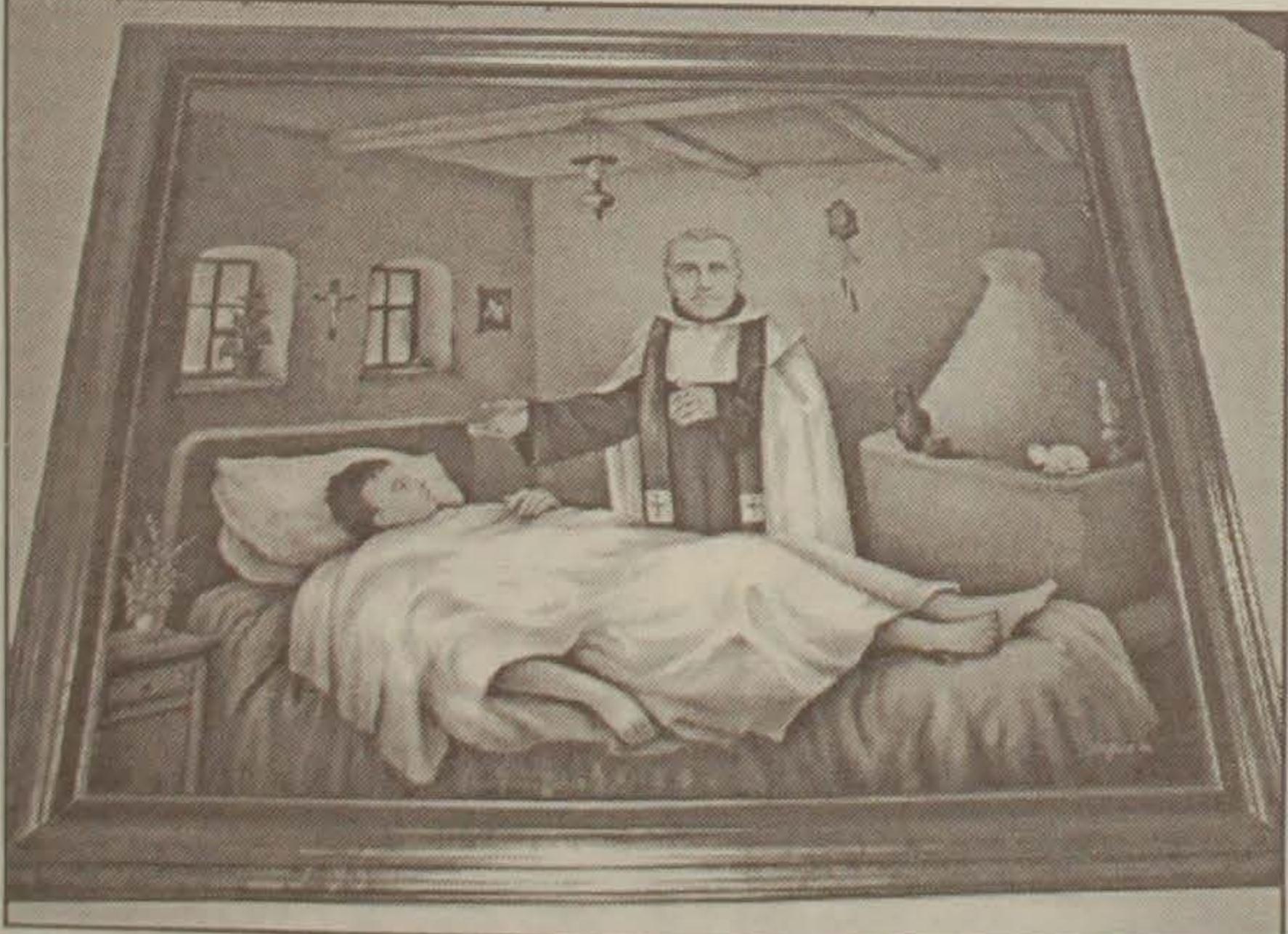
I jednog i drugog dana proslava Dana o. Gerarda završila je na njegovom grobu, gdje je biskup predmolio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim i gdje su se svi okupljeni, kako svećenici tako i vjernici molili o. Gerardu za mnoge i različite potrebe kako Subotičke biskupije tako i osobne. /A. A./



Na svetoj misi je bio i brat Pavle na čijim je rukama o. Gerard umro



Najmlađi štovatelji o. Gerarda



O. Gerard kao inspiracija umjetnicima



Završna molitva na grobu o. Gerarda

# ISUS KRIST

Nakon što smo prelistali stranice najvažnijih biblijskih knjiga uz tumačenja iz "Jeruzalemske Biblije", koja je vrhunsko djelo najsuvremenijega tumačenja božanske objave, čini nam se dobitim da smo upravo po tome djelu upoznali božansku objavu. Evo i završetka ovog prikaza ali ovog puta o osobi koja je vrhunac biblijske objave - ISUSU KRISTU, koji je jedan od nas a za nas Riječ tijelom postala. Donosimo u dva nastavka prikaz Isusova života i smrti kako ga opisuje jedan od najvećih stručnjaka suvremene biblijske znanosti Wilfrid J. Harrington u svojoj knjizi "Uvod u Novi zavjet". (Ovakav način prikazivanja se zove kronologija, a donosi samo one događaje koji su povijesno potvrđeni.)

## ISUSOVROĐENJE

Isus se rodio za vrijeme Heroda Velikog. To svjedoče Mt 2,1 i Lk 1,5. Stoga se morao roditi najkasnije 4. godine pr. Kr. jer je te godine umro Herod.

Prema Lk 2,1-2 Isus se rodio u doba popisa pučanstva što ga je bio naredio car August, a izvršio upravitelj Sirije Kvirinije. August je vladao od 27. god. pr. Kr. do 14. god. posl. Kr. Opći popis pučanstva "u svoj zemlji" (*orbis romanus*) obavlja se radi nametanja poreza po Rimskom Carstvu. Luka je u tome video providnosno sredstvo da se Isus rodi u Betlehemu. Postoje podaci o popisu u Galiji 12. god. pr. Kr. S druge strane, bilo je predviđeno da se u Egiptu popis pučanstva obavlja svakih 14 godina. Čini se da je to počelo godine 10. ili 9. pr. Kr. Prema Tacitu, prilikom Augustove smrti pronađen je *Breviarium Imperii*, koji je navodno napisao sam car. Tu su bili podaci ne samo o broju redovnih i pomoćnih trupa i o snazi mornarice nego i o davanjima podložnih kraljeva, o izravnim i neizravnim porezima te o tekućim troškovima. Ovi su podaci morali nastati na temelju općeg popisa pučanstva, koji, dakako, nije morao biti obavljen istovremeno u svim dijelovima Carstva. U doba vladanja Heroda Velikog nije bilo lako provesti rimski popis pučanstva na Herodovu području. August je znao da će se Herod kao pokorni kralj pokloniti njegovim željama, a uz to je postojala izvjesna zategnutost između Heroda i Augusta zbog toga što je Herod bez dopuštenja napao Nabatejce (9-8. god. pr. Kr.). Opravdano je pretpostaviti da Luka misli na autentične dokumente kada govori o carevoj odredbi "da se provede popis u svoj zemlji".

Još nisu riješene poznate kronološke poteškoće koje izlaze iz Lk 2,2. Na temelju Josipa Flavija obično se prihvata da je popis bio proveden u Palestini 6. i 7. godine posl. Kr., kada je Publike Sulpicije Kvirinije bio upravitelj Sirije. Zeloti su se pod vodstvom Ivana Galilejca usprotivili tom popisu. Prihvatimo li ovo datiranje, valja nam ustanoviti da li je Kvirinije proveo neki popis ranije. Na temelju natpisa u Tivoliju i Antiohiji Pizidijskoj tvrdilo se da je on upravljao Sirijom između 4. i 1. godine pr. Kr. te da je imao posebni nalog da popis u Palestini provede u vremenu od 10-8. god. pr. Kr. Tertulijan je popis koji se spominje prilikom Isusova rođenja pripisao upravitelju Sirije koji se zvao Sentius Saturnius (8-6. pr. Kr.). Ovaj je

mogao dovršiti popis koji je otpočeo Kvirinije. Na temelju ovih podataka o godini Isusova rođenja možemo reći samo to da se rodio između godine 8, kada je Kvirinije obavljao popis, i godine 4, kada je umro Herod. Općenito se smatra da je to najvjerojatnije godina 7. ili 6. pr. Kr.

## ISUSOV JAVNO ĐELOVANJE

Luka u 3,1-2 nastoji da odredi točno vrijeme Krstiteljeva javnog djelovanja. On pri tom ide za tim da odredi početak Gospodinova ministerija. Malim sinhroničnim prikazom on uklapa događaje evanđelja u okvir povijesti svijeta i opisuje političko stanje u Palestini. Na žalost, cd svih njegovih podataka nama koristi samo jedan, a to je "petnaesta godina vladanja cara Tiberija". Tiberije je počeo vladati 19. kolovoza 14. godine posl. Kr. Po rimskom sistemu brojenja njegova 15. godina tekla bi od 19. kolovoza godine 28. do 18. kolovoza godine 29. posl. Kr. Vjerljivo je da se Luka drži sirskog načina brojenja godina, po kojem je godina počinjala 1. listopada. U tom bi slučaju kratko razdoblje od 19. kolovoza do 30. rujna bilo prva godina Tiberijeva vladanja, a petnaesta bi godina bila od 1. listopada godine 27. do 30. rujna godine 28. posl. Kr. Stoga se čini da početak Isusova ministerija pada godine 28, ubrzo nakon Krstiteljeva nastupa.

Važan je jedan uzgredni podatak Ivanova evanđelja: "četrdeset i šest godina gradio se ovaj hram" (Iv 2,20). Herod je počeo popravljanje hrama godine 20. pr. Kr. 46 godina nakon toga bila bi godina 27. ili 28. posl. Kr. Tako bi se ovaj podatak Ivanova evanđelja slagao s Lk 3,1.

Iz sinoptika proizlazi da Isusovo javno djelovanje nije trajalo više od jedne godine, iako ima nekih znakova da je moglo trajati duže. Četvrti evanđelje jasno razlikuje tri Pashe, za vrijeme kojih Isus javno djeluje. Tako je prema ovom evanđelju Isusovo javno djelovanje svakako trajalo više od dvije godine. Nakon susreta s Krstiteljem i čuda u Kani, Isus je "uzašao" u Jeruzalem o Pashi (Iv 2,13.23). Vrativši se u Galileju kod jezera je čudesno nahranio veliko mnoštvo ljudi, upravo u doba kada "bjaje blizu Pasha, židovski blagdan" (Iv 6,4). To se očito dogodilo godinu dana nakon prve Pashe. Otišao je u Jeruzalem za Blagdan sjenica (7,2) i za svetkovinu Posvećenja hrama (Iv 10,22). Betaniju je pohodio "šest dana prije Pashe" (Iv 12,1), što se dogodilo sljedeće godine, godinu njegove smrti.

(nastavlja se)



Naši hodočasnici u Isusovoj zemlji u jubilejskoj 2000. godini kršćanstva

# CRKVENOST OSTALIH SAKRAMENATA

## 2. BOLESNIČKO POMAZANJE

*"Svetim bolesničkim pomazanjem i molitvom prezbitera cijela Crkva preporučuje bolesnike trpećem i proslavljenom Gospodinu da ih podigne i spasi (usp. Jak 5,14-16). Štoviše, Crkva potiče bolesnike da se slobodno pridružuju Kristovoj muci i smrti (usp. Rim 8,17; Kol 1,24; 2 Tim 2,11-12; 1 Pt 4,13) i tako pridonesu dobru Božjeg naroda"* (LG br. 11,2).

Statistike naših župnih zajednica pokazuju da je sakrament bolesničkog pomazanja još uvijek nedovoljno shvaćen i prihvaćen kod većine naših vjernika. U pretkoncilsko vrijeme taj se sakrament nazivao "Zadnja pomast". U svijesti vjernika taj naziv pobuđuje na smrt od koje se svatko plaši. Zato mnogi naši vjernici, bojeći se za život svojih najmilijih, ne zovu svećenika bolesniku da mu se podijeli taj sakrament misleći da će bolesnik nakon primanja tog sakramenta odmah umrijeti. Tako nam umiru naši najmiliji lišeni tog spasenosnog sakramenta radi straha od smrti i radi nerazumijevanja što taj sakrament znači.

Koncilski tekst ističe važnost molitve svećenika Crkve nad bolesnim vjernicima i mazanja svetim uljem kako bi Gospodin olakšao bolove bolesnicima i ozdravio ih, kako to piše u Jakovljevoj poslanici (5,14-16). Bolesni pripadnik župne zajednice treba pozvati svećenika da ga pomaže svetim uljem i da moli nad njim. Ako on to ne može, onda je zajednica u kojoj živi dužna pozvati svećenika. Mazanje uljem je lijekoviti čin kojega prati molitva za bolesnika. Tako su činili i Apostoli obilazeći palestinska sela - propovijedali su, izgonili zloduhe, mazali uljem bolesnike i ozdravljali ih svjedočeći tako da se u osobi, djelima i nauci Isusa iz Nazareta približilo kraljevstvo nebesko (usp. Mt 6,13). Sveti Jakov kaže da svećenici *"u ime Gospodnje"* pristupaju bolesnicima i mažu ih uljem. To znači da svećenici snagom, osobom Isusa Krista, ispunjavaju njegovo spasiteljsko djelovanje.

Zato svećenik mažući bolesnika po čelu moli da Gospodin bolesnika "podigne", a mažući bolesnika po rukama moli da Gospodin bolesnika "spasi". Svećenici dakle mole i preporučuju bolesnike trpećem i proslavljenom Kristu da ozdrave ili da osmisle svoju patnju snagom raspetog i uskrasnulog Krista koji je po patnji i poniženju ušao u svoju slavu. U svojim bolesnim članovima boluje sva Crkva snagom zajedništva i pripadnosti jednom Kristovu tijelu.

Bolesnim vjernicima Koncil preporuča da slobodnim pridruživanjem svojih patnji Kristovoj muci i smrti mogu pridonositi dobru cijelog Božjeg naroda. Kršćanski vjernik ne pridonosi zajedništvu Crkve samo svojim aktivnim zalaganjem kada je zdrav i jak. Kršćanin, koji prihvata patnju u duhu zajedništva s Kristom i cijelom Crkvom, pridonosi dobru cijele Crkve.

Novi Red bolesničkog pomazanja preporuča dijeljenje ovog sakramenta pod svetom misom, bilo u crkvi gdje se okuplja mjesna zajednica ili u bolesnikovoj kući, gdje njegova obitelj predstavlja Crkvu u malom. Povezivanje bolesničkog pomazanja sa svetom misom kao sakramentom kojim se Crkva moli za bolesnu braću potiče ih da sudjeluju na svoj način u poslanju cijelog Božjeg naroda. Mnogi naši svećenici prakticiraju dijeljenje ovog sakramenta pod svetom misom u crkvi i tako ohrabruju bolesnike ovim spasonosnim sakramentom i tu se vidi i statistika - da bolesnici zreli za nebo putuju u vječnost okrijepljeni popudbinom što je za svaku pohvalu.

Spomenuti Red bolesničkog pomazanja preporuča da i zajednica sudjeluje u dijeljenju ovog sakramenta i hvali one koji poslužuju bolesnike: "Ako u Kristovu tijelu, u Crkvi, pati jedan, onda s njim supate i svi ostali članovi" (1 Kor 12,26). Stoga su u poglavitoj cijeni milosrđe prema bolesnima i takozvana djela ljubavi i uzajamna pomoć za olakšanje svakojakih ljudskih potreba; a tehnička nastojanja da se produži ljudski vijek i svaka iskrena pažnja prema bolesnicima, od koga god dolazila, mogu se smatrati pripravljanjem tla Evangeliu i u neku su ruku udioništvo u Kristovoj službi pridizanja nemoćnih. Zato u najvećoj mjeri dolikuje da svi kršteni sudjeluju u toj službi uzajamne ljubavi u Kristovu tijelu, ne samo boreći se protiv bolesti i iskazujući ljubav bolesnima, nego i slaveći sakramente bolesnih. I tim je sakramentima, naime, kao i ostalima, narav zajedničarska, koja, koliko je moguće, mora doći do izražaja u samom svetkovaju" (Red bol. pomazanja br. 32-33).

Od ukućana novi Red bolesničkog pomazanja traži da poslužuju bolesnike, da se za njih mole i potiču ih da svoje patnje prikazuju za cijeli narod Božji. Članovi obitelji bolesnika dužni su na vrijeme pozvati svećenika da se bolesniku podijeli ovaj sakrament. Nikakav strah pred smrću ne opravdava propust da se ovaj sakrament na vrijeme podijeli bolesniku. Svi moramo umrijeti i ne znamo kada će to biti. Bliža ili daljna smrtna opasnost, osobito u bolesti, prigoda je da se sakrament bolesničkog pomazanja primi. U ovoj jubilarnoj 2000. godini ne propustimo omogućiti našim bolesnicima primanje sakramenta bolesničkog pomazanja uz ispovijed i Euharistiju, te mogućnost dobivanja potpunog oprosta. Bolesnici mogu svaki dan dobiti potpuni oprost ako su ispuvjedeni, pričešćeni, te ako izmole Vjerovanje, Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu na nakanu sv. oca Pape, ili pak strpljivo podnose svoje trpljenje prikazujući nebeskom Ocu svoju bolest. Na taj način dobivaju potpuni oprost od vremenitih kazni za svoje grijeha koje su počinili u životu. Evo, sad je vrijeme milosno! Evo, sad su dani spasenja!

Mato Miloš, OCD



Jubilej 2000.

## DJELA MILOSRĐA

Jubilej je prvo događaj a onda slavljenje. I samo slavljenje je slavljenje djelom koje je tako milo Bogu da ga proslavljuje i rađa plodom obraćenja, pomirenja, pokore i susreta s njim. Stoga je u jubilej kao takav ugrađeno pomirenje, hodočašće, ispovijed, pričest i sve ono o čemu smo već razmišljali na ovim stranicama. U ovom odlomku želimo progovoriti nekoliko misli o onim djelima koja se odnose na posebne kategorije ljudi, a otvaraju srce i očituju Boga u najvećoj nježnosti čovjekoljublja, tj. u djelima milosrđa. Naime, djela pravednosti i djela pravde se čine prema onima koji to zaslužuju i koji na to imaju pravo. Pravda se pravdom namiruje i pravednost se pravednošću izmiruje. Milosrđe se pak odnosi na one koji se ne mogu pozivati ni na svoje pravo ni na nečiju pravednost. Pravi izvor milosrđa je u koначnici samo u Bogu. On jedini ništa ne može primiti da bi bio bogatiji i ne može ništa dobiti da bi bio sretniji, jer je neizmjeran.

Kada Isus govori o djelima koja Boga najviše proslavljaju, onda govori o djelima milosrđa. Čak kaže: "Ako činite dobro onima koji to vama čine, kakvo li vam je uzdarje, to čine i pogani" i dodaje: "Budite savršeni kao što je savršen vaš Otac nebeski." U godini Velikog jubileja Crkva nas poziva a Bog potiče da shvatimo da je jedan od načina približavanja Bogu upravo preko ljudi. Stoga se djela milosrđa najviše očitaju prema grešnicima, utamničenima, osuđenima, odbačenima, ljudima koji pate od raznih ovisnosti, koji su pali u teške nevolje, itd.

Prva kategorija milosrđa odnosi se na one koje su društvo ili pojedinci, na neki način, osudili ili odbacili. Kršćanin koji želi činiti djela milosrđa stat će u obranu ljudskog dostojanstva a napose u službu Božje milosti da i takvima ljubavlju djelotvorno navijesti spasenje. Ako je netko od ljudi odbačen i osuđen, kod Boga još, ipak, ima šanse. A ta šansa očituje se u našem načinu ophođenja s njima.

Druga kategorija milosrđa se očituje prema osobama koje su na drugi način ugrožene a to su bolesnici, osamljeni, stari, stranci, ljudi s oštećenjima, napuštena djeca, braća i sestre u nevolji. Motiv s kojim se pristupa ovoj kategoriji ljudi jest ovaj: PREPOZNATI U NJIMA KRISTOVO LICE i poradi Krista, kojega prepoznajemo u takvima, i time činiti dobro djelo bez nadoknade. Isus onda to prihvata kao da smo njemu učinili, jer je rekao: "Što god učinite jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili."

Uz ove dvije kategorije još su mnogi kojima je Gospodin spremjan pristupiti ali, kao što sv. Augustin reče - Treba naše oči, naše ruke, naše korake, naš glas... da se preko nas obrati i objavi potrebnima.

Veliki jubilej je osobita prilika da se kršćani jako zamisle mogu li slaviti ovaj jubilej a da nisu otvorili vrata Kristu. Stoga neka u ovom poglavljju odjeknu riječi nastupnog govora Ivana Pavla II. koje je kriknuo prije 22 godine: OTVORITE VRATA OTKUPITELJU.

mr. Andrija Kopilović

## KAKO DANAS POSTATI KRŠĆANINOM U EUROPI?

Kongres Europske katehetske ekipe

"Kako se danas postaje kršćanin u Europi" bila je tema kongresa Europske katehetske ekipe, koji je od 25. do 30. svibnja održan u Bautzenu (Schmochtitz) kod Dresdена u Njemačkoj. U radu kongresa sudjelovalo je osamdesetak katehetskih stručnjaka iz cijele Europe. Iz Hrvatske su sudjelovali dr. Milan Šimunović, predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda HBK i docent na Teologiji u Rijeci, te dr. Alojzije Hoblaj, viši savjetnik u NKU HBK i docent na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu.

Naglasak u radu kongresa stavljen je na kršćansku inicijaciju, posebno onu koja se ostvaruje u katekumenatu. Predavanja i rasprava istakli su složenost kršćanske inicijacije odnosno katekumenata u suvremenoj kulturi koja je uvelike obilježena "odsutnošću Boga". U Europi sve više raste broj osoba koje se izjašnjavaju da ne pripadaju nekoj konfesiji. /.../

Tako se u Europi rađa "treća konfesija" onih koji se gotovo udaljuju od svakog oblika institucionalne vjere. Temeljno je pitanje: Kako otvoriti put pristupa kršćanskoj vjeri u pluralnoj, kritičkoj, perpleksnoj i areligioznoj kulturi, koja se naizgled opire svim pokušajima 'misionarenja', čak i sljedbi, i koja se za Crkvu predstavlja kao "situacija dijaspore". U perspektivi "nove evangelizacije" Europe neophodna je strpljiva i intenzivna briga u vidu osposobljavanja za pronalaženje novih putova približavanja spomenutoj "trećoj konfesiji".

Kršćanska inicijacija bi trebala doživjeti reviziju i s obzirom na cilj koji želi postići. /.../ Za ostvarivanje toga cilja danas je potrebno prevladavati dosadašnje često formalističke oblike inicijacije i naročito treba insistirati na dinamičnom shvaćanju vjere u kršćanskoj zajednici. Katehetska pedagogija mora isticati one modele inicijacije koji su svojstveni izvornom katekumenatu (razmišljanje o Božjoj riječi, obraćenje, osobno iskustvo, liturgijsko slavlje pojedinih etapa, molitva i pratnja zajednice), a ne isključivo intelektualnu dimenziju. /.../

Šira rasprava u našoj pastoralno-katehetskoj javnosti povest će se o svim tim pitanjima na Katehetskoj ljetnoj školi u Splitu, od 29. do 31. kolovoza. /IKA/

## U RIMU BROJ POSJETITELJA VEĆI OD OČEKIVANOG

Broj hodočasnika koji su posjetili Rim i Vatikan u prva tri mjeseca ove godine veći je nego što se predviđalo, objavila je talijanska Agencija za pripravu jubileja. Umjesto predviđenih 11,3 milijuna, ostvareno je 14,5 milijuna noćenja, a grad je posjetilo 4,4 milijuna turista i hodočasnika. Od toga su inozemni turisti ostvarili 8,6 milijuna noćenja. U tijeku lipnja očekuje se dnevno oko 87.000 tisuća gostiju, u srpnju 60.000 i u kolovozu 67.000. Prema statistikama rimski gosti najviše posjećuju crkvu Sv. Petra, a na drugome je mjestu Kolosej. /IKA/

## VELIKI JUBILEJ PRIGODA PROGOVORITI O PROBLEMU SELJAKA

Poljoprivrednici i stočari iz američke savezne države Texas okupili su se na proslavu Velikoga jubileja u nadbiskupiji San Antonio. Osim duhovne obnove, ta je proslava bila i prigoda da se javno progovori o problemima poljoprivrednika i stočara u SAD-u, rekao je biskup Michael D. Pfeifer iz San Angela. Mnogi se vlasnici farma i rančeva danas bore da bi preživjeli, istaknuo je u razgovoru za nadbiskupijske novine "Today's Catholic" Mark Lammon. On je upozorio kako poljoprivrednici i stočari za svoje proizvode dobivaju istu cijenu kao i godine 1978., a od tada su se utrostručili troškovi proizvodnje hrane i života općenito. Prije 30 godina za 5.000 dolara mogao se dobiti dobar traktor, danas im je cijena viša od 25.000 dolara, rekao je. Biskup Pfeifer je upozorio kako je Crkva u SAD-u uočila probleme seljaka te neprestano poziva Amerikance da shvate kako ovise o radu tih ljudi od kojih dobivaju hranu i odjeću. Mišljenje je biskupa da javna glasila i škole imaju odlučujuću ulogu u promjeni mentaliteta prema selu i seljacima, te je pozvao glasila da više pišu o problemima i dostignućima poljoprivrednika i stočara. /IKA/



## VATIKAN O ATENTATORU: NEZABORAVAN DOGAĐAJ U SVETOJ GODINI

Pomilovanje atentatora na Ivana Pavla II. Turčina Ali Agce prema Papinu mišljenju odgovara nakanama Svetе godine. To je u srijedu 14. lipnja na Radio Vatikanu izjavio glasnogovornik Svetе Stolice Joaquin Navarro-Valls. Pomilovanje toga 43-godišnjeg Turčina ostat će jedan od nezaboravnih događaja Svetе godine, u istoj je emisiji istaknuo isusovac Federico Lombardi, direktor programa toga radija...

Ivan Pavao II. svom je atentatoru javno oprostio još iz klinike "Gemelli", četiri dana nakon pucnjeva od 13. svibnja 1981. godine. Taj je korak Papa ponovio, objasnio je Lombardi, kada je u prosincu 1983. godine posjedio Agcu u zatvorskoj ćeliji. Svetă je godina "vrijeme otpusta dugova te duhovnog i materijalnog oslobođenja". To da je talijanski predsjednik Carlo Azeglio Ciampi dokument pomilovanja potpisao upravo u predvečerje proslave Svetе godine zatvorenika "snažan je znak" oproštenja i ljubavi. Priča o Papi i njegovu atentatoru tako može biti primjer duhovne i socijalne obnove, rekao je Lombardi. Atentat na Papu, koji je bio izraz epohe nasilja i mržnje, trebao bi biti stvar prošlosti, ističe se u Vatikanu. Ali Agca je nakon pomilovanja izručen Turskoj.

## SIROMASI NA RUČKU S PAPOM

Papa Ivan Pavao II. ručao je 15. lipnja u Vatikanu s dvije stotine siromaha. Taj je ručak znak Papina i crkvenog zauzimanja za siromašne, stoji u priopćenju Tiskovnoga ureda Svetе Stolice. Papini gosti bili su priпадnici različitih naroda i vjeroispovijesti, a izabrali su ih rimski Caritas i zajednica Sv. Egidija. Sudionici ručka prošli su kroz Svetu vrata na bazilici Sv. Petra, te posjetili grob sv. Petra, a nakon toga su se u Auli Pavla VI. susreli sa Svetim Ocem s kojim su izmolili molitvu Anđeoskog pozdravljenja. Za ručak su bila poslužena tipična talijanska jela: ravioli, teletina, krumpiri, salata i desert. Za stolom su Papu i njegove goste posluživali rimski sjemeništarci, a za svakim je stolom osim gostiju sjedio i po jedan kardinal ili biskup. Na kraju ručka Papa je osobno pozdravio svakoga gosta, te mu predao omotnicu u kojoj se nalazio novac, krunica, privjesak za ključeve s njegovim likom, te znak Velikoga jubileja.



Papa sa siromasima

## NOVINAR - SVETA SLUŽBA

### PROSLAVA JUBILEJA NOVINARA

Veliki jubilej za novinare održan je od 1. do 4. lipnja u Vatikanu. Na proslavi 34. svjetskog dana sredstava društvenog priopćivanja, koji se tradicionalno slavi u nedjelju između Spasova i Duhova, okupilo se više od 7500 novinara iz 52 zemlje svijeta. Na susretu je sudjelovalo i četveročlano izaslanstvo Vijeća za medije HBK predvođeno biskupom Vladom Košićem, te 25 novinara iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u organizaciji Hrvatskoga društva katoličkih novinara, među kojima je bila i predsjednica Društva Suzana Vrhovski.

Novinarima je dobrodošlicu izrazio predsjednik Papinskoga vijeća za sredstva društvenog priopćivanja nadbiskup John Patrick Foley, a pozdravne riječi uputila im je i predsjednica Međunarodne udruge katoličkog tiska (UCIP) Theresa Ee-Choi. Nakon molitve u Sikstinskoj kapeli koja je potom uslijedila novinari su se okupili na večernjoj molitvi za Papu na Trgu Sv. Petra.

Predsjednik Kongregacije za kler kardinal Dario Castrillon Hoyos rekao je novinarima u svome predavanju kako u svome novinarskome radu trebaju naslijedovati Krista, koji je bio veliki komunikator koji je znao kako istinu i radosnu vijest posredovati običnim ljudima. Upozorio je i na važnost prenošenja dobrih vijesti, a ne zadržavanja samo na onim lošima koje često imaju veću medijsku prođu. Također je pozvao novinare da se uključe u evangelizaciju te da svojim radom svjedoče svoju vjeru.

Drugi dan proslave Jubileja za novinare započeo je ekumenskim bogoslužjem koje je u bazilici Sv. Pavla predvodio predsjednik Papinskoga vijeća za jedinstvo kršćana kardinal Edward Cassidy. On je zatražio u svojoj propovijedi da novinari koji pišu o kršćanskim temama budu bolje obrazovani. ....

Kritičkim primjedbama o trenutnom stanju u medijima u nedjelju 4. lipnja završen je četverodnevni Jubilej novinara u Vatikanu. Za vrijeme posebne audijencije za više tisuća novinara i članove njihovih obitelji iz 52 zemlje papa Ivan Pavao II. je u dvorani za audijencije istaknuo kako sve dublje tehničke promjene omogućuju sve veću medijsku rasprostranjenost, ali se u isto vrijeme pooštruje ideološki i komercijalni pritisak. U takvoj bi si situaciji novinari morali postaviti pitanje o vlastitom poslanju. Novinarstvo ne smiju voditi čisto gospodarske snage i interesi profita, već je novinarstvo na određeni način "sveta" služba. Tko u njemu radi mora biti svjestan koliko mu je moćno sredstvo za opće dobro povjereno. Nitko ne bi smio pisati ili emitirati iz perspektive postotka gledanosti ili slušanosti, odnosno naklade; publicistika ne bi nikako smjela biti na teret istinitosti činjenica o čovjeku i njegovu dostojanstvu. Crkva i mediji morali bi zajedno služiti ljudskoj obitelji, rekao je Papa te izrazio uvjerenje da je moguće u isto vrijeme biti dobar kršćanin i novinar. Pozdravni govor na početku audijencije sa Svetim Ocem, u ime svih katoličkih novinara, izrekla je predsjednica Međunarodne udruge katoličkoga tiska iz Ženeve Theresa Ee-Choi. ....

Misno slavlje i susret s Papom bili su središnji dio četverodnevne proslave Velikoga jubileja za novinare. Misu je zajedno s kardinalom Etchegarayom suslavio i predsjednik Papinskoga vijeća za sredstva društvenog priopćivanja nadbiskup John Foley, a među koncelebrantima bio je i zagrebački pomoćni biskup Vlado Košić, koji je i predsjednik Vijeća za medije HBK. Na proslavi Velikoga jubileja sudjelovali su i članovi Hrvatskoga društva katoličkih novinara, predvođeni predsjednicom Društva Suzanom Vrhovski, te članovi Vijeća za medije HBK. /Prema: IKA/

# DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

**"Poštuj oca svoga i majku svoju, da  
dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!"**

Četvrta Božja zapovijed otvara drugu ploču Božjeg Zakona i naznačuje poredak ljubavi. Sam Bog je htio da poštujemo svoje roditelje kojima imamo biti zahvalni za dar života. Oni su nam omogućili da budemo. Roditelje je Bog zaodjenuo svojim autoritetom te smo ih i stoga dužni štovati. Ova zapovijed predstavlja jednu od temeljnih i na njoj počiva crkveni i društveni nauk. Ova Božja zapovijed izričito se odnosi na djecu, ali se proteže i na iskazivanja poštovanja prema precima; učiteljima, odgojiteljima, poslodavcima, poglavarima, domovini, vladarima... Ova zapovijed također određuje kakvi trebaju biti roditelji, odgojitelji, poglavari, poslodavci, vladari...

Obdržavanje ove zapovijedi predviđa i nagradu koju sam Gospodin Bog daje. Pored tih duhovnih plodova Bog obećava i ovozemaljske nagrade mira i blagostanja. Ne obdržavanje ove zapovijedi povlači za sobom teške posljedice društvenih nereda. "Muž i žena ženidbom sjedinjeni čine zajednicu sa svojom djecom: jednu obitelj. Ta ustanova prethodi svakom priznanju sa strane javne vlasti, ona se nameće sama po sebi." Svaka osoba u obitelji ima jednako dostojanstvo. Radi zajedničkog dobra članova obitelji i društva u obitelji postoje različite odgovornosti, prava i dužnosti. Kršćanska obitelj ima svoje posebnosti jer je ona sveta zajednica koju je Bog ujedinio i posvetio svojim rođenjem kao čovjek.

## Obitelj i društvo

"Obitelj je izvorna stanica društvenog života. Ona je naravna zajednica u kojoj su muž i žena pozvani na sebedarje u ljubavi i darivanju života." U obitelji se osoba začinje, rađa, raste u duhovnom i tjelesnom smislu. Obiteljski život omogućuje uvođenje u društveni život. U obitelji se osoba treba navikavati na poštovanje drugih te na zauzimanje za starije, bolesne, prikraćene, siromašne... Mnogo je onih koji nisu kadri sami voditi brigu o sebi te su zato drugi dužni im pomoći. Obitelj mora biti pomognuta i zaštićena primjerenim društvenim zakonima. Ako pojedina obitelj nije kadra sama ispuniti svoje obiteljske obvezе, dužnost je društva ili drugih ustanova da pomognu dotičnim obiteljima. Društvo u kojem su obitelji zaštićene i uživaju sve privilegije jeste zdravo društvo. Ova četvrta zapovijed prosvjetljuje druge društvene odnose. Ako netko poštuje svoje roditelje ili svoju djecu on će poštovati i druge osobe s kojima se susreće u životu. Svaka osoba zaslužuje dužno poštovanje, a takvom načinu života svatko se najbolje uči u obitelji.

## Dužnosti članova obitelji

### Dužnosti djece

Božje očinstvo izvor je ljudskom očinstvu.

"Poštivanje roditelja je čin priznanja onima koji su, darovavši život, s ljubavlju i radom dali djecu na svijet i omogućili im rasti u dobi, mudrosti i milosti." Djetinje poštovanje roditelja pokazuje se u poučljivosti i pravoj poslušnosti. Djeca su u svemu dužna slušati svoje roditelje osim u slučajevima kada osjete da je to što roditelji od njih traže protiv njihove savjesti. Četvrta Božja zapovijed traži od djece da vode brigu o svojim roditeljima u njihovoj starosti i bolesti. Kršćanin duguje posebnu zahvalnost onima koji su mu omogućili da bude kršten, i odgojen u vjeri. (To mogu biti roditelji, vjeroučitelji, duhovni pastiri, djedovi i bake, kumovi...).

### Dužnosti roditelja

Roditelji su, pored toga što su djeci darovali tjelesni život, dužni voditi brigu oko duhovnog i moralnog odgoja svoje djece. Roditelji moraju biti prvi i nezamjenjivi u odgoju svoje djece. To pravo im nema nitko pravo braniti. Svako dijete je Božje dijete i osoba koja ima svoja prava i obveze te se prema djeci i roditelji i odgajatelji moraju tako odnositi. Obiteljsko ognjište najpogodnije je mjesto za odgoj i rast svake osobe. Taj odgoj je odgovoran i zahtjevan, ali u isto vrijeme on je nezamjenjiva dužnost roditelja.

Roditelji najviše odgajaju djecu svojim dobrim primjerom. U odgoju djece roditelji moraju biti spremni ako su pogriješili moliti od djece oproštenje. Takvim postupkom njihov odgoj bit će djelotvorniji i plodonosniji. Sakramentom ženidbe roditelji su primili odgovornost i dužnost da svojoj djeci budu prvi i najvažniji navjestitelji vjere. Dužnost roditelja je da svoju djecu vode sa sobom na nedjeljna slavlja. Djeca su mnogo puta znatiželjna i interesiraju ih vjerske istine. Zato roditelji moraju sami biti dovoljno poučeni da bi mogli zadovoljiti dječju znatiželju. "Poslanje roditelja je učiti djecu moliti se i otkrivati u sebi zvanje djece Božje. Župa je euharistijska zajednica i srce bogoslužnog života kršćanske obitelji; ona je povlašteno mjesto kateheze za djecu i za roditelje." Roditelji imaju pravo za svoju djecu birati školu koja odgovara njihovu uvjerenju i njihovim sposobnostima. Djeca kada odrastu imaju neotuđivo pravo da sami izaberu zvanje i vlastiti životni stalež. Roditelji ne smiju siliti djecu pri izboru zvanja ni pri izboru ženidbenog druga. Dobronamjeran savjet roditelja je vrlo važan u tim situacijama.

## Obitelj i Božje kraljevstvo

Obiteljske veze jesu važne ali ipak nisu apsolutne. Zato ako se neko dijete opredijeli za duhovno zvanje, roditelji mu to ne smiju priječiti. Ako dijete doživi da ga Bog zove, roditelji će poštovati njegovu volju i pomoći mu da što bolje ostvari sebe u tom načinu života. Najvažnije zvanje kršćanina je ići za Isusom. Zato su roditelji pozvani da s radošću prihvate odluku djece da izaberu duhovno zvanje. Česti je slučaj da roditelji teško prihvataju činjenicu da njihovo dijete

krene za svećenika ili časnu sestru. Kasnije su Bogu silno zahvalni što im je dijete izabralo baš taj poziv. Zato treba molići za svoju djecu da izaberu ono zvanje na koje ih sam Bog zove. Pravi roditelji pomagat će djeci da što jasnije shvate što Bog od njih želi u životu.

## Vlasti u građanskem društvu

U uvodnom dijelu već je rečeno da se četvrta Božja zapovijed odnosi i na one koji su od Boga primili neku vlast u društvu.

### Dužnosti građanskih vlasti

Vlast je u prvom redu uvijek služenje, a ne vladanje. Vlast postoji zato da bude na usluzi građanima te da upravlja sve ljudi putem mira, sloga i blagostanja. Zakoni i odredbe koje donose građanske vlasti moraju biti za dobro svih građana. Nositelji političkih vlasti dužni su u svemu poštovati prava ljudske osobe. "Politička prava povezana sa državljanstvom mogu i moraju biti osigurana prema zahtjevima općega dobra. Ne smiju biti uskraćena bez zakonita i razmjerno ozbiljna razloga. Vršenju političkih prava cilj je zajedničko dobro naroda i ljudske zajednice."

### Dužnosti građana

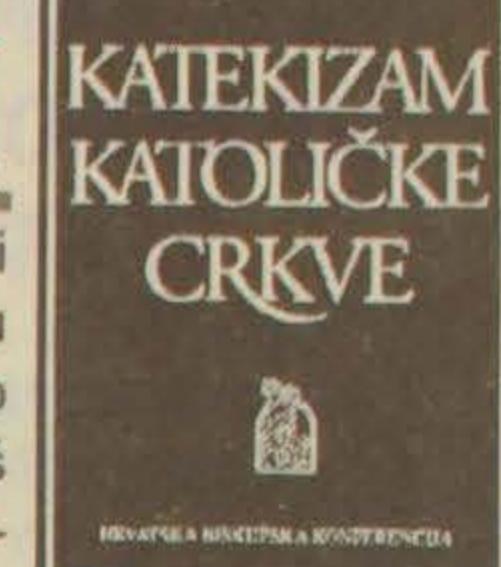
Građani su dužni poštovati građanske vlasti u svemu što čine na dobro naroda. Građani su dužni da vrše svoje službe u životu političke zajednice. Cilj svih građana treba biti opće dobro i napredak cijelog društva, a to je moguće samo onda kada svatko na svoj način doprinosi tom cilju. Dužnost i pravo svakog građanina je da ima pravo glasa na izborima i da brani svoju domovinu. Bogatiji narodi dužni su prihvati one koji bi htjeli pribaviti nužna sredstva za život. "Građani su dužni u savjesti ne slijediti propise građanskih vlasti kad su im naloži suprotni moralnim zahtjevima, osnovnim pravima osobe ili nauka Evangelijsa. Vlast se nema pravo služiti nasiljem da bi nametnula svoje zahtjeve koji nisu za opće dobro."

### Politička zajednica i Crkva

Svaka institucija priznaje čovjeku prvenstvo u odnosu na druga stvorenja na zemlji. Samo je od Boga objavljena religija raspoznala u čovjeku dijete Božje. Crkva poziva političke vlasti da svoje sudove, zakone, odluke i odredbe dovedu u odnos s tim nadahnucima temeljne istine o Bogu i čovjeku. Crkvi je po naravi njezinog poslanja dopušteno da daje moralne sudove o onome što se odnosi na politički red i kada to zahtjevaju temeljna ljudska prava.

Prema Katekizmu Katoličke Crkve  
(br. 2196-2257)

Priredio: Franjo Ivanković



Uređuju: Markan Lopar i Vladimir Sedlak

## Raspust, ali raskošan

Raspust je dolsta počeo. Za nama su rezultati u svjedodžbama. Maturanti su završili jedan važan dio života i kreću u nešto novo. Zavrijedili smo i odmor, ali on je zapravo počeo pravom akcijom.

Sjemeništari su dolsta završili školu ali su

se našli na mnogim manifestacijama u životu Crkve. Bili smo domaćini djeci i mlađima, pokazali smo im sjemenište i ispričali kako se u njemu živi. Sudjelovali smo u radu Euharistijskog kongresa i tako obogatili svoj život i pomogli našim svećenicima. Upravo po ovom značajnom događaju pamtit ćemo početak raspusta, a našim čitateljima u ovo vruće ljetu nudimo tekstove uz koje će moći razmišljati i meditirati.



## Sličnosti između mosta i svećenika

Za vrijeme bombardiranja imao sam mnogo puta priliku čuti kako je srušen neki most. Inače, prije toga mostovi mi nisu bili ni na kraj pameti. Na žalost, njihovo rušenje me je potaklo da se malo zamisljam nad njima. I u tom razmišljanju sam našao na nevjerojatne paralele koje se mogu povući u uspoređivanju funkcija mosta i svećenika.

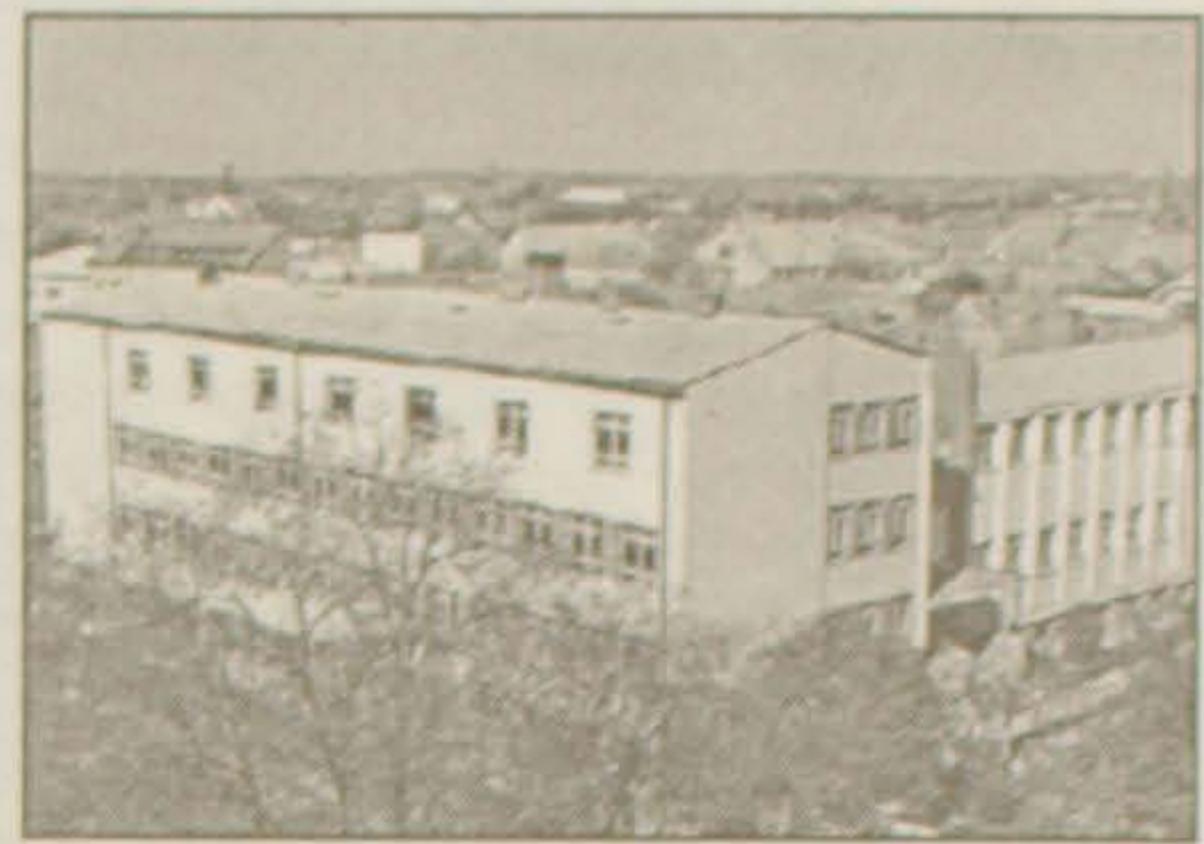
Most je jedna od takvih građevina koje služe za svladanje prepreka, a u isto vrijeme to je veza između dvije točke u prostoru, koje se spontano ne bi nikad povezale. Ili, jednostavno rečeno: most je građevina koja povezuje dvije suprotne obale rijeke. Istina, ljudi su za prijelaz preko rijeke koristili čamce, splavove i druga plovila. Ali kada se vozimo na takvom plovilu, ono se ljuči na površini vode i bojimo se da će se prevrnuti, što se i događa ako nismo dovoljno pažljivi, ili ako se voda jače ustalasa. A kada čovjek prelazi most, on ima pod nogama čvrsto, sigurno tlo i samo neka neizmjerna stihija može srušiti most. Mostovi imaju ogroman značaj. Ali taj značaj bi se sveo na nulu, kada ne bi bilo nikoga da prelazi most. Postojanje mostova dolazi do izražaja tek kada ispune svoju namjenu, a to je da služe čovjeku. Tokom povijesti ljudi su se nastanjivali oko mostova i formirali veće ili manje naseobine, da iskoriste pogodnosti koje most pruža.

I svećenik je na neki način most. Čak i latinska riječ "pontifex" (svećenik) ima svoj korijen u riječi "pont" (most). Svećenik je veza između Boga i ljudi. Svećenik je čvrsto tlo preko kojeg ljudi mogu sigurno i bezbjedno doći Bogu i tada se neće utopiti u vodama vlastitih predrasuda, kao što su horoskopi, vraćare i slično. Isto tako je glavni zadatak svećenika da služi drugima. Svećenik koji dobro obavlja svoju zadaču, okuplja sve više ljudi oko sebe, a samim tim i oko Krista. Na žalost, ima i onih svećenika koji popuste pred olujama ovoga svijeta. Oni ili napuštaju svećenički poziv, ili ga obavljaju neprimjereno.

Idealan i neuništiv most je Krist, koji nas spaja s Ocem. On nam je svojim činom Otkupljenja omogućio da prijeđemo duboku provalju između nas i Oca, koju smo sami prokopali svojim grijesima.

Uspoređujući ovako funkciju mosta i svećenika, možemo zaključiti da mostovi u svojoj biti imaju prvu svrhu da slave Stvoritelja, a to važi i za sve ostale, kako građevine, tako i živa bića.

M. L.



## Marijo, Majko Krista

Ima li među  
njima budućih  
zvanja?

Prigodom  
dječjeg  
Euharistijskog  
kongresa  
najmlađi su  
posjetili naše  
sjemenište

Kad se posljednji približi čas  
Pružit ću ti ruke, Majko Krista,  
Jer znam da bez tvoje pomoći  
Ni postojao ne bih.

Duši mojoj snage daj  
Da proživi smrtni čas.

Marijo, Majko Krista,  
Ti milost ćeš mi dati  
Kako bih mogao u nebu  
U punini sjati.

Igor Grahovac



Bivši sjemeništari, a sadašnji bogoslovi Josip i Mirko Štefković  
pored biskupa na završetku Euharistijskog kongresa za djecu

## CRKVA I PAD BROJA SVEĆENIČKIH ZVANJA

Opadanje broja svećeničkih zvanja posljednjih desetljeća povezano je s krizom vjere u Krista, te krizom povjerenja u Crkvu i identitet svećenika, rekao je prefekt Kongregacije za katoličku naobrazbu nadbiskup Zenon Grocholewski. Nadbiskup je u svome govoru održanom na poljskome crkvenom kongresu za promicanje svećeničkih zvanja, ukazao i na propust Crkve da Krista navijesti mlađim ljudima na izvorni način neovisno o svim povijesnim, kulturnim i društvenim uvjetovanostima. Mlađim se ljudima mora omogućiti da susretnu Krista u Crkvi koja nije, kako se danas često misli, udrugu vjernika, nego mistično tijelo Kristovo. Nadbiskup je kritički govorio i o shvaćanju svećenika u Crkvi i izvan Crkve. Svećenika se često shvaća kao "izaslanika" vjernika, rekao je, dodajući kako svatko tko susretne svećenika mora u njemu osjetiti oduševljenje za svećenički poziv i "izgaranje za Krista". Kad se mlađim ljudima govori o svećeničkom pozivu, upozorio je nadbiskup Grocholewski, tada se više govori o žrtvi i naporima koje svećenici moraju podnijeti u svojoj službi, nego o ljepoti i vrijednosti toga poziva. U velikoj buci različitih poruka koje se čuju u modernom svijetu, da bi se čuo Kristov poziv bitno je mlade ljudi odgojiti za molitvu, istaknuo je prefekt Kongregacije za katoličku naobrazbu./IKA/

Uređuje: Katarina Čeliković

## Svi slavimo!

U znaku jubileja bilo je vrijeme od prošlog do ovog broja "Zvonika". Svi smo proslavili svoje jubileje, svatko u svom staležu. Što to znači? Pa evo: odrasli, mame i tate, imali su svoj euharistijski kongres; mladi su svoj kongres proslavili još na prvomajskom susretu; časne sestre su također imale svoj susret kao i roditelji redovnika, redovnica i svećenika... Kad se to pogleda, onda se vidi da je svatko na svoj način PROSLAVIO Boga ove godine u ZNAKU EUHARISTIJE.

I djeca su na poseban način obilježila Veliki jubilej 2000 godina kršćanstva - svojim kongresom o kojem opširno pišemo i pokazujemo fotografijama.

Hvala Bogu, na svim ovim susretima svi smo se divno osjećali, a od svega je bilo najljepše to što smo ZAJEDNO, a to je sigurno plod EUHARISTIJE. I Papa je sa svim staležima (ljudima koji imaju isto zanimanje ili uzrast) proslavio u Rimu Veliki jubilej u znaku Isusa u Presvetom oltarskom sakramenu. Ako niste gledali na televiziji, pročitajte o tome izvještaje na srednjim stranicama "Zvonika".

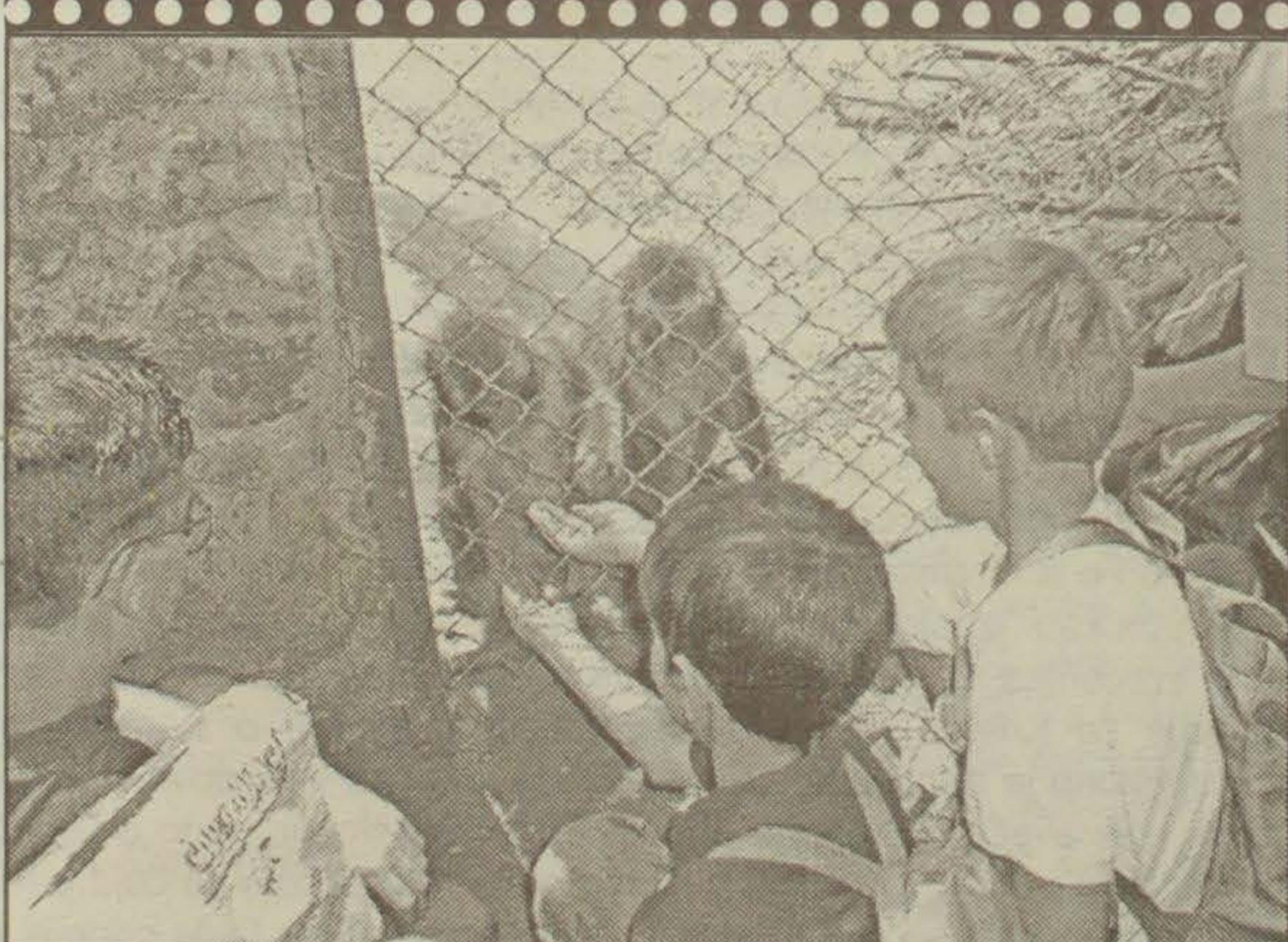
Sad još možemo slaviti Boga i u kušnjama. Ove godine dužijanca će biti i pomalo tužna jer je žito manje rodilo. Mnogi su tužni jer će biti manje hrane. Treba i sada Bogu zahvaliti za ovo što imamo. Uključite se u vaše dužijance i recite mu u svom srcu - HVALA TI, BOŽE, ZA SVE MILOSTI, PA I ZA KUŠNJE. TI SVE ZNAŠ! JA SVE PRIHVАĆAM. UČINIT ĆU SVE DA BUDEM BOLJI!

Zvončica

Pred Isusom u Presvetom oltarskom sakramenu  
djevojčice u bjelini posipaju put ružnim laticama.

Ovako je bilo na mnogobrojnim

## TIJELOVSKIM PROCESIJAMA



I oni su Božja stvorenja. U Zoološkom vrtu na Paliću jedva čekaju djecu, nije im uvijek lako...

## ZVONČIĆI NA MISI

9. 07. 2000.

### 14. NEDJ. KROZ GODINU

Mk 6,1-6

Isus čini čuda i u svom zavičaju ali ga ljudi ne priznaju, zato im je govorio: "Nije prorok bez časti doli u svom zavičaju i među rođinom i u svom domu."

16. 07. 2000.

### 15. NEDJ. KROZ GODINU

Mk 6,7-13

Isus šalje apostole, po dvojicu. Kaže im da ništa od hrane i odjeće ne nose, samo štap! Isusovom vlaštu i oni su činili čudesa: izganjali su zle duhove iz ljudi, ozdravljali bolesne...

23. 07. 2000.

### 16. NEDJ. KROZ GODINU

Mk 6,30-34

Nevjerojatno čudo: Isus je već toliko popularan u narodu da se oko njega skupilo pet tisuća ljudi. Postali su gladni. Isus je nahratio ovo mnoštvo ljudi s pet kruhova i dvije ribe! Umnožio je na čudesan način kruh i ribe.

30. 07. 2000.

### 17. NEDJ. KROZ GODINU

Mk 6,1-15

Isus hrani pet tisuća ljudi - bilo je to znamenje da je Isus sin Božji.

6. 08. 2000.

### BLAGDAN PREOBRAŽENJA GOSPOĐNJEG

Mk 9,2-10

Isus povede PETRA, JAKOVA i IVANA na goru i preobrazi se pred njima. Haljine su mu postale nevjerojatno sjajne. Ukazaše im se ILIJA i MOJSIJE.

Čuo se neobičan glas: "OVO JE SIN MOJ, LJUBLJENI! SLUŠAJTE GA!"

# DJEČJI EUHARISTIJSKI KONGRES

- Mjesto održavanja:  
Subotica - katedrala  
Palić - ZOO vrt  
Subotica - katedrala
- Vrijeme: 28. 06. 2000.
- Sudionici:  
djeca iz subotičkih i okolnih župa,  
djeca iz Selenče  
njihovi župnici i vjeroučitelji

Srijeda 28. lipnja bila je dan zajedništva oko 450 djece koja su se okupila na svoj Euharistijski kongres. Iako je vjeronaučna godina već završila, ovom se susretu odazvao doista lijep broj djece. Njih je u prekrasnoj subotičkoj katedrali dočekao župnik mons. Stjepan Beretić i zanosno im ispričao uzbudljivu priču o katedrali. Bilo je i za njega mnogo pitanja na koja je on radosno odgovorio.

Nakon upoznavanja katedrale autobusi su prevezli sve male sudionike Kongresa na onaj dio koji se može nazvati i zabava. Božja stvorenja u zoološkom vrtu jedva su čekala razdragani djecu. Trčalo se od jedne do druge životinje; jedni su hranili majmune, drugi gledali bravure foke, a neki su otišli do nama poznatog magarčića (njemu nije bilo lako jer su ga mnogi željeli jahati)... Okrepa nije izostala, a obavezan je toga toploga dana bio sladoled. Bilo je vremena i za igru...

Veselo, puno smijeha i života.

Po povratku sa Palića u katedrali je priređeno klanjanje. U polusatnom klanjanju djeca su rekla svoje HVALA za sve milosti kojima ih je Bog obdario. Čuli smo kako mole i naši prijatelji Slovaci. Oni su nas, upadljivi u žutim majicama, baš obradovali živom slikom s paljenjem svijeća (iako su malo oko toga imali problema).

Poslije klanjanja skoknula su djeca i do sjemeništa. Ondje su im rektor mons. Josip Mioč i sjemeništarac Vlado predstavili sjemenište "Paulinum" i život sjemeništaraca.

I vrhunac susreta - SVETA MISA! Svi su sudjelovali - neki su čitali Božju riječ, neki molitvu vjernika, a svi su pjevali!

Propovijedao je naš dragi župnik župe Marije Majke Crkve koji je doveo 130 djece na kongres. On je u svojoj propovijedi podsjetio djecu da je griješiš nešto što liči ne jedinicu u školi koju treba popraviti. Isto tako naše grijeha može uništiti jedan čovjek - ISUS KRIST. Isus je Petra pitao tri puta koliko ga voli i odgovor je bio: Da, Isuse, volim te. Ti sve znaš. I djecu to isto pita Isus danas. Na ovo pitanje djeca su gromoglasno odgovorila: DA!



"U ime Oca i Sina i Duha Svetoga" i krećemo u katedralu na Kongres

Dječji kongres je svojim dolaskom počastio i biskup Ivan koji je uputio nekoliko riječi pozdrava.

Dragi gost bio je i franjevački provincijal o. Lucije Jagec iz Zagreba koji je došao posjetiti svoju braću, naše franjevce. Franjevačka provincija Sv. Ćirila i Metoda, kojoj je on na čelu, slavi ove godine 100. obljetnicu postojanja, za što je gost dobio dugotrajan aplauz. Provincijal se obratio svima toplim riječima izrazivši radost što ih toliko ima i što su tako veseli. On je poželio da među njima bude onih koji će se odlučiti postati svećenik ili redovnica.

I tako je to bilo u riječima, a ostalo pokazuju fotografije.

Zvončica



U društvu s katedralnim župnikom mons. Stjepanom Beretićem



Što nas je više to je ljepše i u autobusu



Obavezani sladoled

**Bog!**

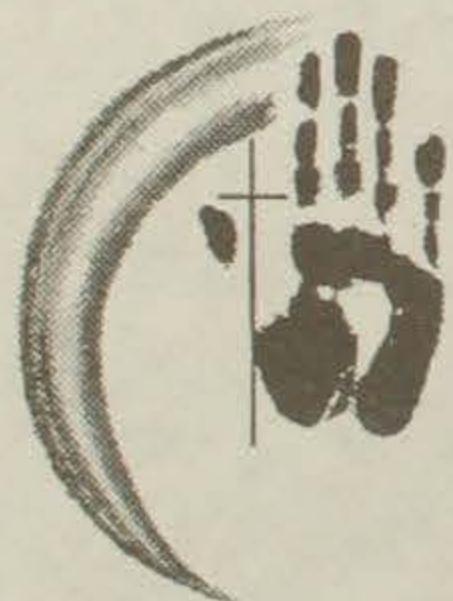
Nadam se da se niste rastopili na ovom tako "prijačnom" suncu. Iza nas su: školska godina, prijemni i drugi ispiti, nogometno prvenstvo..., a ispred nas: ferije, izlasci... što u mnogome olakšava težak položaj današnje mladeži. I ovog puta smo tu za vas, nadamo se da će vas naša treća strana oraspoložiti svojom zanimljivošću. Dok se odmarate, molim vas ne zaboravite dužnjance. Njih vam osobito preporučam i ja...

Euharistija je i dalje ozračje koje nas prati. Ako malo pratite gibanja u Crkvi, to sa sigurnošću možete primjetiti. Isusa toliko često zovemo svojim prijateljem, a da li smo svjesni što to stvarno znači? Njega susrećemo u euharistiji i tako gradimo zajedništvo i to ne samo s njim nego i sa zajednicom. Misterij euharistije za mene je nedokučiv, bez obzira koliko se trudila da ga razumski sagledam. I, narode, otkrila sam nešto - pomno promatrajte i slušajte što se zbiva na oltaru. Imat ćete osjećaj kao da niste tu gdje jeste. Ako se koncentrirate na svaki gest svećenika i to proživljavate, moći ćete osjetiti Božji naručaj, njegov zagrljav, njegovu ljubav... Budite pred njim u susretu, tj. euharistiji ono što jeste, s ogromnim pouzdanjem u njega koji vam se u njoj do kraja predaje!

Marina

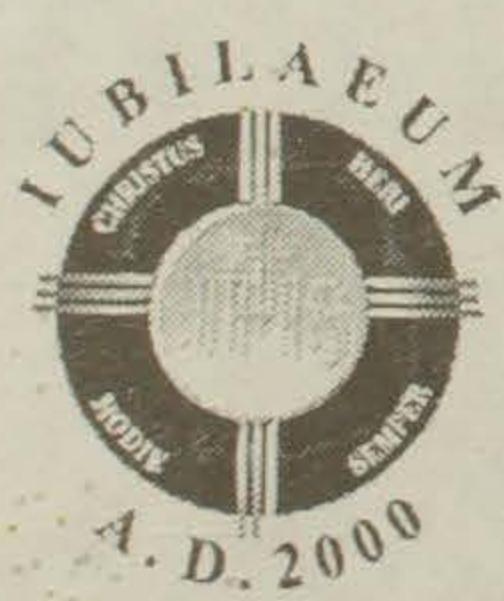
**ZNAČENJE SIMBOLA  
SUSRETA MLADIH**

*Predmeti koje mi uzimamo i nosimo oko vrata često imaju dublje simboličko značenje. Dobro je ovo znati i pratiti tko kakve simbole nosi jer se dešava da mnogi nose simbole za koje i ne znaju da ih svrstavaju u grupu onih koji se kose s kršćanstvom. Stoga želimo protumačiti i ove znakove naših susreta.*

**Susret u Rijeci**

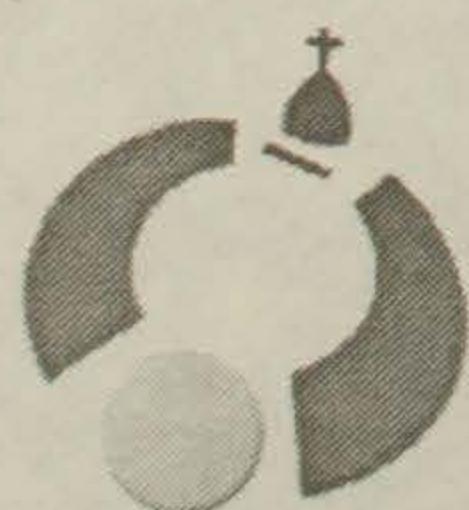
Imao je moto "I Riječ je tijelom postala" a amblem ovogodišnjeg susreta Hrvatske katoličke mladeži čine DUGA, KRIŽ i DLAN.

Ljepota duge kao znaka, još od Noina vremena, nije uspjela zauvijek svezati nebo i zemlju kao što je to učinio križ. I tako zauvijek: duga - križ - dlan pričaju čovjeku o čovjeku koji je od Boga došao da nas Bogu dovede.

**Dan mladih u Baču**

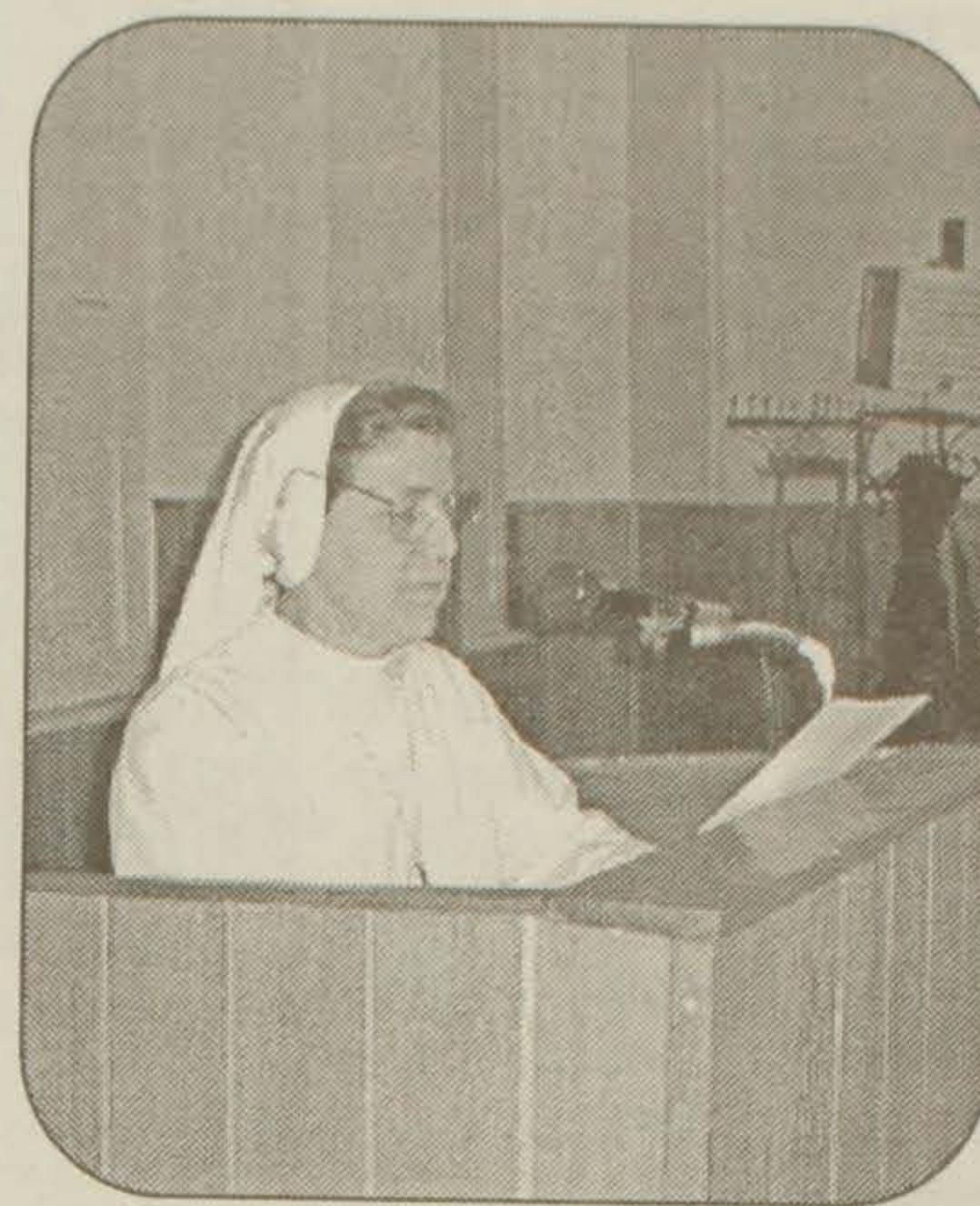
je za svoj Euharistijski kongres "posudio" jubilejski znak.

Plavi krug simbolizira nebo u čiju se sredinu ugnijezdilo pet golubica - pet kontinenata. Višebojni križ, sastavljen od tri crte - Trojstvo, grije cijeli svijet. Dodali smo za naš susret jedino Hostiju u sredinu znaka. Ona predstavlja Isusovo tijelo, Isusovu nazočnost među nama.

**Svjetski dan mladih u Rimu**

Organizatori 15. Svjetskog dana mladih izabrali su za svoj znak kupolu sv. Petra, Berninijeve kolonade i jednu ružičastu ali nepravilnu loptu koja je dio toga sklopa i simbolizira mlade cijelog svijeta koji dolaze u središte Katoličke Crkve da se susretnu sa sv. Ocem.

Ljubica Crnković

**MLADI I MAGIJA**

U Katoličkom krugu u Subotici, u nedjelju 18. lipnja, održana je tribina mladih na kojoj je predavanje na temu "Mladi i magija" održala s. Silvana Milan. Ona je u kratkim crta ma prikazala različite okultne prakse u koje zapadaju i mnogi mladi što je sve potkrijepila zornim primjerima iz svog dugog katehet-skog rada s djecom, mladima i obiteljima.

Na tribini je bilo preko stotinu mladih. Posebno su bili zapaženi ovogodišnji krizmanici koji su nakon krizmanja sada prvi put došli na tribinu kao i mnogi koji su došli samo radi teme. U raspravi poslije predavanja vidjelo se da su i mnogi mladi Subotičani "već ranjeni magijom", tako da je ova tema bila i vrlo aktualna i vrlo korisna.

Odbor tribine mladih je poslije predavanja i rasprave priredio druženje u čast ovogodišnjih krizmanika.

Lj. C.

**MOJA EUHARISTIJA**

... je SUSRET.

Dugo čekan susret  
hranjen čežnjom.

... je UZAJAMNI DAR.

Dar koji nastaje jedino  
u slobodi povjerenja dviju osoba.

... je BLAGOVANJE.

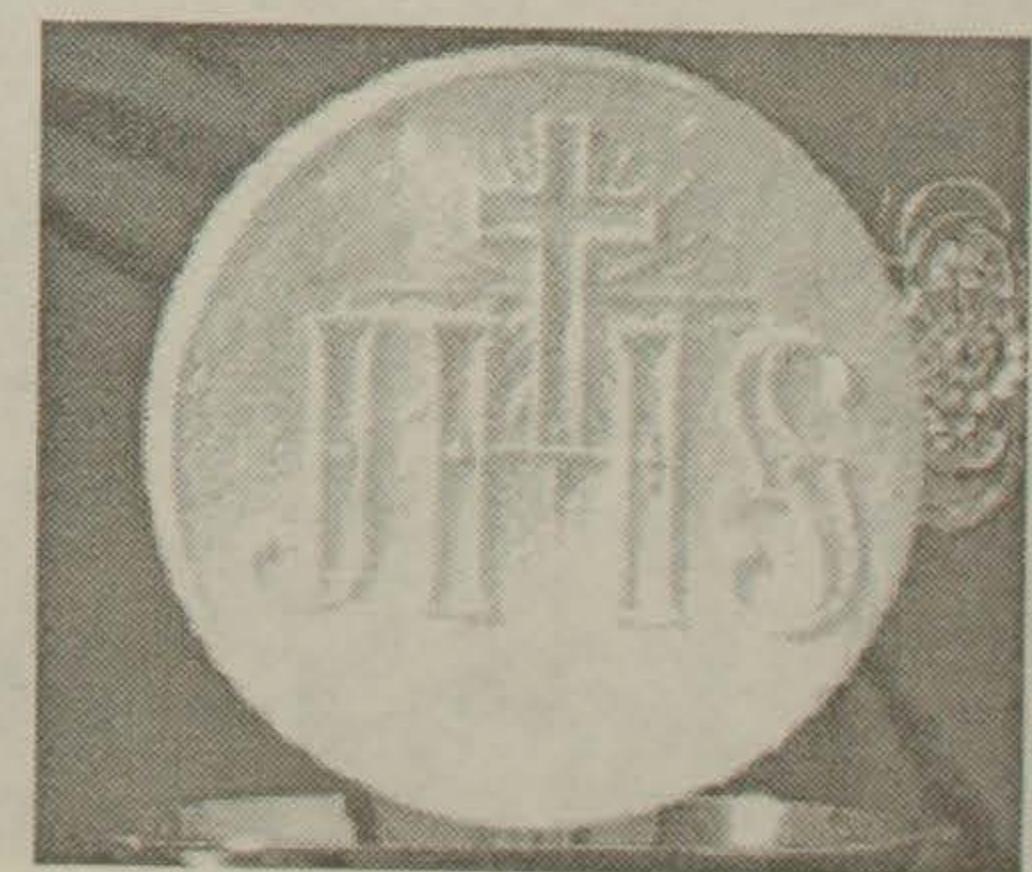
Blagovanje plodova Ljubavi koja  
se uvijek nanovo žrtvuje za nas, mene...

... je MISIJA.

Jedina Misija koja ima  
svoj cilj u budućnosti jer je vođena  
rukom Svevišnjeg.

Moja Euharistija je Misija  
rođena iz Susreta  
gdje se u uzajamnom darivanju blagaju  
plodovi vječne ljubavi.

Pavla B.



## Pripadnici duhovnih pokreta zajedno

U subotu 10. 06. ove godine održao se jubilejski kongres pripadnika duhovnih pokreta Subotičke biskupije na kojem sam sudjelovala i ja. Skup je okupio mnogo vjernika. O tome tko je sve sudjelovao u ovom kongresu i kako je protekao ovaj susret možete čitati na stranicama "Događanja...", a moje je iskustvo sasvim osobne naravi.

O svakoj grupi, duhovnom pokretu, govorio je njen predstavnik, a najviše su nas se dojmila osobna iskustva njenih članova. Doista je bilo mnogo različitih iskustava koja su me potakla na razmišljanje. Govoreći o pozitivnim promjenama i svojim novostečenim kvalitetama otkako su pristupili svom duhovnom pokretu, njegovi članovi su me naveli da i ja preispitam sebe: "Da li se i na meni mogu uočiti izvjesna poboljšanja otkada sam pristupila MEP-u - mom duhovnom pokretu; da li se dovoljno trudim živjeti po načelima ovog pokreta; kakvo bih ja iskustvo mogla ispričati ostalima...?"

Čuvši tuđa iskustva i razmišljajući o njima, ustanovila sam da i ja moram još mnogo raditi na sebi i truditi se da budem što bolji kršćanin i "mepovac", a ova jubilarna godina je baš pravi i najpogodniji momenat da započнем tako nešto.

Biserka J.



### SEĐAM LAŽI O LJUBAVI

#### LAŽ br. 7

*Ako si izgubio svoju čistoću (nevinst), onda je svakako već prekasno.*

Začuđujuće je da isti onaj Sotona koji s jedne strane navodi ljudi na predbračni seks, s druge strane osuđuje one koji su ga slušali. On ti kaže: "Sada si oštećena roba. Nitko te više neće voljeti. Bog te neće prihvati i ne može te koristiti u Njegovom Kraljevstvu. Nikad nećeš biti sretno vjenčan."

Zato i nije čudno da Ivan priča o Sotoni kao ubojici koji laže jer je laž dio njega i njegovog karaktera (Iv 8,44).

Kako je strašno kada vjeruješ ovoj sedmoj laži o ljubavi, onoj koja te otpisuje i daje ti osjećaj da si proklet i beskoristan.

Ne vjeruj toj laži! Bog ti može i hoće oprostiti ako se pokaješ i promijeniš svoj

život i odbaciš svoj seksualno nemoralni životni stil. Neki WLW-članovi ("Prava ljubav čeka") pisali su nam i molili nas da uništimo njihove dopisnice budući da nisu održali obećanje. Jedna mlada djevojka pisala nam je teška srca da je prekrizimo na WLW-listi budući da je prekršila obećanje. U takvim slučajevima pričamo ljudima o Božjem oprاشtanju i o mogućnosti za novi početak. Sada možete početi s drugim djevičanstvom i čistoćom.

Ta šansa, naravno, ne bi nikome trebala biti isprika za prekršaj obećanja. Neka ti bude jasno da si, na kraju krajeva, ti gubitnik i da ne postoji garancija da ćeš se uopće moći izvući - jer pokora je dar Božji - radije budi čist i raduj se divnom životu koji je s time povezan.

Iz mog ugla

## EURO 2000.

Još jedan europski šampionat je za nama. Svi se već okreću kvalifikacijama za svjetsko prvenstvo 2002. u Japanu i Koreji, ali da se ipak malo osvrnemo na EURO 2000. Engleska, Njemačka (braneći titulu) i Belgija (kao domaćin) se nisu plasirale u drugi krug natjecanja što je bio prvi šok na EURO-u. Kada izuzmemo ovo, može se reći da su četvrt-finala bila i očekivana. Najprijetnije iznenadenje turnira je svakako, po mnogima, Portugal. Pokazali su igru kakvom se mogu pobijediti i najjače selekcije svijeta, no, nesretno su završili prvenstvo u polufinalu kada ih je Francuska zaustavila uz sudijinu pomoć. Jugoslavenska reprezentacija je ispala "već" u četvrt-finalu u kojem je izgubila od Nizozemske 6:1. Nakon toga je moj favorit za osvajanje titule bila Italija. Stigla je do finala u kome je stvarno nesretno završila protiv selekcije Francuske, koja je pobjedom protiv Italije osvojila EURO 2000. Dakle, Francuska je uspjela uzastopno osvojiti i svjetsko i europsko prvenstvo. Moja ocjena za EURO 2000, na ljestvici od 1-10, je 9. Nogomet na ovom prvenstvu je bio stvarno 1. klasa. Mnogi kažu da je ovo bilo jedno od najkvalitetnijih prvenstava ikad. Pitate se sigurno zašto sam onda dao ocjenu 9 a ne 10. To je jednostavno. Suđenje je bilo na niskom nivou. Sudije su pomagale reprezentacijama kao što su Francuska, Nizozemska i Španjolska, što se vidjelo na utakmici Jugoslavija - Španjolska, koju smo izgubili u zadnjoj minuti produžetka. To je moje mišljenje, a predsjednik UEFA-e kaže da su sudije svojom visokom kvalitetom značajno doprinijele vrhunskim nogometnim predstavama. No, prosudite sami i javite mi svoje mišljenje na adresu uredništva Zvonika, za stranicu mladih: Ivana Milutinovića 52, ili na e-mail adresu: celikovic@hotmail.com

Igor Čeliković

## N A J A V A

### Duhovna obnova u Tavankutu

za djevojke

11-13. 07. 2000.

za mladiće

18-20. 07. 2000.

Prijavite se vašim župnicima

### Preko ljeta druženje uz odbojku

od 18 do 20 sati

u dvorištu župe sv. Roka

### Sudjelujmo na dužnjancama

u svojim župama, a osobito u katedrali

u ovoj jubilarnoj godini

u što većem broju i u narodnim nošnjama!



### Prijateljstvo

je

nestrpljiva nostalgija

Kjell Olsen

**EUHARISTIJA - IZVOR I VRHUNAC CRKVENOG ŽIVOTA**

KKC ističe:

"Euharistija je izvor i vrhunac svega kršćanskog života. Ostali sakramenti, kao i sve crkvene službe i djela apostolata, tijesno su povezani s Euharistijom i prema njoj su usmjereni. Presveta Euharistija naime sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, to jest samog Krista - našu Pashu. Euharistija primjерено označuje i čudesno ostvaruje zajedništvo života s Bogom i jedinstvo Božjeg naroda, na čemu se temelji sama Crkva. U njoj jest vrhunac kako djelovanja kojim Bog u Kristu posvećuje svijet, tako i bogoštovlja koje ljudi iskazuju Kristu i po njemu Ocu u Duhu Svetom."

Koncem lipnja u našoj biskupiji održan je II. Euharistijski kongres. Dubokim i opipljivim govorom o Euharistiji, točnije na temu "Isus Krist jedini spasitelj svijeta - kruh za novi život" interesantnim nalazim spomenuti i istaknuti neke od misli predavača, biskupa požeškog Antuna Škvorčevića koje se opet tiču naše teme.

On ističe:

Središte snage budućnosti čovjeka jest Euharistija. Nema snažnijeg prostora koji bi mogao to stanje budućnosti ostvariti osim Euharistije.

Sakrament Euharistije, kao simbol, označava Isusovu AN-  
GAŽIRANOST za čovjeka. Božja ljubav, stvarnost je u Euharistiji OPIPLJIVA.

Za mene dvije najljepše i najdublje misli biskupa Škvorčevića, koje u cijelosti održavaju otajstvo i smisao Euharistije, jesu ove:

**BOG SVE NAS  
U EUHARISTIJI POZIVA  
DA MI SAMI POSTANEMO  
EUHARISTIJA**

i

**LJUBAV  
KAO STIL ŽIVOTA - TO JE  
EUHARISTIJA!**

Ivana Lazić

**Evo što su neki mladi rekli  
o euharistiji:**

1. Za mene je Euharistija zajedništvo. Simbolika je ono što meni najjače označava Euharistiju, iako se simbolika samo vidi, a srce, duša... osjeća. Euharistiji pristupam kao zajedništvu sa Isusom.

2. Ja sam u Euharistijskom pokretu mladih i Euharistija mi mnogo znači. Kada primam hostiju, osjećam da primam Isusa u sebe i tako znam da je on uvijek sa mnom. Sama Euharistija je za mene zajedništvo i sjedinjenje s Isusom, s Bogom.

3. Euharistija za mene znači nešto posebno, nešto neopisivo, nedodirljivo ljudskim rukama, zajedništvo s Bogom, i ne znam kako da to drukčije kažem. Čak mislim da mi ljudi ponekad nismo ni dostojni toga, odnosno nismo svjesni što nam se u Euharistiji pruža. I poneki put, ljudski razmišljano, mi ne zaslužujemo tu ljubav koju nam Bog daje, jer nas voli, jer nas ljubi... Čak je svoj život dao za nas. Znači, to je nešto od Boga, nešto neopisivo. I zato bismo trebali što više težiti ka zajedništvu, preko Euharistije, preko Boga, preko tog uzvišenog.

4. Euharistija je jako važna u kršćanskom životu. Euharistija, to je u stvari misa, zahvala Bogu i pričest, kada primamo Isusa Krista u hostiji. Prilikom toga sjećamo se Posljednje večere...

5. Euharistija je za mene zajedništvo mladih, iz različitih zajednica, kao i naravno zajedništvo s Bogom. Ona za mene znači prijateljstvo između mladih i s Bogom.

6. Euharistija je za mene slavlje, i još puno toga, ali to mi je malo teže razjasniti, jer je to duboko u meni i teško se riječima izražava.

7. Euharistija za mene označava nešto najvažnije što se tiče Crkve. Ona je uglavnom sastavni dio mise, koji treba protumačiti na jedan vrlo ozbiljan način, i treba je sa razumijevanjem shvatiti. Ona za mene znači izvor života, jer kada dođemo na Euharistiju, osjećamo se posve drugačije, i sasvim se promijenimo u odnosu na svakidašnji život u kojem smo. Boga na poseban način doživljavam u Euharistiji, jer se tada s njim srećemo na poseban način.

8. Euharistija je prije svega zajedništvo. Puno toga u jednoj riječi. Govorili smo o tome i u Baču: zajedništvo vertikalno promatrano i horizontalno po liniji - znači zajedništvo s Kristom prvenstveno, i onda zajedništvo među nama ljudima. Jer trebali bismo jedni drugima biti bliži, jer imamo jednog nebeskog Oca, dakle braća smo i sestre u pravom smislu, znači moramo biti međusobno povezani.

**Na fotografijama su oni koji su ovo rekli,  
a vi pogodite tko je što rekao!**



Uređuje: bračni par Huska

## OBITELJSKI SUSRETI

Na redovitim obiteljskim susretima u župi sv. Roka u Subotici, koji su održani u petak 16. lipnja, gost-predavač bio je mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik i biskupski vikar za pastoral. On je govorio o Euharistiji kao izvoru i vrhuncu kršćanskog života.

Predavač je, polazeći od dokumenata II. vatikanskog sabora, koji ističu upravo takav značaj Euharistije, upitao te ustvrdio: "Kako presveta Euharistija ne bi bila izvor i vrhunac kršćanskog života, kako ne bi bila izvor i vrhunac cijelokupne evangelizacije, kad ona sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, to jest samoga Krista, naš Vazam i živi Kruh; Kruh koji nas oživljava i život nam pruža. U euharistiji valja da prikazujemo sebe, svoje napore i sve stvorene stvari." Zatim je naglasio: "Euharistijom se nadahnjuje župni karitas, pjevački zbor, obiteljsko zajedništvo, misijski žar u ljudima, vjeronaučne skupine, mladi, zaručnici i starci..."

U raspravi poslije predavanja poveo se razgovor i o još jednom značajnom susretu, o predstojećem Biskupijskom euharistijskom kongresu. /Zv/

### INICIJATIVE:

#### Deklaracija o pravima nerođenoga djeteta

Udruga građana "Nerođeno dijete" iz Mostara objavila je u subotu 4. ožujka u tom gradu "Mostarsku deklaraciju o pravima nerođenoga djeteta", koju je potpisao predsjednik udruge Miro Karačić i koja u cijelosti glasi:



Čl. 1.

Bog je izvor života.

Čl. 2.

Život čovjeka počinje začećem i traje neprekidno.

Čl. 3.

Život je najveća, temeljna i nepovrediva odrednica osobe od začeća do smrti.

Čl. 4.

Nerođeno dijete ima pravo na život.

Čl. 5.

Od začeća, nerođeno dijete je pravni subjekt.

Čl. 6.

Hendikepirano nerođeno dijete ima pravo na život, liječenje i zdravstvenu zaštitu.

Čl. 7.

Roditelji, osobito majka nerođenog djeteta, imaju pravo i dužnost čuvati život i zdravlje svog djeteta.

Čl. 8.

Zabranjeno je eksperimentiranje sa začetim nerođenim djetetom i na dijelovima njegova tijela.

Čl. 9.

Zabranjena je zlouporaba tijela mrtvoga nerođenoga djeteta.

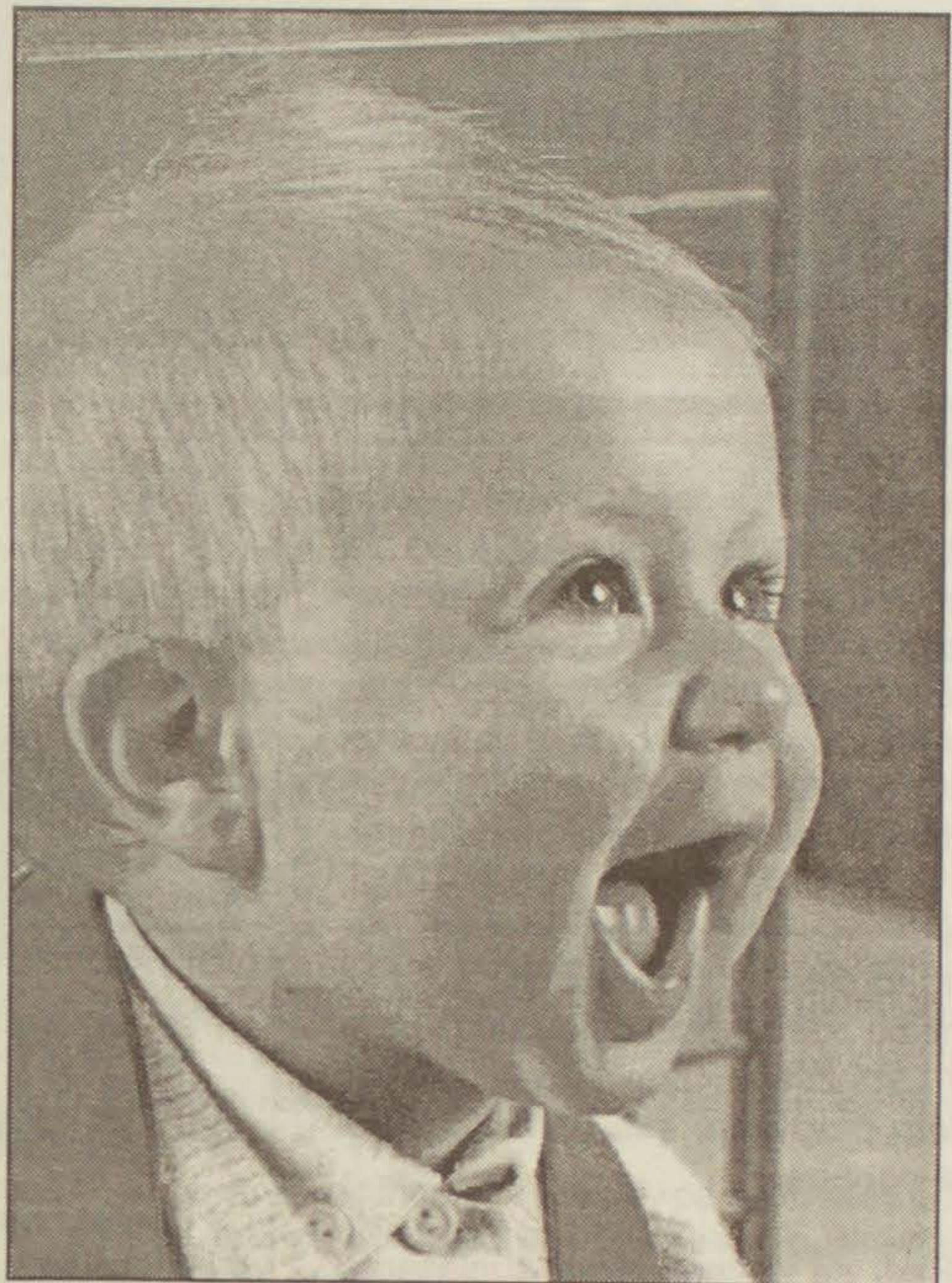
Čl. 10.

Zabranjena je trgovina nerođenim djetetom i dijelovima njegova tijela.

(GK)

"...A do nas je da života, da ljubavi bude više, da put kojim prolazimo bude prepoznatljiv po ljubavi. Da oni s kojima živimo iskuse da su ljubljeni. I to sada."

(Stjepan Lice, "Bez straha")



### DJECA RODITELJIMA

#### JA SAM POSEBAN BOŽJI ĐAR

- Da bih rasla vaše mi pohvale nisu nužne, ali mi je ohrabrenje prijeko potrebno. Molim vas, imajte mjeru kad kritizirate. Zapamtite, možete kritizirati ono što radim a da ne kritizirate mene.
- Molim vas dajte mi slobodu da odlučujem za sebe. Dopustite mi neuspjeh kako bih mogla biti spremna donositi prave odluke koje život traži od mene.
- Nemojte popravljati za mnom, jer se tada osjećam kao da moj trud nije zadovoljio vaša očekivanja. Znam da je to teško, ali molim vas nemojte me uspoređivati s mojim bratom ili sestrom.
- Ne bojte se oticiti na vikend bez mene. Djeca se trebaju odmoriti od svojih roditelja isto kao što roditelji trebaju odmor od djece. Osim toga, to je izvrstan način da nama djeci pokażete da vam je itekako stalo do vašeg bračnog zajedništva.
- Molim vas, vodite me redovito u crkvu, budite mi primjer koji će slijediti. Ja se radujem svakoj novoj spoznaji o Bogu.

/Glasnik Srca Isusova i Marijina/

## SUGLASNOST U RIJEČI BOŽJOJ I U BOGOSLUŽJU

(UT UNUM SINT - Enciklika  
o ekumenskom nastojanju, br. 45-46)

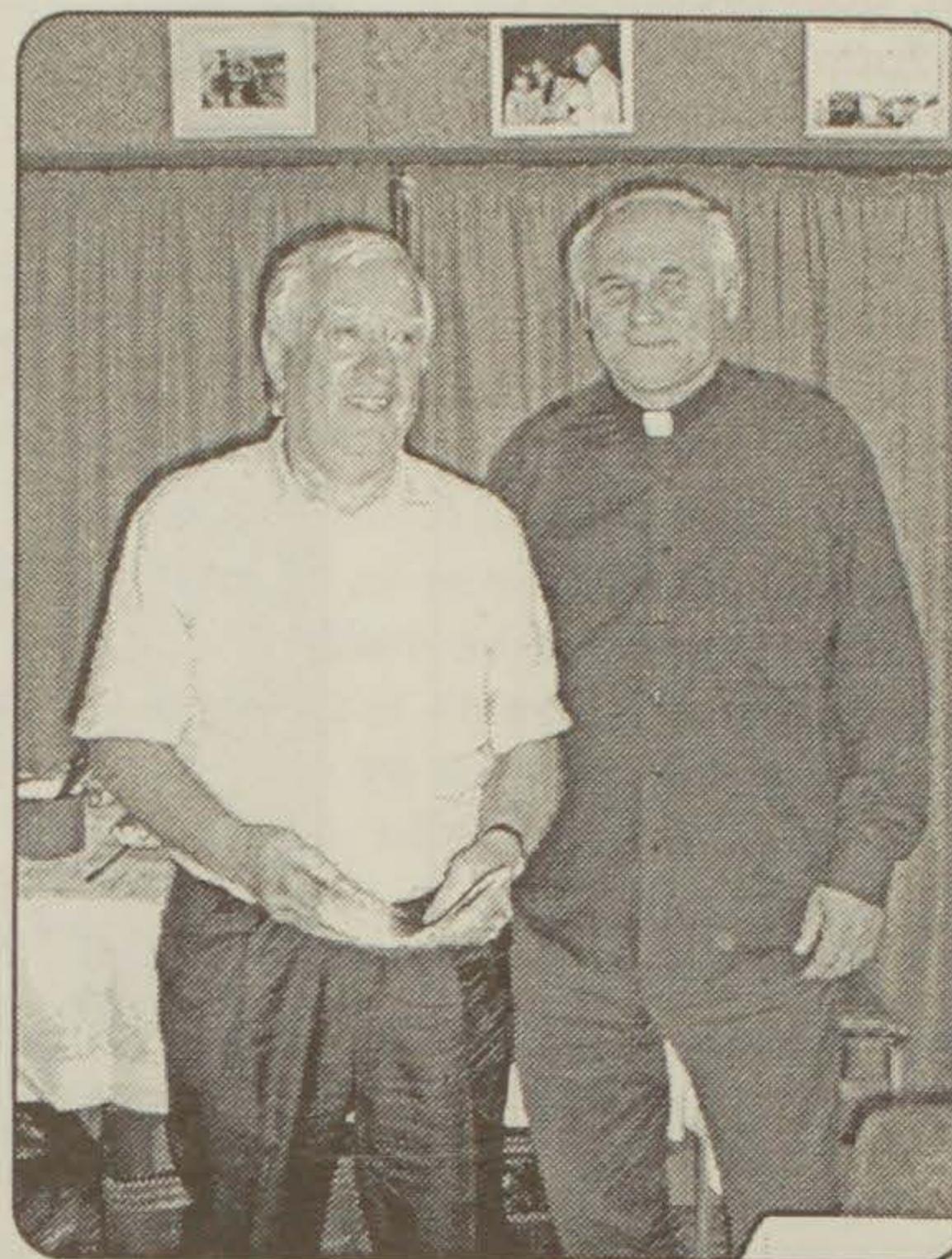
Liturgijskoj obnovi u Katoličkoj Crkvi odgovorile su inicijative za obnovu bogoslužja u različitim crkvenim zajednicama. Neke od njih, na temelju želje izražene na ekumenskoj razini, napustile su običaj slavljenja svoje večere Gospodnje samo u rijetkim prigodama i opredijelile se za nedjeljno slavlje. S druge strane, usporedi se ciklusi liturgijskih čitanja različitih zapadnih zajednica, utvrdit će se njihova podudarnost u bitnome. Jednako tako na ekumenskoj razini, stavljen je poseban naglasak na liturgiju i liturgijske znakove (slike, ikone, paramente, svjetlo, tamjan, geste). K tome na teološkim institutima gdje se formiraju budući službenici, studij povijesti i značenja liturgije započinje biti dijelom programa, kao ponovno otkrivena potreba.

Radi se o znakovima suglasnosti glede različitih aspekata sakramentalnog života. Zaciјelo zbog razlika koje se odnose na vjeru još nije moguće zajednički slaviti euharistiju. Ipak mi imamo žarku želju zajednički slaviti jednu Gospodnju euharistiju i ta želja već postaje zajedničkom hvalom, isti vapaj. Zajedno se obraćamo Ocu i to činimo sve više "jednim srcem". Mogućnost konačno zapečatiti to "stvarno, premda još nepotpuno" zajedništvo, čini se da je sve bliža. Tko bi smio prije jednog stoljeća na to i pomisliti?

U tom smislu razlog radosti je podsjetiti da katolički službenici mogu u određenim posebnim slučajevima podijeliti sakrament euharistije, pomirenja, bolesničkog pomazanja drugim kršćanima koji nisu u punom zajedništvu s Katoličkom Crkvom, ali ih žarko žele primiti, slobodno ih traže i očituju vjeru koju Katolička Crkva isповijeda u tim sakramentima. I obratno, u određenim slučajevima i u posebnim okolnostima katolici se također mogu obratiti za iste sakramente onim Crkvama u kojima su oni valjani. Uvjeti za takvo uzajamno primanje utvrđeni su normama, čije je obdržavanje nužno za promicanje ekumenizma.



## SURADNJA TALIJANSKOG I SUBOTIČKOG CARITASA



O izuzetno dobroj suradnji dvaju Caritasa, talijanskog iz Gorize i subotičkog, govori i nedavna posjeta don Ruggera Dipiazzza Subotici. On je na duhovski ponedjeljak, 12. lipnja, sa direktorom Caritasa Subotičke biskupije preč. Dobai Istvánom razgovarao o daljnoj suradnji. Tom je prigodom posjetio i pravoslavnu Crkvu, mađarsko društvo "KODE" koje pruža pomoć srednjoškolcima i studentima te Uredništvo "Zvonika".

Do sada je subotički Caritas primio vrijednu humanitarnu pomoć iz Gorize i pomogao mnogima u potrebi. /Zv/

## CARITASOV CENTAR - EKUMENSKI POTHVAT

Centar za mlade Caritasa Đakovačke i srijemske biskupije svečano je blagoslovjen i otvoren u Belome Manastiru u petak 16. lipnja. Sve nazočne na početku svečanosti pozdravio je đakovački i srijemski pomoćni biskup Đuro Gašparović koji je ujedno predsjednik Caritasa te biskupije. Istaknuo je kako će novootvoreni Centar biti "dom koji sve prihvaca, zajednica koja dobro odgaja, škola koja priprema za život i mjesto za susret prijatelja". Prigodnu riječ izrekao je i predstojnik Ureda Europske komisije u RH Per Vinther.

Pozdravnu riječ uputio je i gradonačelnik Belog Manastira Ivica Buconjić. Uz izraze zahvalnosti svima koji su dali svoj prinos izgradnji novoga Centra on je istaknuo kako će ta ustanova biti dom u kojem će se njegovati razumijevanje, poštovanje i prijateljstvo.

Centar je zatim blagoslovio đakovački i srijemski biskup Marin Srakić. U obredu su sudjelovala i dvojica pravoslavnih svećenika, belomanastirski paroh Vladimir Kljajić i arhijerejski namjesnik Mihajlo Marijanac iz Darde. Marijanac je u ime episkopa Lukijana sve pozdravio, izrekao kratki biblijski nagovor i izrazio želju da dom koji se otvara postigne sve zadane plemenite ciljeve. Pozdrav i poruku u obliku molitve izrekli su potom na hrvatskome i mađarskom jeziku predstavnici Reformatorske i Evanđeoske crkve.

Novi Caritasov Centar bit će otvoren svima mladima iz Baranje bez obzira na

rasnu, etničku i vjersku pripadnost. Cilj mu je dnevno okupljanje i povezivanje te kvalitetnije i sadržajnije korištenje slobodnoga vremena djece i mlađeži. Želi poticati uzajamno susretanje i duhovnu izgradnju u različitosti naroda, kulture i vjera. U sklopu djelovanja Centra bit će zastupljeni različiti odgojno-obrazovni sadržaji poput dramske i glazbene sekcije, sekcija za različite sportove, molitveno-meditativne skupine i drugo. Vođenje Centra povjerenje je redovnicima salezijancima koji u Belom Manastiru već niz godina vode tamošnju katoličku župu. Gradnja Centra započela je u svibnju prošle godine kada je biskup Srakić svečano blagoslovio temeljni kamen. Površina Centra je 850 četvornih metara na kojima se nalaze četiri odjela za rad s mlađeži, blagovaonica, zdravljak i pet spavaonica u koje se može smjestiti više od 30 osoba. Do sada je inače dovršena izgradnja samo prvog dijela Centra. Uskoro bi trebala započeti druga dionica izgradnje koja će obuhvaćati višenamjensku dvoranu s popratnim prostorijama za športske aktivnosti, veća okupljanja, koncerte i priredbe.

Centar se gradi pod vodstvom Caritasa đakovačke i srijemske biskupije, uz potporu Europske zajednice, Austrijskog Caritasa, biskupijskog Caritasa iz Graza i ostalih dobročinitelja. Autor cijelog projekta je arhitekt Predrag Rechner iz Đakova. /IKAV/

Piše: Alojzije Stantić

## RADNA NAVIKA

*"I kad čovjek jede i pije i uživa u svojem radu,  
i to je Božji dar."*

(Prop 3,13)

Rad, taj Božji dar, je i potriba za opstanak čovika, a jedno od nastariji pisani spomena je u biblijskom opisu, kad je Mojsije Izraelcima prino Jahvinu zapovid: "Neka se posao obavlja šest dana. Sedmi dan neka vam bude sveti dan, dan potpunog počinka u čast Jahvi" (Izl 35,2).

Ta je zapovid bila dobro poznata i našim starima, jel su u škuli života stekli radnu naviku i počinak od rada, koja njim je nuz potribu pružala i zadovoljstvo, pa su tim više uživali u plodovima svog rada. Kako je bilo dičan zemljoradnik kad je odranijo lipo žito, kravu dobru mlikulu, ždribe koje obećava; stanarica se dičila lipo odranjenim piležom, pivcima ostavljenim za sime, a reduša je došla na glas kuvanjem, čistom kućom...

U ovoj jubilarnoj godini lipo je da se osvrnemo na jedan mali stolitni jubilej, na prikritnicu XIX. u XX. vik, kad su naši stari bili na vrhuncu stvaranja privredne moći.

Vrimenski gledano, naši stari su za kratko vreme napravili nove velike salaše s pratećim stajama, nakupovali sermaj, većina je napravila nove velike kuće, koje su na prikretnici XIX. i XX. vika bile med najlipčima. Kuće na gredi "Sente", u "Rundovu", jednom dilu "Kera", Somborskom putu s okolicom od Velike crkve do Kalvarije i dr. su u to vreme bile najlipče i samim tim i najlipči dilovi onda naše dične varoši. Naši preci su bili imućni zemljoradnici, plaćali su najviše porcije, iz koje je dobrom dilom izgrađen grad: flasterovani su sokaci, sažданa nova varoška kuća, uveden tramvaj, varoš je osvijetljen plinskim svetiljkama, posli strujom. Saždani su pozorište, biblioteka, škule, tolike seoske crkve i, u ono vreme, najveći špitalj (*bolnica*) u Bačkoj...

Kad se o svem ovom konta, nameće se pitanje kako su sve to oni ostvarili u kratkom vrimenu, od sridine druge polovice XIX. vika do 1914. g. Odgovor na ovo pitanje je složen, a u njemu su dvi osnovne i nezaobilazne činjenice: rad i mogućnost stvaranja - sticanja bogatstva. U to vreme, od onog šta su ljudi stvorili radom, država njim je ostavila najveći dio, dala njim je mogućnost bogatjenja, koju su oni znanjem i strpljivim radom mudro iskoristili. Naši preci su u to vreme živili u jednoj od najnaprindnijih zemalja Evrope, kojom su ondašnji vlastodršci upravljali sa svačanjem da samo od naprindni i bogati građana mož bit naprindna i bogata država. Ona je taka i bila.

Da nije 28. lipnja 1914. g. u Sarajevu ispaljen onaj metak, pitanje je kako bi danas izgledala naša varoš s okruženjem. Cigurno je da bi bila dobrim izglednjija i onaka kake su i većine varoši ove veličine u Evropi. To mož samo pritpostaviti.

\*\*\*\*\*

Naši stari su ponuđenu mogućnost stvaranja oberučke privatili i, s velikim znanjem stečenim u škuli života, zasukali rukave i latili se posla. Došla je do izražaja njeva najveća vrlina - radna navika. S tom vrlinom se rodi svako dite, a dal će mu ona bit probuđena i kako oblikovana, to najpre zavisi od roditelja, od oni koji dite odranjuju. Kako je dite raslo, tako je učeno sve složenijim lekcijama, spremali su ga da u samostalan život podje putom kojim su oni išli, da bude koristan onima s kojima će živit u okruženju. Da bi to ostvarili, paštirili su se da mu u svist usade da se do rasta blagostanja dolazi najpre radom, jel brez obzira na društvene prilike uvik je u ruki radiše veći zalogaj kruva.

Kad je dite pošlo nogom, na svakom koraku je po avlji pratilo roditelja, muško oca, a žensko mater, najprija kod namirivanja josaga di je naučilo kako se timari, odranjuva i zašto se to radi. Kako je dite raslo, tako su mu naspram snage i moći svačanja davali sve složenije poslove. Muškom ditetu su već sa 6-7 godina



povirili samostalno čuvanje svinja, u ledini il na strniki; pomagalo je u čišćenju staja..., a žensko dite su upućivali u poslove reduše (žena koja obavlja kućevne poslove) i stanarice (žena koja radi poslove u avlji, najviše oko odranjivanja pileža). Dica se rado lačaju posla da ga sami obave, jel vole bit stariji neg što jesu, godi njim da i oni mogu štograd Šta mogu stariji. U tim godinama, tako reć kroz sigru, dite friško nauči koliko je važan svaki poso i kako ga triba uradit "u čisto".

Vrimenom je dite doznalo da u tušta čemu rad ima pridnost prid potribama čovika:

briga oko odranjivanja josaga, usiva i svega drugog, jel je to od hasne, morala je imat pridnost prid čovikovim potribama. Primerice, čovik ne mož sist i ist a da mu u oboru gurliču svinji.

Iako u zemljoradnji na rod, katkad i tušta, utiču Bogom dane i društvene (ne)prilike, na uspih najviše utiče rad. Primerice, neblagovrimeno il neznalački obavljen ratarski poso mož nanet neželjene posledice.

Salašari su poslove razumno rasporedili, pa i kad njim vreme nije dopušталo da rade na njivi il oko salaša, imali su poslove koje su obavljali po kišnom vrimenu il po jakoj zimi.

Škola života je vrlo prohtivna jel je kroz tušta razni zadača poticala učenika na stalno kontanje, u njoj je on stico široko znanje potribno salašaru, da bude: ratar, stočar, višestruki majstor i šta je najvažnije trgovac - jel od tog kako je prodo rezultat svog rada, zavisilo je i njegovo blagostanje. Čovik stvaralač mož, a ne mora, dvared da gubi: kad kupuje i kad prodaje. U takom oblikovanju čovik je naučen da unaprid misli; njemu nije drugi krojio Šta će i kako uradit, to je on sam obavijo i ohasnijo se njegovim plodovima.

\*\*\*\*\*

Ovo vraćanje u prošlost i uvid u radne navike naši predaka primereno je ovom vrimenu, jel su kad god na kraju lipnja i u srpnju radili najteži poso - ris, kad je radni dan počimo ujtru od oko 2-3 sata, s kratkim pridahom u podne, a svršavali su ga uveče oko 8-9 sati, a po mesečini i kasnije. Taj su poso radili pod vedrim nebom, u kanikuli, oznojeni, slamom izgrevani i žuljevit ruku, u trajanju oko tri nedilje, a katkad i dulje. Zato je ris mogu raditi i izdurat samo onaj u koga je usađena radna navika i ljubav prema poslu, a njeg su radili risari: mladi, zdravi i jaki ljudi i rad tog su bili poštivani i cinjeni.

\*\*\*\*\*

Kad se jednom stekne radna navika, onda se volje za poslom nemož otarasit jel postane sastavni dio čovika. Sitimo da su naše majke umorne od posla otpočivale odmarajući se nuz šlingovanje, štrikanje il koji drugi smirujući ručni rad. Muškarci su se, osobito zimi, lačali laki poslova: pleli su razne kotarce, dosta nji i košarove; vezali metle, ispravljalj klince...

To su radili da ne bi linčarili.

Ne znam dal su naši stari čuli za Sirahov nauk:

"Šalji ga na rad, da se ne ulijeni,  
jer lijenost poučava zločama mnogim." (Sir 33,28),  
al njim je ovako svačanje bilo jedan od životni ciljeva.

# PUKOTINA NA PROČELJU SUBOTIČKE KATEDRALE

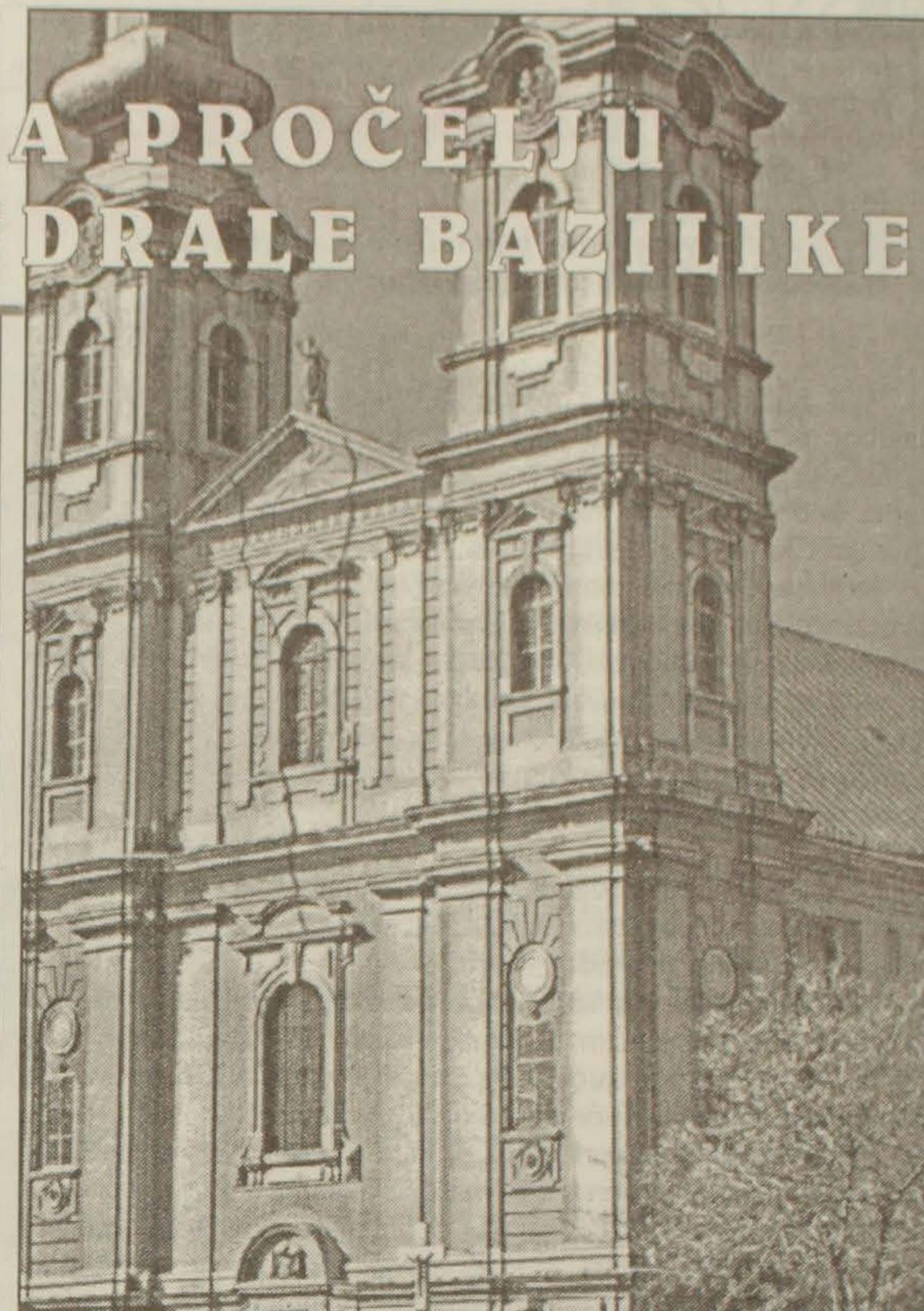
## Župnik Ivan Probojčević i pukotine na pročelju

Godine 1798., upravo kad je subotički župnik Ivan Lukić bio na umoru, dovršili su majstori gradnju tornjeva najveće subotičke crkve postavljanjem križeva. Od kada postoje velike pukotine na pročelju katedrale? Je li ikada pokušana njihova sanacija? U vrijeme župnika Probojčevića još 1861. godine prvi put su popravljene pukotine na pročelju katedrale. Taj zahvat je očigledno bio uzaludan budući da se župnik Ivan Probojčević 5. ožujka 1876. godine ponovno obratio gradu kao patronu katedrale. Grad je smjesta uputio svoga inženjera Mihálya Tótha da procijeni opasnost od pukotina. Samo tri dana kasnije pismeno je izvjestio i župnika i grad: "Pukotina koja je u pitanju prostire se iznad glavnih vrata sredinom pročelja. Pukotina počima od vrha pročelja i seže sve do svoda iznad glavnog ulaza. Kroz pukotinu na četiri mesta postoje željezne grede koje idu od jednog do drugog zvonika kroz cijelo pročelje katedrale. Te grede bi trebale učvrstiti svod iznad prozora na koru crkve. Zaglavci koji se vide na krajevima spomenutih željeznih greda u južnom i sjevernom zvoniku su svojim krajevima svijeni uslijed toga što su se zvonici očigledno odmaknuli jedan od drugog. Pukotina je mogla nastati i radi toga što prozor na pročelju koji se nalazi već u crkvenom tavanu nije staticki dobro dovršen. Svod iznad njega je preslab te se od toga mesta pukotina vidno širi." Inženjer je predlagao sanaciju još toga ljeta. Predlagao je da se iznad tavanskog prozora kroz pročelje provuče bar jedna, 15 metara duga greda spojnica od željeza, te da se na svojim krajevima osigura klinom. Od tada je prošlo više od 100 godina, a pukotina se nije promijenila.

Još je jednom, 13. kolovoza 1877. godine, inženjer Mihály Tóth upozorio ekonomsko vijeće grada Subotice da je u svibnju iste godine snimio veličinu pukotine i uočio da se pukotina ne širi. Kad bi se ona proširila, to bi se pola godine poslije snimanja stanja moralno vidjeti. Tako je Mihály Tóth mišljenja da je ta pukotina stalnoga značaja i da se neće širiti. Mogla se dogoditi zbog slijeganja terena. Predlagao je da se dočekaju zimski mjeseci da se vidi hoće li uslijed zime nastati kakva nova promjena.

## Drugi pokušaj

Župnik Ivan Probojčević nije mirovao pa je 1883. ponovno molio grad da poduzme štograd za otklanjanje pukotina na pročelju. Ovoga puta je grad 12. lipnja iste godine poslao veliko povjerenstvo da prouči nemilu pojavu. Pukotinu su proučili gradski inženjeri: Pál Karvázy, István Grundbök, Géza Kocka i znameniti građevinski inženjer Tit Mačković. Njihovo je mišljenje da su se pukotine na zgradi katedrale pojavile zato što je crkva građena na terenu različite tvrdoće, a pukotine su iz starijih vremena. Zidovi svetišta su također napuknuti, ali je to posljedica nesavjesnog zidanja. U to vrijeme su postojale pukotine i na svodovima crkve, za koje su predlagali utvrđivanje veznim željezom. Nažalost, ni taj pre-



gleđ nije bio dovoljno stručan, budući da je obavljen bez podizanja skela. Svod iznad kora je na jednom mjestu prokišnjavao. Boljim pregledom inženjeri su ustanovili da je ta vлага bila djelo zvonarevih pomagača, koji su neke svoje potrebe obavljali na tavanu iznad kora. Bili su uvjereni da pukotine nisu opasne. Intervenirao je čak i znameniti državni predsjednik građevinara Miklós Ybl koji je poznat kao projektant mnogih viđenih zdanja diljem Mađarske. Grad je smjesta intervenirao. Prostor oko katedrale je nasut, a do 14. ožujka 1884. godine su Subotčani, koji su imali grobnice pod svetištem katedrale, bili dužni ekshumirati svoje pokojnike. Rad koji je započeo župnik Probojčević morao je ostati nedovršen. Nastavio ga je njegov nasljednik Matija Mamužić.

## Treći i četvrti pokušaj

Istom 1889., posljednje godine svoga župnikovanja, Matija Mamužić je konačno dovršio potpunu obnovu katedrale. Za tu je obnovu segedinski poduzetnik Erdélyi Mihály dobio 31.099 forinti i 50 krajcara. Tom prilikom je katedrala dobila sjevernu kapelu Presvetoga Srca Isusova i današnju župnu sakristiju, kao i južnu kapelu Lurdske Gospe s današnjom biskupskom sakristijom. U toj obnovi je katedrala u potpunosti obnovljena i izvana, a pukotine nisu zacijseljene ni 1912. godine kad je župnik Dezső Vojnić od Bajše obnovio katedralu izvana.

*Prema: Magyar László, Egy falrepédés története avagy hogyan mentették meg a Teréz-templomot már a múlt században is? u knjizi "Iratvalató", Subotica, 1999, str. 133-135.*  
*Prijevod: Povijest jedne zidne pukotine, odnosno kako se već u prošlom stoljeću spašavala crkva svete Terezije.*

RAZGOVOR S DEJANOM ILANKOVIĆEM,  
NOVAKOM FRANJEVAČKOG SVJETOVNOG REDA

## ISUS JE UISTINU SPASITELJ SVIJETA!

Dejan Ilanković, 21 godinu star, naš je sugrađanin i pripada župi Marije Majke Crkve. Njegova priča je jedna sasvim obična priča mladića odraslog u ozračju vjere obitelji. Međutim, Dejan je osjećao da to nije vjera koju bi on praktički mogao živjeti, jer ga je zbumjivalo kako spojiti redovito primanje sakramenata i odlaske na bučne zabave, diskoteke ili izlaska do kasno u noć. U takvima trenucima Dejanov životni put sve ga je više udaljavao od crkvenog života. Dejan je pomalo zaboravljao duhovne vrijednosti kršćanskog života, sve dok nije imao prilike otploviti u zajednicu Taizé u Francusku.

- Koji su bili tvoji motivi odlaska u Taizé?

• **Dejan:** Najprije, bilo je to iz turističkih pobuda. No, od ukupno mojih šest putovanja u okviru ove ekumenske zajednice, nešto je počelo sazrijevati u meni. Sve više sam osjećao neku prisutnost koja mi je godila, a činilo mi se da je to bio poticaj Duha Svetog. Ipak, sumnjavao sam da bi se to moglo desiti baš meni, onome koji je bio toliko udaljen od Božjih zakona. Tada mi je to tako izgledalo i bio sam vrlo stidljiv to priznati pred drugovima. Vjerovao sam da bi me ismijali. Naprotiv, osjećao sam stalno taj neki poziv, ugodan i poticajan. Počeo sam vjerovati da me to Bog zove.

- Kuda te tvoj poziv vodio dalje?

• **Dejan:** S obzirom da su se Taizé-susreti, zahvaljujući dobroti otaca franjevaca održavali baš u franjevačkom samostanu, bio sam upućen slušati dugo vremena nagovore fra Marijana Kovačevića i časne sestre Eleonore Merković, koja pripada redu Kćeri Milosrđa Trećega Reda sv. Franje. To me još više približilo redovništву, a ujedno je to bilo moje prvo susretanje sa sv. Franjom. Kada sam čuo da je i sv. Franjo u mladosti bio trubadur i veseljak, više me ništa nije priječilo da se počnem osjećati sličnim njemu, ali sada i po ljubavi prema Bogu. Sve više sam dovodio u pitanje moj prijašnji život i izlaska. I dalje volim biti s prijateljima, ali sada je naše prijateljstvo protkano idejom da im želim donijeti mir i radost koja je sv. Franji bila toliko bitna.

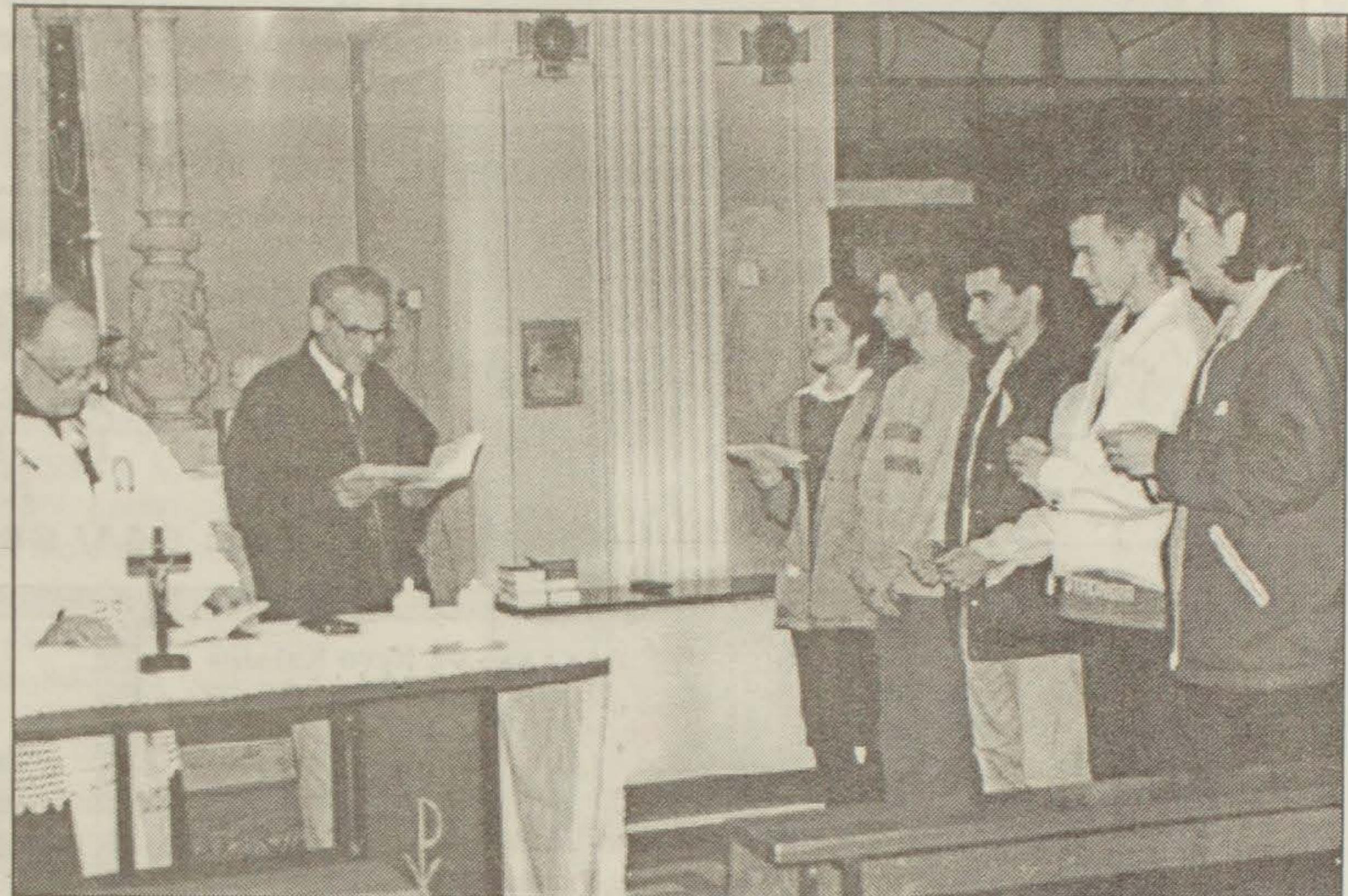
- Je li bilo jednostavno oslušnuti kuda Gospodin Isus zove?

• **Dejan:** Jednostavno i lako. Potreban je samo trenutak, dok čovjek sebe iskreno osluškuje, i reči - da. Pristajem. Godinu dana redovito sam dolazio slušati

trećoredske susrete, slušao sam o crkvenom učiteljstvu, uvidio da je Papa osoba koja zbilja uvodi ovaj naš svijet u treće tisućljeće... Sve je to dozrijevalo u

Pozivam sve vjernike da se utječu za zagovor ovome sveču i ujedno zahvaljujem dragom Isusu i Djevici Mariji što su me pozvali na ovaj put. I svima onima koji su me svojim molitvama ojačali i nagovorima pomogli da pronađem svoje mjesto u Crkvi Kristovoj!

IVAK



meni i nisam više mogao odoljeti. Na blagdan Marijinog Pohođenja, 31. 05. sa još 4 postulanta obučen sam bio u Treći red sv. Franje. S obzirom da sam odlučio u svom životu biti mali Isusov sluga, po uzoru na našeg oca Franju, simbolično, obukavši novog čovjeka, primio sam i novo ime, koje sam odabralo - brat Filip od Isusa.

- Jesi li sretan?

• **Dejan:** Sreća koju dobijamo po ulasku u Treći red ne da se opisati nekim usporedbama osim ovom - zemaljska radost. Sretan sam što sam sebe i svoj život stavio na raspolaganje Crkvi i Isusu, koji više nije neka predstava od koje samo čekamo znamenja i čudesa da bismo povjerovali, već Isus je uistinu Spasitelj svijeta!

- Koji ti je omiljeni svetac?

• **Dejan:** Za pomoć i hrabrost utjecao sam se franjevačkom sveću iz Španjolske, Alkantareu, koji je u svojoj 16. godini ušao u franjevački red. Svojim je duhom vjerno naslijedovao sv. Franju, bio je izvanredan pokornik. Sv. Terezija Avilska, zaštitnica našega grada, kojoj je on bio duhovni vođa i pomoćnik, tvrdila je da joj je Bog objavio da će svatko tko bude molio u ime Petra Alkantskog biti uslišan! Nakon smrti ukazao joj se u velikom sjaju i rekao joj - O sretne li pokore, koja mi je pribavila toliku slavu!

Svečano pristupanje Trećem redu sv. Franje

## SVEĆENICI JUBILARCI 2000. 25. obljetnica svećeništva

Na spomendan sv. Vida u Veliškovcima (R. Hrvatska), na zavjetni dan, zajedno sa vjernicima i domaćinom slavlja-župnikom jubilarcem vlč. Ivanom Petričevićem oko biskupa dr. Marina Srakića okupili su se svećenici dakovacke i srijemske biskupije - srebrenjaci: M. Lešić, mr. J. Majdandžić, A. Bernatović, I. Aračić, J. Kovačić, B. Petrović, I. Petričević i B. Zmaić iz SRJ, župnik u Irigu.

Kod svete mise izvršen je spomen na još dvojicu jubilaraca koji nisu među nama: Đ. Fogaraši iz Sr. Mitrovice, pokopan u Odžacima, J. Pavić (nekađašnji župnik Beočin - Čerević), umro u Dalju za vrijeme rata.

Biskup Ordinarij je zahvalio na suradnji u ime reditelja biskupa Ćirila, te osobno i posebno onih zajednica kojima su kroz četvrt stoljeća vjerno služili i za njih živjeli. Uz želju za dobro zdravlje, Gospodin pomogao da "srebro" prekuju u "zlato i dijamant".

(f.f.)

# Zahvaljujemo našim darovateljima



**Kafana - "Dukat"**  
 Subotica, Preradovićeva 4  
 (u Bunjevačkom kolu)  
 Tel: (024) 30-136  
 Organizira: svadbe, rođendanska slavlja,  
 bankete i dr.  
 Svakog dana: MENI RUČKOVI  
 Nedjeljom: "BUNJEVAČKA UŽNA"  
 Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"  
 Radno vrijeme: od 12 - 22 sata,  
 nedjeljom od 12 - 16 sati,  
 ponedjeljkom zatvoreno  
 vl. Jakov Letović

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

# FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2.  
 Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvećari "MARIŠKA")  
 Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajča 18 (u cvećari "ORHIDEJA")  
 Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7  
 Telefon (danonoćno): 792-202

Poljoprivredna apoteka

# AgriS

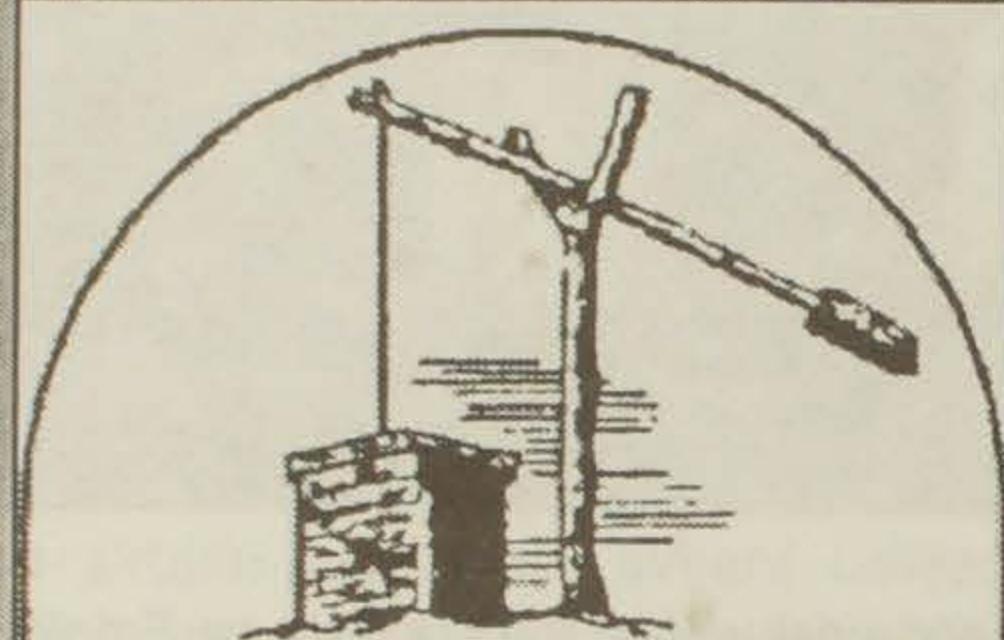
Subotica

### Nudimo vam

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne stručne savjete

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 20-966



# SALAS

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na  
 E-mail adresu:  
 zvonik@tippnet.co.yu



Subotica, Ptujska 1  
 tel: (024) 551-375

Dr. Kern Katalin  
 specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:  
 ponедјелjak-petak  
 8 - 13 sati  
 poslijepodne  
 terenski rad

### Djelatnost ordinacije:

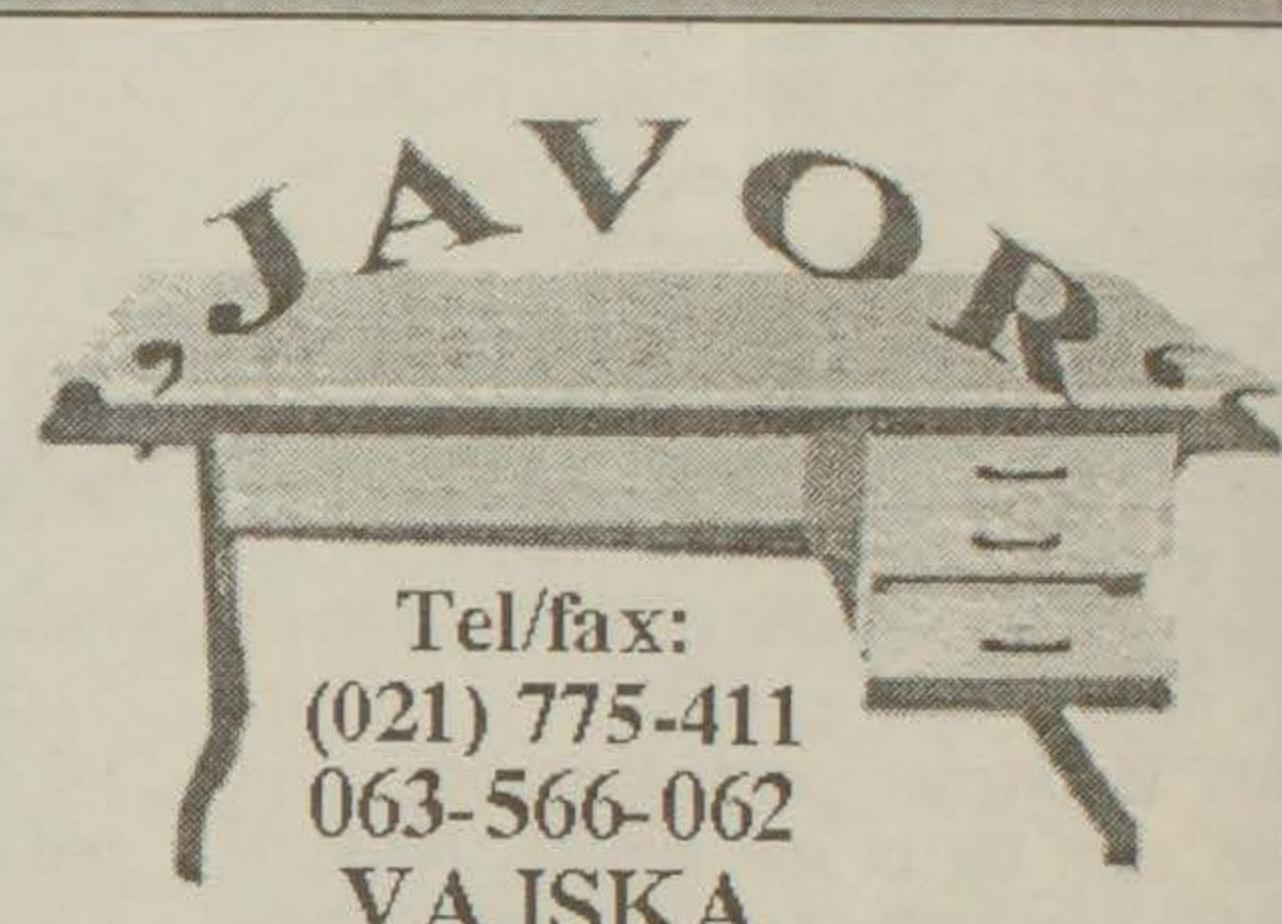
- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, laboratorijski, terapija
- Neurološki pregled i terapija
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

# SELK

K U T I N A

Kolodvorska 27

Tel.: 044/ 682-432, fax: 044/ 682-438



Tel/fax:  
 (021) 775-411  
 063-566-062  
 VAJSKA



...uvjet, kada pošalite lope stvari.

# INTERNET

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

tel: (024) 555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica  
 e-mail: support@tippnet.co.yu

WWW.  
 TippNet  
 .co.yu



Pretplatnici  
 iz inozemstva  
 uplate (30 DM ili  
 avionom 40 DM)  
 mogu izvršiti  
 pošt. uputnicom ili  
 čekom na adresu:  
 Gabrijela  
 Skenderović,  
 Kneza Trpimira 1/3  
 44320 Kutina  
 tel: 99 385 (0)44  
 681-272  
 R. Hrvatska

HORUÁT BUSINESS CENTER  
 HRVATSKI POSLOVNI CENTAR  
 CROATIAN BUSINESS CENTER



Nagymező u. 49.  
 H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,  
 311-9200, 353-1501  
 Tel/fax: (36-1) 269-1300



PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE,  
 ŠARKE ("LAMA" SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE,  
 PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRAĐEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-188, Tel.: 024/ 561-187

Odgovara: mr. Andrija Kopilović

# PROCESIJE

Procesija kao religijski čin je, na ovaj ili onaj način, prisutna u svim religijama. Naime, čovjek poniranjem u samoga sebe i ne htijući priznaje istinu da na zemlji nikako nije do kraja kod kuće, da je biće u "prolazu". Procesije kao izražaj religioznoga jesu ponajprije štovanje: ići nekomu u susret. One imaju također i pokornički vid: hodočastiti nekamo ne samo radi susreta, nego i napor hodočašća prikazati kao pokoru, kao zadovoljštinu za grijehu u želji za pomirenjem s Bogom. Konačno, procesija ima i slavljenički vid: na taj način nekomu i nečemu davati čast.

Činjenica da je Bog u Starom zavjetu svoj narod izveo iz egiptskog ropstva i vodio ga kroz pustinju do Obećane zemlje, temelj je svake kršćanske teologije o procesiji. To je, naime, Božji hod s čovjekom u njegovoj prolaznosti. Stoga je nakon ulaska u Obećanu zemlju svaki odrasli Izraelac u savjesti bio dužan "poći Bogu u susret" barem jedanput godišnje hodočasteći u Jeruzalem. Hod do Jeruzalema je bio religijski čin, ali nije bio procesija. No, ulaz u Jeruzalem bio je procesija s određenim ritualom, pjesmom i molitvom. Jedan takav svečani procesijski ulaz opisan je i u evanđeljima, kada je Isus prije svoje muke svečano ušao u Jeruzalem.

Crkva je od početka prakticirala u vlastitoj liturgiji procesiju kao liturgijski čin. Tako u najstarijim zapisima liturgijskih zborovanja imamo pristupnu procesiju, prikaznu procesiju, pričesnu procesiju i ophodnu procesiju. U Rimu, u ranom srednjem vijeku imamo tzv. postajnu procesiju. Još i danas u misalima u korizmi ima zapisano kada i gdje je nekada Papa služio korizmenu misu. Na tu misu je svaki puta dolazio u procesiji i to je bila ta postajna procesija: ići od jednoga do drugoga mjesta. U kasnijem srednjem vijeku procesija je do te mjere postala liturgijski čin da je način događanja procesije poprimio vanjske oblike obogaćene inkulturacijskim, pa i folklornim elementima tako da je taj čin konačno bio više manifestativne naravi nego lično religijske.

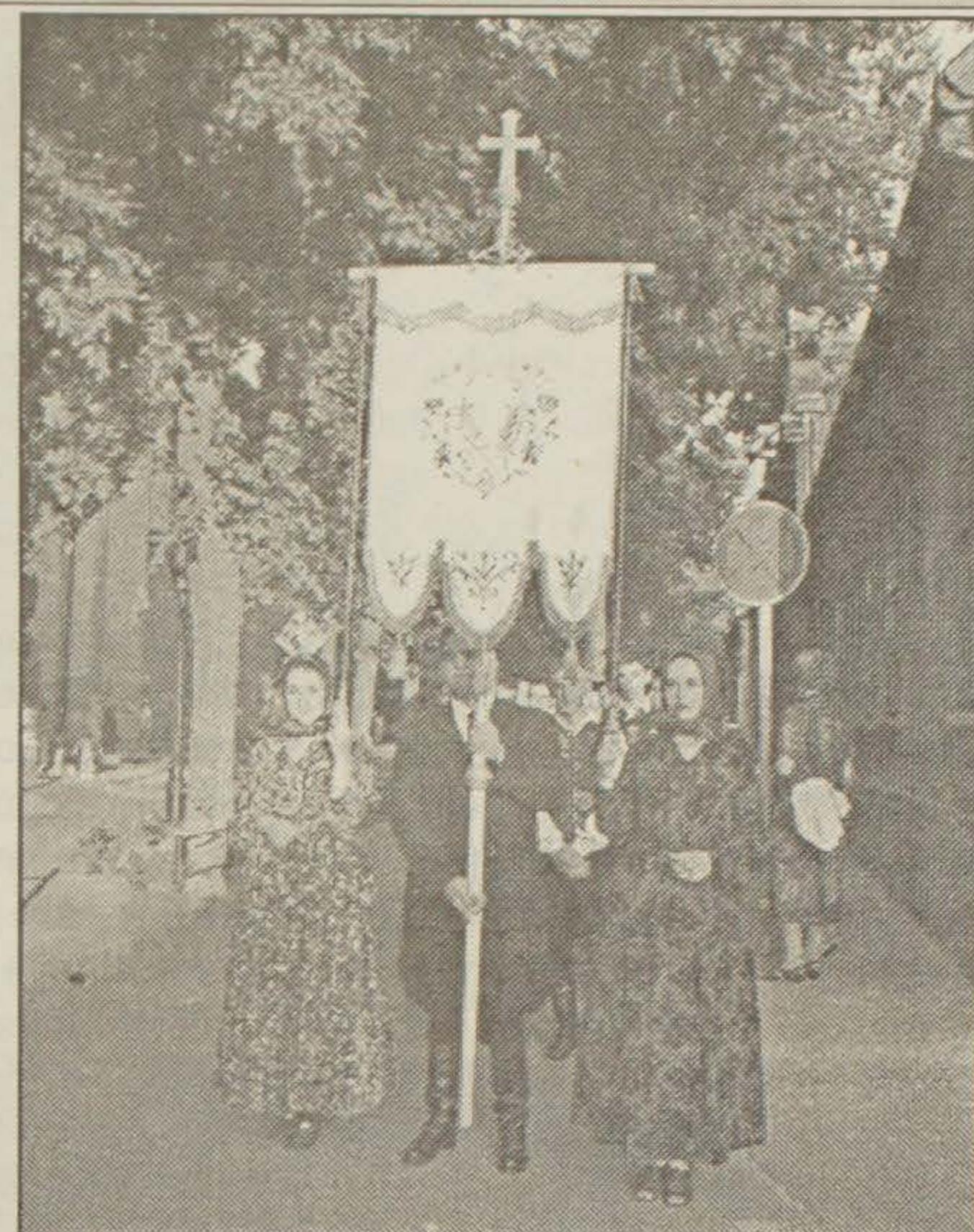
Kada je Crkva u srednjem vijeku uvela svetkovinu Tijela i Krvi Gospodnje (Tijelovo, Brašančevo), onda je uz taj blagdan bila propisana tzv. teoforična procesija, tj. najsvečaniji oblik procesije u kojoj se nosio Presveti Oltarski Sakrament. U toj procesiji bile su određene četiri postaje na četiri strane svijeta, da bi i navještaj evanđelja, koji se događao na tim postajama, bio upućen svim stranama svijeta, a također i blagoslov koji se dijelio na tim postajama. To je u Crkvi najsvečanija i jedinstvena procesija. Nakon liturgijske reforme II. vatikanskog sabora ta procesija nije dokinuta nego je osmišljena kao vid štovanja Presvetog Oltarskog Sakramenta isključivo kao čin vjere, vjeroispovijesti, svjedočenja i štovanja. Čin vjere jer tako ispovedamo da je u Crkvi na putu - s nama prisutan Isus Krist pod prilikama kruha i vina. Vjeroispovijest je u tome što su vjernici s tim manifestirali svoju vjeru u tu prisutnost i iskazali ono štovanje koje se na Veliki četvrtak, radi svetog Trodnevlja, izostavlja. Svjedočka dimenzija je u prisutnosti vjernika na javnom mjestu i ne samo na crkvenim prostorima, pokazujući da su prisutni kao vjernici i bogoštovatelji u želji da doprinesu i tim vidom svoga svjedočenja boljitu i molitvi koja se vrši.

Stoga je jedan od najupečatljivijih primjera proslave Tijelova onaj koji u naše dane svjedoči Ivan Pavao II. koji je tradiciji doda novitet i vrlo produbio teološki i sadržajno doživljaj ovoga Otajstva.

Ovakvoj procesiji uvijek prijeti velika opasnost da ona bude samo manifestativna, što po sebi nije loše, ali je loše ako samo na tom ostane i preraste u nekakav vid vjerskog trijumfalizma.

*Ovih dana mogli smo u katoličkom tisku pa i na televiziji čitati i vidjeti mnoge procesije kako one tijelovske, tako i one koje su održane prigodom euharistijskog kongresa. Poznato je da procesije u Crkvi postoje. I ja ih volim. Zanima me kakva je suvremena nauka Crkve glede ove prakse Crkve.*

Marko, Subotica



To, naravno, nikako nije u skladu sa Isusovom željom da bude prisutan s nama na našem životnom putu. Mišljenja sam da se tijelovska procesija mora dobro pripremiti, osmisli i učiniti svjeđočkom za vjernike i one koji u tom činu promatrajući vjernike trebaju zaključiti da se radi o svetom činu, o svetoj manifestaciji, o svetoj poruci a ne o običaju i trijumfalizmu.

Međutim, vrlo je važno naglasiti da je u Crkvi do naših dana bila prisutna prosbena procesija koja se održala u svim krajevima kršćanskog svijeta, kao što je na primjer prosbena procesija za blagoslov polja na blagdan sv. Marka. Zanimljivo je primijetiti da se ta procesija i blagoslov polja samo onda ispušta ako pada na svetkovinu Uskrsa ili sveto Trodnevlje, inače se uvijek održava. Crkva, dakle, misli da procesija takvě naravi molitve i pokore itekako ima smisla i u današnje vrijeme, jer je poruka suvremenom čovjeku: ovisni smo o Bogu Stvoritelju, o njegovom blagoslovu i stalno svjesni da je sve dar, a mi ga na taj način želimo izmoliti. Stoga procesija ima i naglašeni molitveni karakter.

Pokorničke procesije danas su više manje izostale, osim što su ugrađene u pobožnost na pr. Križnoga puta i hodočašća. Taj napor, post i molitva, velike su duhovne vrednote koje čovjek može samo onda doživjeti ako "uzlazi Gospodinu". Stoga, misliti da procesija nije suvremeni način izražavanja kršćanstva je kriv, ali je krivo i lišiti procesiju njenog izvornog značenja i izvorne poruke. Zato je suvremeni pastoral i okrenut onome što nam Ivan Pavao II. i govori i svjedoči i što možemo itekako vidjeti i u njegovom hodočašću i u njegovoj procesiji i u njegovoj liturgiji, a to je znak i to znak vjere, svjedočenja i poruke. Na svim odgovornima je da svijest vjernika bude okrenuta prema vrednotama teološke misli i onoga što iščitavamo iz Biblije, pa kao što je Pracrka prilagodbom mentalitetu, ne odrekavši se svoje autentičnosti, prihvatala kao izražaj vjere, tako i Crkva našega vremena može i mora čitati znakove vremena i prilagođeno našim uvjetima činiti znak, i na ovom području, pomaka prema onome što je kvalitetno i vjersko. Jasna poruka je: Crkva smo na putu. Idemo u susret Ocu. Hod ovom zemljom je hodočašće u kuću Očevu.

**UMRLA  
S. FABIJA  
(STANA) BAIĆ**

U samostanu sestara Kćeri Milosrđa u Subotici, u subotu 1. srpnja preminula je s. Fabija (Stana) Baić. Sahranjena je u subotičkom Kerskom groblju u sestarsku grobnicu u ponedjeljak, 3. srpnja. Sprovodne obrede predvodio je subotički biskup mons. dr. Ivan Pénzes u nazočnosti provincialke Majke Adeline Franov, mnogih sestara Kćeri Milosrđa koje su u velikom broju - kao nikada do sada - na sprovod došle ne samo iz Subotice nego i iz Zagreba, Valpova, Osijeka i Novske.

Prigodnu propovijed održao je valpovački župnik preč. Josip Matanović, a u ime sestara Kćeri Milosrđa od pokojnice se oprostila s. Fides. Ona je o s. Fabiji između ostalog rekla: "Doista, nepredvidivi su putovi Gospodnji i njegov poziv u trajno zajedništvo s njime. Kako god spremno očekivali zemaljski rastanak s dragim bićima, uvijek nam je preren i prebolan. I ovaj odlazak naše predrage s. Fabije u Očev dom zatekao nas je usprkos njezinoj teškoj i dugotrajanjoj bolesti. Toliko je željela pohoditi svoj zavičaj i u njemu dočekati svoj zemaljski kraj i Gospodin ju je uslišio. S. Fabija rođena je 12. kolovoza 1921. godine u Tavankutu u uzornoj katoličkoj obitelji. U njoj je, bez topline majke koju je izgubila u četvrtoj godini, naučila uz oca, brata i sestru, prihvatići život i radovati mu se žrtvujući se za dobro čovjeka... Naša draga s. Fabija ostavila nam je svjedočanstvo ljubavi i žrtve za Boga, Crkvu i dragu Družbu u kojoj je od svoje šesnaeste godine, cijeli svoj posvećeni život rasla kao stabilna, nemametljiva i pronicljiva žena evanđelja, koju je križ od ranog djetinjstva pohodio i oblikovao... Čitav svoj redovnički život radila je kao brižna domaćica u župnim i redovničkim kućama u Splitu, Blatu, Subotici, Zemuniku, Marincima, Vinagori, Ivanić Gradu, Zadru, Šestinama, Zagrebu, Zemunu Starčevu, a najdulje u Valpovu..."

Pismo oproštaja uputila je i vrhovna glavarica sestara Kćeri Milosrđa. Ona u svom pismu među ostalim piše: "Povodom smrti naše drage S. M. Fabije Baić primite moju iskrenu sućut i sestrinsko suosjećanje zbog privremenog rastanka sa našom dragom sestrom. Završivši svoje zemaljsko putovanje s. Fabija zasigurno je prešla u novi i bolji život, gdje će u zajedništvu nebeskih ugodnika slaviti ljubav Oca, Sina i Duha Svetoga... Iskrenu sućut upravljam i svim članovima njezine drage obitelji, prijateljima i znancima, koji su je dobro poznavali po njezinoj jednostavnosti i dobroti..."

Poslije sprovoda bila je misa zadušnica u crkvi sv. Roka, koju je u zajedništvu s tavankutskim župnikom Franjom Ivankovićem, predvodio mjesni župnik Andrija Anišić, koji joj je u noći uoči smrti podijelio sakramente umirućih. /Zv/



## DUŽIJANCA 2000.

Ovoga mjeseca započinje proslava Dužijance 2000. Kao i svake godine, ona će biti popraćena mnogim priredbama. Budući da još nismo dobili precizan program, potičemo vas da pratite Šabotičke novine i Radio Suboticu, redakciju na hrvatskom jeziku, koji će redovito najavljivati sve priredbe.

Dostojno je da se u ovogodišnju proslavu uključimo u većem broju, jer je dužijanca po sebi zahvala, pa se lijepo uklapa i u proslavu godine Velikog jubileja koja je sva protkana i zahvaljivanjem Bogu za bezbrojne darove.

Sombor-Karmel

### PROSLAVA KARMELSKE GOSPE

16. 07. 2000.

Svečana koncelebrirana misa na hrvatskom jeziku u 10,30 sati - predvodi biskup mons. Đuro Gašparović, pomoćni biskup đakovački i srijemski

Misu na mađarskom jeziku predvodi naš biskup Ivan u 9 sati

### SVETA ANA NA KERSKOM GROBLJU

I u ovoj jubilarnoj godini svečano ćemo proslaviti blagdan sv. Ane na našem groblju.

Na sam blagdan, 26. 07. sv. misa je u 9 sati

U nedjelju, 30. 07. raspored sv. misa je sljedeći:

- u 8 sati na mađarskom jeziku

(predvodi župnik; propovijeda đakon Karó László)

- u 10 sati na hrvatskom jeziku - misu predvodi biskup mons. dr. Ivan Pénzes

U misi ćemo se sjetiti prve obljetnice smrti župnika mons. dr. Marina Šemudvarca

- u 17 sati također sv. misa na hrvatskom jeziku

### IN MEMORIAM

### MIRKU PERUŠIĆU

(1939-2000)

dobrome čovjeku

Dana 4. lipnja 2000. godine njegove najbliže je spontano sropao plać.

Saznali smo da je Mirko stigao na kraj svog životnog puta. Međutim, on je tek krenuo. Krenuo stazom utjehe. Kad smo ga gledali strpljivog u bolovima, on je molio. Cijeloga života jurio je daleko ispred nas, a bio je hrom. Patnja koju je cijeloga života u svim njezinim oblicima prihvaćao, bila mu je neuništiva barka. Ona ga je dovela na sigurnu obalu. Svome Stvoritelju. Sada, kada sjedi za kraljevskim stolom svoga Gospodara, uvjereni smo da će i ponovno svojom molitvom uspjeti da se i mi naučimo ustrajati u svojim patnjama dnevnoga života.

Živio je ljubav, slobodnost. Zaboravljao sebe. Doživio je ljubav u Punini. Mirko, naša obiteljsko duhovna objedinjujuća snaga, nedostaje nam.

Zahvaljujemo mnogobrojnim prijateljima i poznanicima koji su razumjeli i cijenili njegovu nenadmašnu snagu, upornost, radinost, vjeru, ljubav i došli zadnji puta pozdraviti njegovo umorno tijelo i isprati ga u zemno počivalište.

Obitelj

**ZVONIK**, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - marketing; Uredništvo stranica mladih: Vesna Huska, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić, Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisk: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

# OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI



Bistrički župnik mons. Lovro Cindori u subotičkom svetištu Majke Božje Bistričke



Jubilej pripadnika duhovnih pokreta - razdragani neokatekumeni poslje mise pred katedralom

\*\*\*\*\*

Prizor s tijelovske procesije 2000.



Živi ukras  
kongresne mise  
mlade madarice  
u narodnoj  
nošnji



Jubilej pripadnika duhovnih pokreta - mepovci i predstavnici molitvenih zajednica slave Gospodina pjesmom

**Globus**

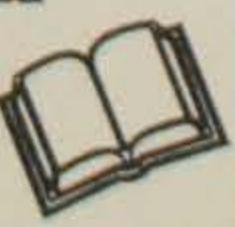
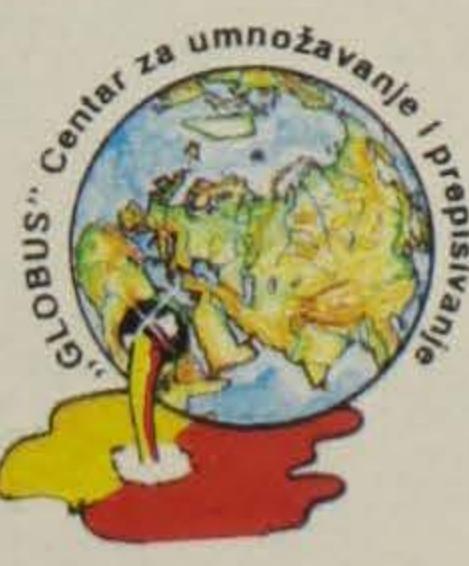
**ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE**

Vlasnik: **Blaško Gabrić**

24000 Subotica, Otmara Majera 10  
Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

**SA BOGATIM PROIZVODNIM PROGRAMOM  
I 2000. GODINE SA VAMA:**

- Vizitkarte
- Posmrtnice
- Plakati
- Katalozi
- Obrasci
- I sve ostalo što Vi možete zatrebatи по narudžbi
- Kalendarji
- Prospekti
- Nalepnice
- Knjige
- Novine
- Časopisi
- Pozivnice za svadbu
- Kartonska ambalaža
- Papirna ambalaža
- Kesice



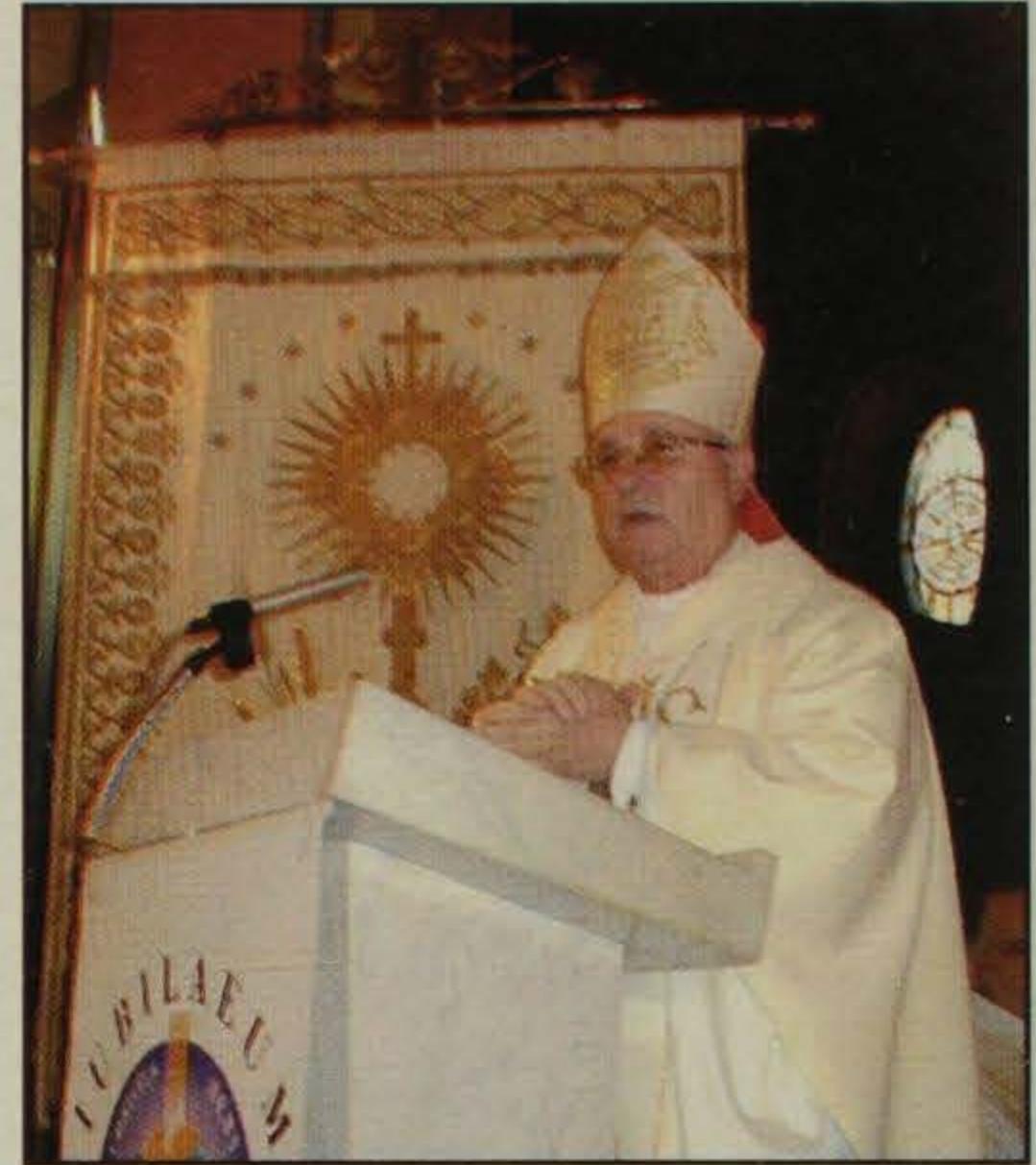
## II. EUHARISTIJSKI KONGRES SUBOTIČKE BISKUPIJE



Biskup Škvorčevic i Odbor za proslavu Velikog jubileja  
Subotičke biskupije - Gradska kuća



Biskup Beer  
propovijeda madarski



Biskup Srakić  
propovijeda hrvatski



Djeca oduševljeno pozdravljuju svoga biskupa Ivana



Roditelji „duhovnih zvanja“ sa svojom djecom



Za uspeh kongresa - 48 sati bdjenja  
u kapeli Crne Gospe

**PO KRISTU I S KRISTOM I U KRISTU  
TEBI BOGU OCU SVEMOGUĆEMU  
SVAKA ČAST I SLAVA  
U SVE VIJEKE VJEKOVA. AMEN!**

Ovako smo svi klicali na svršetku Euharistijskog kongresa  
a posebno četrnaest odraslih prvočršnica  
iz župe sv. Roka.

